

PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

1623

Na osnovu člana IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O RAŠUNOVODSTVU I REVIZIJI U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Proglašava se Zakon o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Predstavničkog doma od 1. decembra 2009. godine i na sjednici Doma naroda od 5. novembra 2009. godine.

Broj 01-02-568/09
30. decembra 2009. godine
Sarajevo

Predsjednica
Borjana Krišto, s. r.

ZAKON

O RAŠUNOVODSTVU I REVIZIJI U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. OPJE ODREDBE

Član 1.

Ovaj zakon uređuje oblast računovodstva i revizije, sticanje zvanja, kvalificiranje i licenciranje u računovodstvenoj i revizorskoj profesiji, organizaciju i funkcionisanje sistema knjigovodstva i računovodstva, pripremu i prezentiranje finansijskih izvještaja, reviziju finansijskih izvještaja, osnivanje

Revizorske komore Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Komora), uspostavu nadzora nad kvalitetom rada društava za reviziju i javni nadzor.

^lan 2.

Pojmovi koji se koriste u ovom zakonu, imaju sljedeće značenje:

1. **Ra~unovodstvo** je sistem ~ije funkcionisanje osigurava informacije o finansijskom polo`aju, uspješnosti poslovanja, tokovima gotovine, promjenama na kapitalu i drugim finansijskim i nefinansijskim informacijama značajnim za eksterne i interne korisnike finansijskih izvještaja;
2. **Knjigovodstvo** podrazumijeva evidentiranje, klasificiranje i sumiranje poslovnih transakcija i ~uvanje originalne poslovne dokumentacije koja pru`a dokaze o tim transakcijama;
3. **Revizija finansijskih izvještaja** je ispitivanje finansijskih izvještaja radi davanja mišljenja o tome da li oni objektivno i istinito, po svim materijalno značajnim pitanjima prikazuju stanje imovine, kapitala i obaveza, rezultate poslovanja, tokove gotovine i promjene na kapitalu, u skladu sa Međunarodnim ra~unovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja;
4. **Komisija za ra~unovodstvo i reviziju Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Komisija), formirana u skladu sa Zakonom o ra~unovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine ("Slu`beni glasnik BiH", broj 42/04);
5. **Certificirani ra~unovodstveni tehničar** je lice koje posjeduje certifikat izdat od strane profesionalnog tijela u skladu sa ~lanom 5. ovog zakona;
6. **Certificirani ra~unovođa** je lice koje posjeduje certifikat izdat od strane profesionalnog tijela u skladu sa ~lanom 5. ovoga zakona;
7. **Ovlašten revizor** je lice koje posjeduje licencu izdatu od strane Federalnog ministarstva finansija (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) nakon što joj je izdat certifikat od strane profesionalnog tijela u skladu sa ~lanom 5. ovog zakona;
8. **Ra~unovodstveni i revizorski standardi** su standardi, prateća uputstva, objašnjenja i smjernice, principi profesionalne etike iz ~lana 33. ovog Zakona objavljeni od strane Komisije, a koji su obavezni za cjelokupnu ra~unovodstvenu i revizorsku profesiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija), Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko Distrikt);
9. **Profesionalna tijela** su nevladina, dobrovoljna profesionalna udruženja u Federaciji prihvaćena od strane Komisije, u skladu sa ~lanom 11. Zakona o ra~unovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine;
10. **Certifikat** je javni dokument kojim se dokazuje da je lice položilo ispite i steklo odgovarajuće stručno zvanje;
11. **Licenca** je javni dokument koji predstavlja odobrenje za rad izdata licu ili društvu u skladu s odredbama ovog zakona i Međunarodnim obrazovnim standardima;
12. **Registar finansijskih izvještaja** je centralni izvor informacija o uspješnosti poslovanja i finansijskom polo`aju pravnih lica u Federaciji, uspostavljen kod ovlaštene institucije u skladu sa zakonskim propisima.

^lan 3.

Odredbe ovog zakona primjenjuju se na sva privredna društva, uključujući i društva za osiguranje, mikro-kreditna društva, leasing društva, investicione fondove, društva za upravljanje investicionim fondovima, brokersko-dilerska društva, berze i banke, te na druge finansijske organizacije, zadruge, profitna i neprofitna pravna lica čije je sjedište registrirano u Federaciji.

Odredbe ovog zakona odnose se i na pravna lica i druge oblike organizovanja koje je pravno lice sa sjedištem u Federaciji osnovalo u inostranstvu, ako propisima tih država nije utvrđena obaveza vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih izvještaja.

Odredbe ovog zakona odnose se na poslovne jedinice i pogone pravnih lica sa sjedištem izvan Federacije, ako se te poslovne jedinice i pogoni smatraju obveznicima poreza na dobit u Federaciji.

Odredbe ovog zakona odnose se i na korisnike prihoda budžeta Federacije, budžeta kantona, budžeta općina i gradova i vanbudžetskih fondova.

Član 4.

Pravna lica u smislu ovog zakona, razvrstavaju se na mala, srednja i velika, zavisno od pokazatelja utvrđenih na dan sastavljanja finansijskih izvještaja u poslovnoj godini, prema sljedećim kriterijima:

- visina prihoda,
- vrijednost imovine,
- prosječan broj zaposlenika u toku poslovne godine.

Mala pravna lica su ona koja ispunjavaju najmanje dva od sljedećih uslova:

- prosječan broj zaposlenih je manji od 50,
- prosječna vrijednost poslovne imovine na kraju poslovne godine je manja od 1.000.000,00 KM,
- ukupan godišnji prihod je manji od 2.000.000,00 KM.

Srednja pravna lica su ona koja na dan sastavljanja finansijskih izvještaja ispunjavaju najmanje dva od sljedećih uslova:

- prosječan broj zaposlenih u toku godine je od 50 do 250,
- prosječna vrijednost poslovne imovine na kraju poslovne godine iznosi od 1.000.000,00 KM do 4.000.000,00 KM,
- ukupan godišnji prihod iznosi od 2.000.000,00 KM do 8.000.000,00 KM.

U srednja pravna lica razvrstavaju se i ona čije vrijednosti su veće od gornjeg iznosa jednog od uslova iz stava 3. ovog člana.

Velika pravna lica su ona koja prelaze gornje vrijednosti iz najmanje dva uslova iz stava 3. ovog člana.

Osim pravnih lica iz stava 5. ovog člana, velika pravna lica u smislu ovog zakona su banke, mikro-kreditne organizacije, {tedno-kreditne zadruge, društva za osiguranje, leasing društva, društva za upravljanje investicionim fondovima, društva za upravljanje obaveznim odnosno dobrovoljnim penzijskim fondovima, brokersko-dilerska društva i druge finansijske organizacije.

Na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, pravna lica su dužna samostalno izvršiti razvrstavanje u skladu sa navedenim kriterijima i tako dobijene podatke koristiti za narednu poslovnu godinu.

Novoosnovana pravna lica razvrstavaju se na osnovu podataka iz finansijskih izvještaja za tekuću poslovnu godinu, srazmjerno broju mjeseci poslovanja, a dobiveni podaci koriste se za tekuću i narednu poslovnu godinu.

Prosječna vrijednost poslovne imovine izražava se tako što se sabere neto knjigovodstvena vrijednost poslovne imovine na početku i na kraju obračunskog perioda podijeli sa brojem godina, a prosječan broj zaposlenih tako što se ukupan zbroj zaposlenih krajem svakog mjeseca, uključujući i zaposlene izvan teritorije Federacije, podijeli sa brojem mjeseci u obračunskom periodu.

Obavještjenje o razvrstavanju pravnog lica u mala, srednja ili velika, izvršeno u skladu sa odredbama ovog zakona, pravno lice dužno je uz godišnje finansijske izvještaje, dostaviti Ovlaštenoj instituciji iz člana 44. ovog zakona.

II. ZVANJA I KVALIFIKACIJE

Član 5.

Ovim zakonom se propisuju sljedeća zvanja u računovodstvenoj i revizorskoj profesiji Federacije:

- 1) Certificirani računovodstveni tehničar,
- 2) Certificirani računovođa,
- 3) Ovlašten revizor.

Testiranje kandidata za zvanja iz stava 1. ovog člana, izdavanje certifikata uspjehom kandidatima i licenciranje (izdavanje odobrenja za rad) obavljaju se sljedećim tijelima:

1. Testiranje kandidata za certificirane računovodstvene tehničare, certificirane računovođe i ovlaštene revizore vrši Komisija. Testiranje kandidata se vrši na osnovu jedinstvenog programa za Federaciju, Republiku Srpsku i Brčko Distrikt, kako je utvrđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine, a koji je u cijelosti u skladu sa standardima i smjernicama Međunarodne federacije računovođa (u daljnjem tekstu: MFR). Komisija može prenijeti aktivnosti vezano za administriranje testiranja na jedno ili više profesionalnih tijela, pri čemu je Komisija obavezna nadgledati provođenje tih aktivnosti;
2. Certifikate za certificirane računovodstvene tehničare, certificirane računovođe i ovlaštene revizore izdaje profesionalno tijelo, pod nadzorom Komisije;
3. Licenciranje certificiranih računovodstvenih tehničara i certificiranih računovođa, koji pružaju nezavisne računovodstvene usluge trećim licima, vrše profesionalna tijela;
4. Licenciranje ovlaštenih revizora vrši Ministarstvo;
5. Licenciranje društava za reviziju vrši Ministarstvo.

Iznimno, certifikat ovlaštenog revizora bez provedenog prethodnog testiranja izdaje se na zahtjev doktora nauka, odnosno magistra ekonomskih nauka iz oblasti računovodstva, revizije i analize poslovanja, koji ima izbor u odgovarajuće naučno zvanje, odnosno magistar ekonomskih nauka koji posjeduje zvanje certificiranog računovođe i praktično iskustvo od pet godina na poslovima računovodstva i finansija.

U vezi sa stavom 4. i 5. stava 2 ovog člana, Ministarstvo je nadležno za nadzor u oblasti razvoja računovodstvene i revizorske profesije, koja je angažovana na pružanju ekspertnih usluga javnosti.

Licenciranje se ne vr{i kod certificiranih ra~unovodstvenih tehni~ara i certificiranih ra~unovo|a koji obavljaju ra~unovodstvene poslove za interne potrebe preduze}a i ostalih pravnih lica.

Reviziju finansijskih izvje{taja u Federaciji mogu obavljati samo lica koja posjeduju odgovaraju}u licencu izdatu u Federaciji, u skladu s ovim zakonom.

Revizorske izvje{taje mogu davati samo dru{tva za reviziju koja imaju licencu izdatu u Federaciji, u skladu sa ovim zakonom.

Sticanje, kvalifikacija, priznavanje i nostrifikacija kvalifikacija

^lan 6.

Za ra~unovodstvenu i revizorsku profesiju u Federaciji primjenjuje se jedinstveni program obuke i sticanja kvalifikacija na nivou Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Program).

Program donosi Komisija u skladu sa standardima i smjernicama MFR i implementira ga u saradnji s profesionalnim tijelima.

Lica koja pristupaju ra~unovodstvenoj i revizorskoj profesiji iz ~lana 5. stav 1. ovog zakona, mogu ste}i propisana zvanja samo ako ispunjavaju uslove koje odre|uje Komisija.

Novi kandidati za profesionalna zvanja iz ~lana 5. stav 1. ovog zakona moraju ispunjavati uslove u pogledu stru~ne spreme, prakti~nog iskustva, obuke i testiranja koje utvr|uje Komisija.

^lan 7.

Profesionalno tijelo definisano ovim zakonom, u saradnji sa Komisijom, provodi Program za sticanje kvalifikacija i zvanja u ra~unovodstvenoj i revizorskoj profesiji u Federaciji.

Profesionalno tijelo du`no je donijeti propise kojima se ure|uje na~in provedbe Programa i naknade za sticanje zvanja u ra~unovodstvenoj i revizorskoj profesiji, kvalificiranje i profesionalni razvoj ra~unovo|a i ovla{tenih revizora, kontinuirana edukacija, kontrola kvaliteta rada njegovih ~lanova, te izdavanje certifikata za sva zvanja u profesiji, kao i licenci za zvanja u oblasti ra~unovodstva.

Na propise iz stava 2. ovog ~lana saglasnost daje Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije) po pribavljenom mi{ljenju Ministarstva.

Profesionalna tijela su odgovorna za utvr|ivanje i realizaciju kontinuirane profesionalne edukacije svojih ~lanova u skladu sa Me|unarodnim obrazovnim standardima, te vo|enje evidencije na osnovu koje se dokazuje da su zadovoljeni uslovi i kriteriji kontinuirane edukacije koje je utvrdila Komisija.

Profesionalna tijela iz oblasti ra~unovodstva i revizije koja imaju registraciju u Federaciji du`na su sarajivati sa Komisijom u vezi svih pitanja utvr|enih ovim zakonom.

Nadle`nost profesionalnih tijela ogleda se u sljede}em:

- provodi Program za sticanje kvalifikacija,
- realizuje kontinuiranu edukaciju,
- vodi evidenciju i izdaje uvjerenja o prisutnosti minimalnom broju sati kontinuirane obuke u ra~unovodstvenoj profesiji neophodnom za obnavljanje/produ`enje licence nosiocima profesionalnih zvanja definisanih ovim zakonom,

- uređuje kvalificiranje i profesionalni razvoj za računovodstvenu i revizorsku profesiju te provjerava kvalifikacije njihovih članova,
- daje stručna mišljenja svojim članovima i po zahtjevu trećim licima u vezi praktične primjene Međunarodnih računovodstvenih standarda.

Član 8.

Usluge obuke kandidata za računovodstvenu profesiju, u skladu sa Programom, mogu pružiti sva pravna lica, profesionalna tijela ili obrazovne ustanove iz Bosne i Hercegovine, koje ispunjavaju uslove koje utvrdi Komisija.

Po završetku obuke, organizator obuke izdaje polaznicima uvjerenje o prisustvovanju obuci, koje sadrži informacije o broju sati i programu pružene obuke. Pohađanje kurseva obuke za kandidate nije obavezno, ali je obavezno polaganje ispita za dobivanje certifikata.

Član 9.

Svako lice kojem su certifikat i licenca izdati u drugom entitetu ili Brčko Distriktu, s tim da je taj entitet ili distrikt usvojio zakon ili regulativu kojom se istovjetno osigurava priznavanje certifikata i licence izdatih u Federaciji, ima pravo obavljati ove aktivnosti u Federaciji.

Lica i društva za reviziju koja imaju certifikat i licencu u skladu sa zahtjevima Zakona o računovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine, u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu smatraju se kvalifikovanim za dobijanje odgovarajuće licence u Federaciji kao i za obavljanje revizije na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, bez zahtjeva za dodatnim ispitima, obukom ili iskustvom. Takva lica ili društva Ministarstvu podnose zahtjev za izdavanje licence s dokazima da ispunjavaju uslove definisane ovim zakonom.

Član 10.

Lica koja posjeduju certifikat izdat od ovlaštenog tijela (odnosno Asocijacije) izvan teritorije Bosne i Hercegovine, mogu tražiti da se izvrši nostrifikacija stečenih kvalifikacija, nakon što dokažu da su ispunila uslove MFR-a u zemlji u kojoj su stekli kvalifikaciju, kao i da ispunjavaju uslove stručne spreme, radnog iskustva, poznavanja pravne regulative i poreznog sistema Federacije.

Nostrifikaciju stečenih kvalifikacija obavljaju profesionalna tijela uz uslove i postupak koji propisuje Komisija.

Strana isprava može se nostrifikovati nakon što se provjeri predlagачevo poznavanje lokalnog zakonodavstva, potrebnog za obavljanje poslova revizije i/ili računovodstva. Poznavanje zakonodavstva odnosi se na područja utvrđena odlukom Komisije, a provjera se vrši na jednom od službenih jezika Federacije.

III. SISTEM RAČUNOVODSTVA I KNJIGOVODSTVA

Organizacija i funkcionisanje sistema računovodstva

Član 11.

Pravna lica, u skladu sa donesenim općim internim aktom, uređuju organizaciju računovodstva na način koji omogućava sveobuhvatno evidentiranje, kao i sprječavanje i otkrivanje pogrešno evidentiranih poslovnih promjena, uređuju interne računovodstvene kontrolne postupke, utvrđuju računovodstvene politike, određuju lica koja su odgovorna za zakonitost i ispravnost nastanka poslovne promjene i sastavljanje i kontrolu knjigovodstvenih isprava o poslovnoj promjeni, uređuju kretanje knjigovodstvenih isprava i utvrđuju rokove za njihovo dostavljanje na dalju obradu, utvrđuju postupke pripreme, sastavljanja i

prezentacije finansijskih izvještaja, propisuju postupke prikupljanja, obrade i prezentacije podataka u vezi sa pripremom i sastavljanjem godišnjih izvještaja o poslovanju, te finansijskih podataka za statističke, poresne i druge potrebe i uređuju i druga pitanja od značaja za uspostavljanje efikasnog sistema knjigovodstva i računovodstva u pravnom licu.

Sistem računovodstva se zasniva na računovodstvenim principima: tačnosti, istinitosti, pouzdanosti, sveobuhvatnosti, pravovremenosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja te na Međunarodnim računovodstvenim standardima (u daljnjem tekstu: MRS).

Član 12.

Sva pravna lica obuhvaćena ovim zakonom koja obavljaju ekonomsku aktivnost u Federaciji, obavezna su voditi i čuvati knjigovodstvene evidencije i dokumente koje pružaju dovoljne, adekvatne i kompletne dokaze o njihovim transakcijama.

Odgovornost za računovodstvene i knjigovodstvene poslove nosi lice ovlašteno za zastupanje pravnog lica.

Lice iz stava 2. ovog člana dužno je osigurati vođenje računovodstvenih i knjigovodstvenih evidencija u poslovnim knjigama isključivo na osnovu dokumentacije po osnovu nastalog poslovnog događaja.

Član 13.

Pravna lica su dužna obavezno donijeti akt o organizaciji računovodstvenog Informacijskog sistema kojim se određuje način prijema, formiranja, kretanja, odlaganja i čuvanja dokumentacije kao i postupci, metode i tehnike za vođenje poslovnih knjiga (knjiženje), oblik samih knjiga, sastavni dijelovi poslovnih knjiga, relevantni rokovi za unos pojedinih vrsta podataka (knjiženja), ačurnosti vođenja poslovnih knjiga, način odlaganja i čuvanja poslovnih knjiga, popis sredstava i rokove popisa, obradu i metode obrada amortizacije, način i rokove finansijskog izvještavanja, kao i ostale postupke i metode koji su neophodni za pouzdanu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja.

Knjigovodstvene isprave

Član 14.

Knjigovodstvena isprava je pisani dokaz ili memorisani elektronski zapis o nastalom poslovnom događaju, koja je potpisana od strane lica koje je ovlašteno za sastavljanje i kontrolu knjigovodstvene isprave, a služi kao osnov za knjiženje u poslovnim knjigama.

Knjigovodstvenom ispravom smatra se i isprava primljena telefaksom, kopija originalne isprave ili isprava na elektronskom zapisu ako je na ispravi navedeno mjesto čuvanja originalne isprave, odnosno razlog upotrebe kopije i ako je potpisana od lica ovlaštenog za zastupanje pravnog lica ili lica na koje je preneseno ovlaštenje.

Član 15.

Sadržaj knjigovodstvene isprave mora nedvojbeno i vjerodostojno pokazivati vrstu i obim nastale promjene (kupovina, količina, cijena, ukupan iznos), karakter poslovne promjene u knjigovodstveno-tehničkom smislu (kupovina za gotov novac ili na kredit), tehnička obilježja (datum kupovine, valuta plaćanja i sl.) s mogućnošću pravovremenog nadzora.

Vjerodostojnom se smatra ona knjigovodstvena isprava na osnovu koje može treće lice koje nije sudjelovalo u poslovnom događaju, nedvojbeno i bez ikakvih sumnji utvrditi prirodu i obim poslovnog događaja.

Lice ovlašteno za zastupanje pravnog lica ili lice na koje je preneseno ovlaštenje jamči potpisom na knjigovodstvenoj ispravi da je ona vjerodostojna i ispravna.

Sastavljanje knjigovodstvenih isprava

^lan 16.

Knjigovodstvena isprava sastavlja se za događaj koji je nastao, vezan je za poslovanje pravnog lica i ima odraza na promjenu pozicije imovine, obaveza, kapitala, prihoda i rashoda.

Knjigovodstvene isprave mogu biti eksterne i interne prirode i sastavljaju se u potrebnom broju primjeraka.

Eksterne knjigovodstvene isprave su one koje su prispjele u pravno lice spolja, iz poslovnih odnosa s trećim licima koja su ih sačinila (fakture, izvještaji o novčanim promjenama na računima, odobravanje kasa skonta, izvještaji o obračunatoj kamati, tovarni list, dokumenti o osiguranju robe, otpremnica, dostavnica i sl.).

Interne knjigovodstvene isprave se ispostavljaju unutar pravnog lica i služe za dokumentiranje svih promjena na sredstvima i obavezama prema izvorima sredstava (prijemnica, izdatnica, zapisnik, popisne liste, dokumenti o povratu, otpisu, rashodu, promjeni cijene, nalog blagajni za naplatu ili isplatu, isplatna lista, trebovanje sirovina, poluproizvoda, gotovih proizvoda, alata i dr.).

Knjigovodstvena isprava sastavljena kao elektronski zapis može umjesto potpisa ovlaštenog lica koje zastupa pravno lice ili lice na koje je preneseno ovlaštenje sadržavati ime i prezime ili drugu prepoznatljivu oznaku lica ovlaštenog za izdavanje knjigovodstvene isprave ili mora biti potpisana u skladu sa Zakonom o elektronskom potpisu ("Službeni glasnik BiH", broj 91/06).

Lica koja sastavljaju i vrše prijem knjigovodstvenih isprava, dužna su da potpisanu ispravu i drugu dokumentaciju u vezi sa nastalom poslovnom promjenom dostave računovodstvu odmah po izradi, odnosno prijemu, a najkasnije u roku od tri dana od dana kada je poslovna promjena nastala, odnosno u roku od tri dana od datuma prijema.

Kontrola knjigovodstvenih isprava

^lan 17.

Knjigovodstvena isprava prije knjiženja mora biti prekontrolisana sa stanovišta formalne, suštinske i računovodstvene ispravnosti i ovjerena od ovlaštenih lica u pravnom licu.

Kontrola formalne ispravnosti knjigovodstvene isprave polazi od toga da li je isprava sastavljena u skladu sa propisima, MRS i drugim aktom pravnog lica.

Suštinskom kontrolom knjigovodstvenih isprava utvrđuje se suštinska ispravnost isprave, koja se sastoji u ispitivanju da je naznačena poslovna promjena stvarno nastala i u obimu kako je naznačeno.

Kontrola računovodstvene ispravnosti knjigovodstvene isprave podrazumijeva računovodstvenu kontrolu matematičkih operacija dijeljenja, množenja, sabiranja i oduzimanja, na osnovu kojih su dobijeni rezultati na ispravi.

Neispravna isprava vraća se odgovarajućoj službi radi otklanjanja nedostataka.

^lan 18.

Ispravke u knjigovodstvenim ispravama u tekstu ili brojevima ne smiju se vr{iti na na~in da dovode u sumnju vjerodostojnost knjigovodstvene isprave.

Ispravku precrtavanjem vr{i ono lice koje je izdalo knjigovodstvenu ispravu i koje je ispravku istovremeno izvr{iti na svim primjercima izdate knjigovodstvene isprave, {to potvr|uje svojim potpisom, uz stavljanje datuma ispravke.

Izuzetak ~ine knjigovodstvene isprave o nov~anim poslovnim doga|ajima koje se ne smiju popravljati, nego se poni{tavaju i izdaju nove.

^lan 19.

Uredno likvidirana i ispravna knjigovodstvena isprava proslje|uje se knjigovodstvu, gdje se na osnovu nje izdaje nalog za knji`enje, zatim upisuje podatak u poslovne knjige knjigovodstvenom tehnikom.

Lica koja vode poslovne knjige, poslije provedene kontrole i primljenih knjigovodstvenih isprava, du`na su da knjigovodstvene isprave proknji`e u poslovnim knjigama narednog dana, a najkasnije u roku od osam dana od dana prijema knjigovodstvene isprave.

Poslovne knjige

^lan 20.

Poslovne knjige su jednoobrazne evidencije o stanju i promjenama na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima i rashodima pravnih lica. Poslovne knjige vode se za poslovnu godinu i predstavljaju osnov za izradu godi{njih i polugodi{njih finansijskih izvje{taja.

Poslovne knjige vode se u skladu sa na~elima sistema dvojnog knjigovodstva, uva`avaju }i na~ela urednosti, a`urnosti, dokumentovanosti i vjerodostojnosti.

Poslovne knjige mogu se voditi na slobodnim listovima, povezane ili prenijete na neki od elektronskih medija, tako da se po potrebi mogu od{tampati ili prikazati na ekranu.

Poslovne knjige ~ine: dnevnik, glavna knjiga i pomo}ne knjige.

Dnevnik je poslovna knjiga u koju se unose knjigovodstvene promjene, hronolo{ki, prema vremenskom redoslijedu njihovog nastanka. Dnevnik se mo`e uspostaviti kao jedinstvena poslovna knjiga ili vi{e knjiga koje su namijenjene za evidentiranje promjena na pojedinim skupinama bilansnih ili vanbilansnih pozicija.

Glavna knjiga je sistemska knjigovodstvena evidencija promjena nastalih na finansijskom polo`aju i uspje{nosti poslovanja (imovini, obavezama, kapitalu, rashodima, prihodima i rezultatu poslovanja i vanbilansne evidencije).

Pomo}ne knjige su analiti~ke evidencije koje se vode za nematerijalna sredstva, postrojenja i opremu, investicione nekretnine, dugoro~ne finansijske plasmane, zalihe, potra`ivanja, gotovinu i gotovinske ekvivalente, obaveze, kapital i dr.

^lan 21.

Poslovne promjene knji`e se na analiti~kim ra~unima koji po svom sadr`aju i bilansnoj pripadnosti odgovaraju ra~unima iz propisanog kontnog okvira.

Kontni okvir i sadr`aj ra~una u kontnom okviru za sva pravna lica propisuje federalni ministar finansija (u daljnjem tekstu: ministar).

Detaljan kontni plan propisuje se op}im aktom pravnog lica i mora biti usagla{en sa propisanim kontnim okvirom.

Glavna knjiga predstavlja skup svih konta koja su otvorena tokom poslovne godine. Glavna knjiga mora sadr`avati unaprijed pripremljena konta koja, u skladu sa potrebama pravnog lica, osiguravaju podatke za godi{nje finansijske izvje{taje.

Glavna knjiga se sastoji od dva odvojena dijela i to:

- 1) bilansna evidencija i
- 2) vanbilansna evidencija.

Predmet knjigovodstvene obrade podataka u glavnoj knjizi u dijelu bilansne evidencije su poslovni doga|aji koji imaju slijede}a obilje`ja:

- 1) poslovni se doga|aj stvarno dogodio i kao takav pripada pro{losti poslovanja,
- 2) u~inak poslovnog doga|aja mo`e se izraziti u nov~anim iznosima,
- 3) promjena nastala poslovnim doga|ajem uti~e na poziciju (stavku) sredstava, obaveza, kapitala, tro{kova, rashoda, prihoda i rezultata poslovanja,
- 4) nastanak poslovnog doga|aja mo`e se dokazati vjerodostojnom knjigovodstvenom ispravom.

Glavna knjiga vanbilansnih evidencija obuhva}a odre|ene poslovne doga|aje koji u trenutku nastanka nemaju uticaja na promjene u bilansu stanja i bilansu uspjeha, ali osiguravaju dodatne informacije o kori{tenju tuje imovine, budu}ih potencijalnih obaveza, kontrole pojedinih poslovnih poduhvata i informisanja.

Kod primjene metode elektronske obrade podataka, glavna knjiga mora biti tako organizovana da se mo`e izvr{iti kontrola knji`enja.

^lan 22.

Pomo}ne knjige se u pravilu vode posebno.

U pomo}nim knjigama u kojima se vodi evidencija o materijalnoj imovini, imovina se iskazuje u koli~inama i nov~anim iznosima.

Druge pomo}ne knjige koje dopunjavaju podatke o nekoj poziciji u glavnoj knjizi ili osiguravaju bilo koje druge podatke su: knjiga (dnevnik) blagajne, knjiga ulaznih faktura (KUF), knjiga izlaznih faktura (KIF), knjiga deviznih sredstava, knjiga izdatih ~ekova, knjiga dospije}a mjenica, knjiga dionica, knjiga udjela i dr.

U dnevnik blagajne se unose poslovne promjene koje nastaju po osnovu gotovine i drugih vrijednosti koje se vode u blagajni pravnog lica. Dnevnik blagajne zaključuje se na kraju svakog radnog dana i dostavlja se računovodstvu istog, a najkasnije narednog dana.

Vođenje poslovnih knjiga

Član 23.

U poslovne knjige unose se podaci po principu nastanka poslovnih događaja, a na osnovu vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava.

Poslovne knjige otvaraju se početkom svake poslovne godine prijenosom stanja iz bilansa sastavljenog na kraju prethodne poslovne godine ili na osnovu početnog bilansa kod novoosnovanih pravnih lica, a sa danom stjecanja statusa pravnog lica i prilikom provođenja statusnih promjena u skladu sa članom 36. ovog zakona.

One pozicije koje se ne nalaze u početnom bilansu otvaraju se u poslovnim knjigama u toku godine nastankom poslovnog događaja, na osnovu vjerodostojne knjigovodstvene isprave.

Poslovne knjige vode se na način da osiguraju,

- kontrolu unesenih podataka,
- ispravnost unosa podataka,
- čuvanje podataka,
- mogućnost korištenja podataka,
- mogućnost uvida u promet i stanje na računima glavne knjige,
- mogućnost uvida u vremenski nastanak obavljenog unosa poslovnih događaja.

Naknadna ispravka unesenog podatka provodi se kao nova knjigovodstvena stavka tako da bude učinak promjene iz razlike novog i prethodnog podatka.

Poslovni događaji nastali između dana bilansa i dana upisa u sudski registar obuhvataju se u poslovnim knjigama prethodnog pravnog lica ili novog pravnog lica, što se utvrđuje odlukom o statusnoj promjeni.

Član 24.

Za lice koje vodi poslovne knjige, sastavlja finansijske izvještaje i koje je supotpisnik finansijskih izvještaja u skladu sa članom 37. ovog Zakona, općim aktom pravnog lica propisuju se uslovi koje mora ispunjavati: iskustvo, radno iskustvo i ostalo, kao i njegovu odgovornost za pouzdanost, urednost i istinitost poslovnih knjiga.

Vođenje poslovnih knjiga pravno lice može povjeriti ugovorom, uz određenu naknadu, drugom pravnom licu ili preduzetniku registrovanom za pružanje računovodstvenih usluga koji ima zaposlena lica kojima povjerava vođenje poslovnih knjiga, s tim da obezbijedi arhiviranje i čuvanje dokumentacije u svom sjedištu.

Stav 2. ovog člana ne primjenjuju banke i druge finansijske organizacije, društva za osiguranje, davaoci finansijskog leasinga, penzijski fondovi, otvoreni fondovi pravnih lica za investicijsko bankarstvo, berze i brokersko - dilaerska društva.

Popis imovine i obaveza

^lan 25.

Pravno lice je du`no da na po~etku poslovanja kao i najmanje jednom godi{nje sa stanjem na dan kada se zavr{ava poslovna godina ili neki drugi obra~unski period, odrelen u skladu sa ovim zakonom, izvr{i popis imovine i obaveza sa ciljem da se utvrdi njihovo stvarno stanje, te da se u poslovnim knjigama izvr{i uskla|ivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem.

Pravna lica iz ~lana 3. ovog zakona, kao i pravna lica i dijelovi tih pravnih lica koja obavljaju poslove u inostranstvu, ako stranim propisima za pravna lica i njihove dijelove nije propisana obaveza posebnog vo|enja knjigovodstva, kao i podno{enja i revizije godi{njih finansijskih izvje{taja, su du`na popisati imovinu i obaveze najmanje jednom u toku godine, a najkasnije do kraja teku}e poslovne godine.

Pravno lice kod kojeg se nalaze tu|a sredstva, du`no je ta sredstva popisati posebno za svako pravno lice kojemu ta imovina pripada i dostaviti im po jedan primjerak popisnih lista na kojima su ta sredstva popisana. Kod pravnih lica ~ija su ta sredstva, ove se popisne liste uklju~uju u njihovu dokumentaciju o popisu.

Popis imovine i obaveza tokom poslovne godine obavlja se i u slu~ajevima: promjene cijena proizvoda i robe, statusnih promjena u skladu sa Zakonom o privrednim dru{tvima ("Slu`bene novine Federacije BiH", br. 23/99, 45/00, 2/02, 6/02, 29/03, 68/05, 91/07, 84/08 i 7/09) - spajanje, pripajanje ili dijeljenje - otvaranja ste~ajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije.

U navedenim slu~ajevima popis se provodi pod datumom nastanka statusne ili druge promjene. Pravna lica koja su predmet statusnih ili drugih promjena izra|uju finansijske izvje{taje za period od 1. januara do datuma statusne ili druge promjene.

Popis se obavlja tokom godine i zbog primopredaje du`nosti i ne osloba|a pravno lice od popisa sredstava i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra teku}e godine.

Pravna lica u ste~aju i likvidaciji nisu obveznici popisa sa stanjem na dan 31. decembra. Ova pravna lica provode popis imovine i obaveza na dan otvaranja ste~ajnog postupka, odnosno pokretanja postupka likvidacije.

Izuzetno, pravno lice mo`e svojim aktom predvidjeti du`e periode za vr{enje popisa materijala u knji`nicama, kao {to su: knjige, fotografije, filmovi, arhivska gra|a i sl., s tim da ti periodi ne mogu biti du`i od pet godina.

^lan 26.

Internim op}im aktom i Odlukom o popisu utvr|uje se postupak provo|enja popisa imovine i obaveza (odre|ivanje komisije, na~in i rokovi popisa, na~in uskla|ivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem).

Za provo|enje popisa imovine i obaveza u pravnom licu formiraju se komisije za popis. Pri utvr|ivanju sastava pojedinih komisija za popis treba voditi ra~una da lica koja su materijalno ili finansijski zadu`ena za sredstva koja se popisuju i njihovi neposredni rukovodioci ne mogu biti odre|eni u komisiju za popis tih sredstava.

U slu~aju kada je vrijeme popisa imovine i obaveza prije 31. decembra Komisija za popis je du`na da na osnovu knjigovodstvenih isprava naknadno unese u popisne liste podatke o promjenama koje su nastale izme|u dana popisa i 31. decembra teku}e godine te izvr{i uskla|ivanje i spravnjenje knjigovodstvenog i stvarnog stanja sa 31. decembrom teku}e godine.

Podatke iz knjigovodstva u popisne liste ne unose lica koja rade u knjigovodstvu, nego popisna komisija.

Na kraju popisa popisna komisija sastavlja izvještaj o obavljenom popisu, utvrđuje viškove i manjkove i dostavlja ga na razmatranje tijelu nadležnom za razmatranje rezultata popisa za odlučivanje o popisu, najkasnije 15. dana od dana isteka poslovne godine.

Obračun amortizacije

^lan 27.

Na kraju poslovne godine sastavlja se konačan obračun amortizacije.

Sastavljanje konačnog obračuna amortizacije zasniva se na stvarnom stanju utvrđenom na osnovu popisa.

Stalna sredstva se sistematski otpisuju primjenom godišnjih amortizacijskih stopa koje proističu iz procijenjenog vijeka trajanja stalnog sredstva ili primjenom amortizacijskih kvota (godišnji iznos amortizacije) utvrđenih na osnovu planiranog korištenja stalnih sredstava.

Pravno lice ima pravo na ubranu amortizaciju stalnih sredstava pod uslovima utvrđenim propisima kojima se regulira porez na dobit.

Usaglašavanje potraživanja i obaveza

^lan 28.

Pravna lica su dužna da prije sastavljanja finansijskih izvještaja, usaglase međusobna potraživanja i obaveze (to se dokazuje odgovarajućom knjigovodstvenom ispravom).

Povjerenik je dužan da prije sastavljanja finansijskih izvještaja dostavi dužniku spisak neplaćenih računa.

Prije sastavljanja finansijskih izvještaja za tekuću godinu obavezno se vrši usaglašavanje obaveza i potraživanja (konfirmacija salda). Kao dokaz postojanja određenog stanja potraživanja i obaveza koriste se knjigovodstveni podaci pravnih lica koji se unose i potvrđivati odgovarajućom knjigovodstvenom ispravom - obrazac izvod otvorenih stavki.

Primalac konfirmacije je dužan po primitku, povjeriocu ili njegovom revizoru odgovoriti na konfirmaciju u roku od osam dana.

Stanje obaveza i potraživanja se utvrđuje na dan 31. decembra tekuće godine.

Pravna lica su dužna u bilješkama obrazložiti pojedinačna stanja sumnjivih i spornih potraživanja, te planirati aktivnosti i namjeravane rješavanje istih.

Zaključivanje poslovnih knjiga i utvrđivanje finansijskog rezultata

^lan 29.

Poslovne knjige se zaključuju poslije knjženja svih poslovnih promjena i obračuna na dan završetka poslovne godine najkasnije do roka za dostavljanje finansijskih izvještaja kao i u slučajevima statusnih promjena, prestanka poslovanja i u drugim slučajevima u kojima je neophodno zaključiti poslovne knjige.

Pomoćne knjige koje se koriste više od jedne godine zaključuju se po prestanku njihovog korištenja, osim knjige inventara koja se zaključuje otuljenjem sredstva.

Ako se poslovne knjige vode kao elektronski zapis, glavna knjiga se mora nakon zaključivanja na kraju poslovne godine zaštititi na način da u istoj nije moguće izmjena pojedinih ili svih njenih dijelova ili listova, da je istu moguće u svakom trenutku odštampati na papir i mora se potpisati elektronskim potpisom u skladu sa Zakonom o elektronskom potpisu ili se mora odštampati na papir i uvezati na način da nije moguće izmjena pojedinih ili svih njenih dijelova ili listova i mora je potpisati i ovjeriti lice ovlašteno za zastupanje pravnog lica i na kraju odložiti.

Član 30.

Na kraju poslovne godine poslovne knjige se zaključuju, a zatim se na osnovu evidencija iz poslovnih knjiga utvrđuje stanje imovine, obaveza, kapitala i finansijski rezultat sa prihodima i rashodima obračunskog perioda na koji se taj rezultat odnosi.

Raspoređivanje dobiti i gubitka, pravno lice vrši u skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima i ovog zakona, internog općeg akta i odluke nadležnog organa.

Način i rokovi završetka knjigovodstvenih isprava, poslovnih knjiga, izvještaja i ostale dokumentacije

Član 31.

Knjigovodstvene isprave završavaju se u izvornom materijalnom obliku, u obliku elektronskog zapisa ili na mikrofilmu, a predstavljaju dokaznu osnovu poslovnih knjiga.

Knjigovodstvene isprave se odlažu u fascikle i registre nakon završetka godišnjeg obračuna i revizije, a zatim zapisnički predaju u centralnu arhivu pravnog lica.

Knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijski izvještaji završavaju se u poslovnim prostorijama pravnog lica, odnosno kod drugog pravnog lica ukoliko je istom povjereno vođenje poslovnih knjiga.

Ako se poslovne knjige vode na računaru, uporedo sa memorisanim podacima, mora se osigurati i memorisanje aplikativnog softvera, kako bi podaci bili dostupni kontroli.

Pri otvaranju postupka likvidacije ili stežaja, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige zapisnički se predaju likvidacijskom, odnosno stežajnom upravniku.

Isprave koje se završavaju trajno su: platne liste ili analitičke evidencije o plaćanjima u vezi sa plaćanjem doprinosa, kupoprodajni ugovori po kojima je izvršeno sticanje nekretnina, godišnji računovodstveni obračuni, finansijski izvještaji, konsolidirani finansijski izvještaji, izvještaji o izvršenoj reviziji i svi interni akti od uticaja na finansijsko poslovanje.

Knjigovodstvene isprave na osnovu kojih su podaci uneseni u dnevnik i glavnu knjigu završavaju se najmanje jedanaest godina.

Knjigovodstvene isprave na osnovu kojih su podaci uneseni u pomoćne knjige završavaju se najmanje sedam godina.

Član 32.

Glavna knjiga i dnevnik završavaju se najmanje jedanaest godina, a pomoćne knjige najmanje sedam godina.

Periodi~ni obra~uni, isprave platnog prometa putem ovla{tenih finansijskih institucija ~uvaju se najmanje pet godina.

Godi{nji izvje{taj o poslovanju ~uva se u originalnom obliku jedanaest godina nakon isteka poslovne godine.

Pomo}ni obra~uni, prodajni i kontrolni blokovi i sl. ~uvaju se dvije godine.

Revizorska dru{tva ~uvaju {est godina dokumentaciju na osnovu koje je obavljena revizija.

Rok za ~uvanje knjigovodstvenih isprava i poslovnih knjiga po~inje te}i zadnjeg dana poslovne godine na koju se odnose poslovne knjige i u koje su podaci iz isprava uneseni.

IV. FINANSIJSKO IZVJE{TAVANJE

Standardi i pravila

^lan 33.

Ra~unovodstveni standardi finansijskog izvje{tavanja su principi i pravila sastavljanja i prezentiranja finansijskih izvje{taja koji se primjenjuju na sva pravna lica iz ~l. 3. i 4. ovog zakona, a obuhva}aju:

1. MRS i Me|unarodne standarde finansijskog izvje{tavanja (u daljnjem tekstu: MSFI),
2. Me|unarodne ra~unovodstvene standarde za javni sektor (u daljnjem tekstu: MRSJS),
3. Prate}a uputstva, obja{njenja i smjernice koje donosi Odbor za me|unarodne ra~unovodstvene standarde (u daljnjem tekstu: OMRS),
4. Me|unarodne ra~unovodstvene standarde za mala i srednja preduze}a koje objavi OMRS.

Izuzetno od stava 1. ovog ~lana, a do objavljivanja MRSJS, bud`etski korisnici i vanbud`etski fondovi primjenjivat }e u Federaciji posebne propise za bud`etske korisnike i vanbud`etske fondove iz oblasti ra~unovodstva i revizije u javnom sektoru.

^lan 34.

Standardi revizije i na~ela profesionalne etike profesionalnih ra~unovo|a i revizora koji se primjenjuju na cijeloj teritoriji Federacije su:

- 1) Me|unarodni standardi revizije (u daljnjem tekstu: MSR), koje donosi MFR,
- 2) Kodeks etike za profesionalne ra~unovo|e, koje donosi MFR,
- 3) Sva prate}a uputstva, obja{njenja i smjernice, koje donosi MFR.

Finansijski izvje{taji

^lan 35.

Pravna lica finansijske izvještaje sastavljaju i prezentiraju za poslovnu godinu i to za period od 1. januara do 31. decembra tekuće godine sa usporedivim podacima za prethodnu godinu.

Izuzetno, zavisno pravno lice nije matično pravno lice sa sjedištem u inostranstvu ima poslovnu godinu različitom od kalendarske godine, uz saglasnost ministra može sastavljati i prezentirati finansijske izvještaje za period koji je različit od perioda iz stava 1. ovog člana.

Pravno lice kod kojeg nastane statusna promjena, finansijske izvještaje sastavlja na datum statusne promjene.

Poslovni događaji nastali između dana bilansa i dana upisa u sudski registar obuhvataju se u finansijskim izvještajima prethodnog pravnog lica ili novog pravnog lica, što se utvrđuje odlukom o statusnoj promjeni.

Finansijski izvještaji sastavljaju se i u slučaju otvaranja, odnosno zaključenja stečajne, odnosno postupka likvidacije pravnog lica.

Član 36.

Godišnje finansijske izvještaje čine:

- 1) Bilans stanja - Izvještaj o finansijskom položaju na kraju perioda,
- 2) Bilans uspjeha - Izvještaj o ukupnom rezultatu za period,
- 3) Izvještaj o gotovinskim tokovima - Izvještaj o tokovima gotovine,
- 4) Izvještaj o promjenama na kapitalu,
- 5) Bilješke uz finansijske izvještaje.

Izuzetno od odredbe iz stava 1. ovog člana, mala preduzeća godišnje finansijske izvještaje prezentiraju kroz:

- 1) Bilans stanja - Izvještaj o finansijskom položaju na kraju perioda i
- 2) Bilans uspjeha - Izvještaj o ukupnom rezultatu za period.

Uz godišnji finansijski izvještaj korisnicima finansijskih izvještaja se prezentiraju i posebni izvještaji sačinjeni prema zahtjevu Federalnog zavoda za statistiku.

Član 37.

Za finansijske izvještaje pravnog lica odgovorno je lice ovlašteno za zastupanje pravnog lica, upisano u sudski registar.

Finansijski izvještaji pravnog lica, pa i oni izdani na računaru, moraju biti ovjereni potpisom i pečatom certificiranog računovoje koji sadrži naziv "certificirani računovoja", njegovo ime i prezime, kao i broj važeće licence, izuzev za certificirane računovoje iz člana 5. stav 6. ovog zakona. Istodobno finansijski izvještaji moraju biti potpisani od strane lica ovlaštenog za zastupanje pravnog lica, upisanog u sudski registar, koje podnosi finansijske izvještaje, ovjerene pečatom pravnog lica - podnosioca.

Član 38.

Pravna lica koja su razvrstana u velika i srednja du`na su sastavljati i prezentirati polugodi{nje finansijske izvje{taje, tj. finansijske izvje{taje pripremljene za obra~unski period od 1. januara do 30. juna.

Nezavisno od kategorije u koju su razvrstana u skladu sa odredbama ~lana 4. ovog zakona, pravna lica ~ijim se vrijednosnim papirima trguje na tr`i{tima kapitala ili su u postupku pripreme za izlazak na ta tr`i{ta obavezna su sastavljati i prezentirati polugodi{nje finansijske izvje{taje ako je takva obaveza predviđena propisima kojima se uređuje poslovanje vrijednosnim papirima.

Polugodi{nji izvje{taj obuhva}a:

- 1) Bilans stanja - Izvje{taj o finansijskom polo`aju na kraju perioda,
- 2) Bilans uspjeha - Izvje{taj o ukupnom rezultatu za period,
- 3) Izvje{taj o gotovinskim tokovima - Izvje{taj o tokovima gotovine,
- 4) Izvje{taj o promjenama na kapitalu,
- 5) Bilje{ke uz finansijske izvje{taje, pripremljene u skladu sa MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvje{taja ili MRS 34 - Periodi~ni finansijski izvje{taji.

^lan 39.

Ministar propisuje sadr`aj i formu finansijskih izvje{taja koji se pripremaju i prezentiraju u skladu sa ovim zakonom.

Pravna lica koja knjigovodstvo vode na sredstvima za automatsku obradu podataka, finansijski izvje{taj mogu predati i na propisanoj formi obrasca {tampanim na ra~unaru s tim da, uz takve obrasce, istovjetne podatke podnesu i na elektronskom mediju.

Poslovne knjige, finansijski izvje{taji i druge finansijske informacije prezentirane od strane lica na koja se odnose odredbe ovog zakona izra`avaju se u nov~anoj jedinici i na jezicima koji su u slu`benoj upotrebi u Federaciji.

Godi{nji izvje{taj o poslovanju

^lan 40.

Pravna lica su obavezna pripremati godi{nje izvje{taje o poslovanju koji daju objektivan prikaz poslovanja pravnog lica i njegov polo`aj, uklju~uju}i i opis glavnih rizika i neizvjesnosti sa kojima se suo~ava i mjera preduzetih na za{titi `ivotne sredine.

Godi{nji izvje{taj o poslovanju obavezno sadr`i:

- 1) sve zna~ajne događaje nastale u periodu od zavr{etka poslovne godine do datuma predaje finansijskog izvje{taja,
- 2) procjenu o~ekivanog budu}eg razvoja pravnog lica,
- 3) najva`nije aktivnosti u vezi sa istra`ivanjem i razvojem,
- 4) informacije o otkupu vlastitih akcija i udjela,

- 5) informacije o poslovnim segmentima pravnog lica,
- 6) korišćene finansijske instrumente ako je to značajno za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja pravnog lica,
- 7) ciljeve i politike pravnog lica u vezi sa upravljanjem finansijskim rizicima; zajedno sa politikama zaštite od rizika za svaku planiranu transakciju za koju je neophodna zaštita,
- 8) izloženost pravnog lica cjenovnom, kreditnom, tržišnom, valutnom riziku likvidnosti i drugim rizicima prisutnim u poslovanju pravnog lica.

^lan 41.

Godišnji izvještaj o poslovanju velikih pravnih lica i pravnih lica čiji su vrijednosni papiri uvršćeni na organizovano tržište vrijednosnih papira mora sadržavati i prikaz primijenjenih pravila korporativnog upravljanja.

Izuzetno od odredaba iz stava 1. ovoga člana, mala pravna lica nisu dužna da pripremaju godišnji izvještaj o poslovanju, ali su informacije o otkupu vlastitih dionica dužne navesti u zabilježkama uz finansijske izvještaje.

Konsolidovani finansijski izvještaj

^lan 42.

Kod statusnih oblika povezivanja, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima sastavljaju se i konsolidovani godišnji finansijski izvještaji.

Konsolidovani finansijski izvještaj je finansijski izvještaj grupe pravnih lica za statusni oblik povezivanja koji čini ekonomsku cjelinu u kome su izdvojeni interni odnosi između tih lica na osnovu kapitala, potraživanja i obaveza, prihoda i rashoda, gdje određeno lice (matično) ima pravo upravljanja finansijskim i poslovnim politikama.

^lan 43.

Pri izradi konsolidovanih finansijskih izvještaja pravna lica su dužna pridržavati se pravila i procedura konsolidacije godišnjih finansijskih izvještaja koja su uređena MRS-a i MSFI-a.

Obaveza za izradu konsolidovanog finansijskog izvještaja nastaje od prvog mjeseca po isteku mjeseca u kome je formiran statusni oblik povezivanja.

Obaveza za izradu konsolidovanog finansijskog izvještaja prestaje krajem mjeseca u kome je statusni oblik povezivanja prestao da postoji.

Konsolidovane finansijske izvještaje pravno lice, koje u grupi pravnih lica predstavlja matično, dužno je sačiniti i dostaviti Ovlaštenoj instituciji iz člana 44. ovoga zakona. Obaveza sačinjavanja konsolidovanih finansijskih izvještaja je jedanput godišnje s prikazom stanja poslovnog rezultata na kraju poslovne godine.

Predaja polugodišnjih i godišnjih finansijskih izvještaja i godišnjih izvještaja o poslovanju

^lan 44.

Polugodi{nji finansijski izvje{taji iz ~lana 38. i godi{nji finansijski izvje{taji iz ~lana 36. i godi{nji izvje{taji o poslovanju iz ~lana 40. ovoga zakona predaju se Ovla{tenoj instituciji, osnovanoj posebnim zakonom, koja obavlja kontrolu i obradu finansijskih izvje{taja, te vodi Jedinstveni registar finansijskih izvje{taja.

Polugodi{nji finansijski izvje{taji predaju se najkasnije 31. jula teku)e godine.

Godi{nji finansijski izvje{taji i godi{nji izvje{taji o poslovanju se predaju najkasnije do posljednjeg dana februara teku)e godine za prethodnu godinu.

Pravna lica, koja u skladu sa ~lanom 42. ovog Zakona imaju obavezu pripremiti i prezentirati konsolidovane finansijske izvje{taje, du`na su te izvje{taje predati najkasnije do kraja aprila teku)e za prethodnu godinu.

Rok za predaju revizorskog izvje{taja sa prilo`enim finansijskim izvje{tajima koji su bili predmet revidiranja je najkasnije kraj teku)e godine za prethodnu godinu.

Pravno lice je uz izvje{taje du`no dostaviti i odluku o utvr`ivanju godi{njih finansijskih izvje{taja od strane nadle`nog organa te odluku o prijedlogu raspodjele dobiti ili pokri}a gubitka.

Pravno lice koje sastavlja finansijske izvje{taje, u skladu sa ~lanom 35. ovog zakona du`no je godi{nje finansijske izvje{taje dostaviti u roku 60 dana od dana nastanka statusne promjene, pokretanja postupka likvidacije ili otvaranja ste~aja, a za ostale poslovne godine u roku od 120 dana od dana isteka poslovne godine.

Izuzetno, finansijske izvje{taje nisu du`na podnijeti pravna lica koja su registrovana u teku}oj poslovnoj godini i koja, nakon registracije, do 31.decembra teku)e poslovne godine nisu imale drugih promjena na svom ra~unu osim uplate obaveznog depozita, uz napomenu da su ta lica du`na do kraja februara teku)e godine obavijestiti Ovla{tenu instituciju iz stava 1. ovog ~lana o tim ~injenicama podno{enjem Izjave o neaktivnosti za prethodnu poslovnu godinu.

^lan 45.

Ovla{tena institucija je obavezna da podatke iz preuzetih finansijskih izvje{taja iz ~lana 44. ovog zakona obradi na na~in podesan za ocjenu imovinskog, prinosnog i finansijskog polo`aja pravnih lica.

Podaci iz stava 1. ovog ~lana javni su i dostupni svim pravnim i fizi~kim licima.

Podatke pripremljene u skladu sa stavom 1. ovog ~lana, Ovla{tena institucija je du`na dostaviti Ministarstvu u roku od 60 dana od isteka rokova za predaju finansijskih izvje{taja, definisanih u ~lanu 44. ovog zakona.

Istovremeno, Ovla{tena institucija je obavezna Ministarstvu dostaviti podatke o pravnim licima koja nisu postupila, u skladu sa odredbama ~lana 44. ovog zakona.

Nadzor

^lan 46.

Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Porezna uprava) je ovla{tena obavljati nadzor pravnih lica nad aktivnostima pravnih lica radi provjere da li se aktivnosti od zna~aja za organizaciju i funkcionisanje sistema ra~unovodstva i knjigovodstva obavljaju u skladu sa odredbama ovog

i drugih relevantnih zakona i propisa donesenih na osnovu tih zakona, s tim da Porezna uprava ne vrši nadzor nad primjenom MRS-a i MSFI-a.

Nadzor obavljaju i druge institucije ukoliko su iste posebnim propisom ovlaštene za obavljanje nadzora nad aktivnostima pojedinih pravnih lica na koja se primjenjuju odredbe ovog zakona.

Nadzor obavljaju ovlaštena lica Porezne uprave na sljedeći način:

- 1) praćenjem, prikupljanjem knjigovodstvenih isprava, poslovnih knjiga, godišnjih finansijskih izvještaja te drugih poreznih i statističkih izvještaja (analiza finansijskih izvještaja),
- 2) provjerom sistema koji obveznik primjenjuje za obradu podataka u vezi računovodstvenih poslova,
- 3) direktnom nadzorom kod obveznika.

Član 47.

Porezna uprava po okončanju provedenog postupka nadzora može preduzeti sljedeće mjere:

- 1) donijeti rješenje o otklanjanju utvrđenih nepravilnosti i
- 2) podnijeti prijavu za pokretanje prekršajnog ili kaznenog postupka.

Na rješenje iz tačke 1. stava 1. ovog člana, obveznik ovog zakona kod koga se obavljala provjera u roku od 15 dana od dana prijema rješenja može uložiti žalbu Ministarstvu. Ministarstvo rješava žalbu u roku od 15 dana od dana prijema žalbe. Žalba odlučuje rješenjem. Protiv rješenja drugostepenog organa može se pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Vrhovnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 48.

Pravno lice je dužno ovlaštenom licu omogućiti provođenje nadzora nad svim knjigovodstvenim ispravama, poslovnim knjigama, godišnjim finansijskim izvještajima i drugim poreznim i statističkim izvještajima, te sistema koji primjenjuje za obradu podataka.

Pravno lice je dužno na zahtjev Porezne uprave dostaviti kopije isprava ili finansijskih izvještaja iz stava 1. ovog člana.

Pravno lice je dužno ovlaštenim licima staviti na raspolaganje odgovarajuće prostorije u kojima mogu nesmetano i bez prisutnosti drugih lica obaviti nadzor računovodstvenih poslova.

Lica ovlaštena za zastupanje pravnih lica i zaposlenici koji obavljaju računovodstvene poslove dužni su na zahtjev ovlaštenog lica dati na uvid sve knjigovodstvene isprave, poslovne knjige, godišnje finansijske izvještaje, porezne i statističke izvještaje i druge informacije o računovodstvenim poslovima bitnim za obavljanje nadzora i sastaviti pisani izvještaj ili odazvati se na davanje usmene izjave ukoliko to zahtijeva Porezna uprava.

V. REVIZIJA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Revizija

Član 49.

Revizija je postupak provjere i ocjene finansijskih izvještaja te podataka i metoda koje se primjenjuju pri sastavljanju finansijskih izvještaja, na osnovu kojih se daje stručno i neovisno mišljenje o istinitosti i objektivnosti finansijskog stanja, rezultata poslovanja i novčanih tokova pravnog lica, u skladu sa MRS-a, MSFI-a i drugim propisima u Federaciji u cilju zaštite javnog interesa kod javnog prezentiranja finansijskih izvještaja.

Revizija finansijskih izvještaja obavlja se u skladu sa ovim zakonom i MSR uz poštovanje Kodeksa profesionalne etike revizora i pravila revizorske struke, te drugih pravila i propisa koji regulišu ovu oblast.

Obaveznoj reviziji podliježu finansijski izvještaji i konsolidirani finansijski izvještaji pravnih lica razvrstanih u velika i srednja preduzeća, te finansijski izvještaji pravnih lica čijim se vrijednosnim papirima trguje ili se vrši priprema za njihovo emitovanje na organizovanom tržištu vrijednosnih papira.

Obaveznoj reviziji podliježu i finansijski izvještaji pravnih lica ukoliko je to propisano posebnim propisima kojim se uređuje njihovo poslovanje.

Pravna lica koja se svrstavaju, u skladu sa članom 4. ovog zakona u mala, mogu odlučiti da se revizija njihovih finansijskih izvještaja vrši u skladu sa odredbama ovog zakona.

Društva za reviziju

Član 50.

Sve oblike revizije u Federaciji obavljaju privredna društva za reviziju koja posjeduju licencu izdatu od Ministarstva.

Društva za reviziju osnivaju se u skladu sa odredbama ovog zakona i zakona kojima se uređuju pitanja u vezi osnivanja, poslovanja i prestanka poslovanja privrednih društava.

Licence privrednim društvima za reviziju koja su licencirana u skladu sa odredbama odgovarajućih zakona o raunovodstvu i reviziji u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu izdaju se u skladu sa uslovima uzajamnog priznavanja kvalifikacija na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, definisanim u Zakonu o reviziji i raunovodstvu Bosne i Hercegovine.

Većinsko pravo glasa i većinsko udjele u kapitalu u društvu za reviziju moraju imati isključivo ovlaštenici revizori ili drugo društvo za reviziju u svojstvu osnivača.

Društvo za reviziju može obavljati usluge revizije samo ako u radnom odnosu na neodređeno vrijeme sa punim radnim vremenom ima zaposlenog najmanje jednog ovlaštenog revizora sa važećom licencom.

Društva za reviziju sa zaposlenim samo jednim ovlaštenim revizorom ne mogu obavljati reviziju finansijskih izvještaja:

- dioničkih društava i društava sa ograničenom odgovornošću čiji je godišnji prihod veći od 8.000.000,00 KM, po isteku jedne godine od početka primjene ovog zakona,
- privrednih društava i javnih dioničkih društava čiji vrijednosni papiri kotiraju na berzi,
- banaka, investicijskih fondova i društava, osiguravajućih društava, brokerskih društava,
- odnosno drugih pravnih lica, koja obavljaju finansijske usluge i za koje zakon koji uređuje obavljanje tih poslova određuje dodatni obim revizije konsolidovanih izvještaja.

Društva za reviziju su dužna obezbijediti se od odgovornosti za štetu koju bi privrednim društvima moglo počinuti neadekvatno izraženo revizorsko mišljenje. Minimalna svota pokrića po četnom događaju iznosi 50.000,00 KM.

Minimalna svota pokriva po četnom događaju koje bi revizorsko društvo moglo prouzrokovati obavljanjem usluga revizije banaka, investicijskih fondova i društava za osiguranje iznosi 500.000,00 KM.

Precizne odredbe osiguranja od odgovornosti za četetu propisat e Komora u roku od šest mjeseci od dana osnivanja.

Član 51.

Reviziju finansijskih izvještaja obavljaju lica koja imaju profesionalno zvanje ovlaštenih revizora, koja posjeduju važeću licencu za rad na poslovima revizije finansijskih izvještaja i koja su zaposlena u društvu za reviziju ili angažovana od društva za reviziju.

Ovlaštenih revizora je nezavisno profesionalno lice koje obavlja reviziju i odgovara za pravilnost obavljanja revizije, sastavljanje izvještaja o reviziji i izražavanje revizorskog mišljenja, u skladu sa revizorskim standardima i ovim zakonom.

Za potrebe obavljanja revizije iz specifičnih područja mogu se angažovati, uz pisanu saglasnost pravnog lica kod koga se obavlja revizija, vanjski eksperti koji nisu ovlašteni revizori. O angažovanju vanjskih eksperata treba se pisano obavijestiti Komora.

Pored ovlaštenog revizora, na poslovima revizije mogu biti angažovana i lica koja nisu ovlašteni revizori, u statusu revizora pripravnika.

Član 52.

Pravno lice vrši izbor društva za reviziju. Odluku o izboru društva za reviziju donosi organ pravnog lica utvrđen odgovarajućim pravnim aktom.

Društvo za reviziju koje je odabrano, ne može vršiti reviziju uzastopno duže od pet godina, računajući od dana otpočinjanja primjene ovog zakona.

Izuzetno, reviziju kod istog pravnog lica društvo za reviziju može obavljati još dvije godine nakon isteka roka iz stava 2. ovog člana, ukoliko obezbijedi da reviziju izvrši drugi revizor.

Društva za reviziju dužna su Ministarstvu, najkasnije do 15. januara tekuće godine dostaviti fotokopije ugovora o reviziji zaključenih tokom prethodne godine.

Međusobna prava i obaveze društva za reviziju i pravnog lica kod kojeg se obavlja revizija, uređuju se ugovorom o reviziji. Ugovor o reviziji mora biti zaključen u pisanom obliku i ne može se otkazati iz neopravdanih razloga. Razlika u mišljenju u vezi oblasti računovodstva i revizije između predstavnika pravnog lica kod kojeg se obavlja revizija i društva za reviziju, nije opravdan razlog za otkazivanje ugovora o reviziji.

Društvo za reviziju ne može ugovorene poslove revizije ustupiti drugom društvu za reviziju.

Za obavljenu reviziju plaća se naknada. Iznos naknade utvrđuje se ugovorom i ne može biti niži od tarife revizorskih usluga koje utvrđuje i donosi Komora uz saglasnost Ministarstva. Tarife se moraju objaviti u službenim glasilima Federacije.

Društvo za reviziju koje u toku obavljanja revizije ostane bez minimalno jednog ovlaštenog revizora na neodređeno vrijeme sa punim radnim vremenom, dužno je da prekine dalji rad i o toj promjeni obavijesti Ministarstvo i pravno lice - klijenta kod koga se obavlja revizija, u roku od osam dana, kako bi to pravno lice moglo reviziju povjeriti drugom društvu za reviziju.

Ako nastupi okolnost iz stava 8. ovog člana, društvo ne može zaključivati novi ugovor o obavljanju usluga revizije dok se ne ispune uslovi propisani članom 50. ovog zakona.

Član 53.

U izvještaju o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja izražava se mišljenje o tome da li finansijski izvještaji istinito i objektivno prikazuju po svim materijalno značajnim pitanjima finansijsko stanje i rezultate poslovanja pravnog lica, promjene na kapitalu i tokove gotovine u obračunskom periodu na koji se odnosi revidirani finansijski izvještaj, kao i da li su izvještaji sastavljeni u skladu sa MRS-a odnosno MSFI-a.

Mišljenje ovlaštenog revizora mora biti izraženo u skladu sa MSR i može biti pozitivno, mišljenje sa rezervom, negativno ili u formi u kojoj se revizor suzdržava od davanja mišljenja.

Revizorski izvještaj o obavljenoj reviziji za posebne namjene sastavlja se u skladu sa posebnim propisima.

Revizorski izvještaj sastavlja i potpisuje ovlašten revizor u svoje ime i ovlašten predstavnik u ime društva za reviziju.

Revizorskom izvještaju prilaže se finansijski izvještaji koji su bili predmet revidiranja.

Ovlašten revizor, koji je sastavljao revizorski izvještaj, na poziv ili na lični zahtjev može o svom trošku prisustvovati sjednici organa upravljanja pravnog lica kada se razmatra izvještaj o obavljenoj reviziji tog pravnog lica.

Član 54.

Radna dokumentacija i spisi nastali u toku revizije povjerljive su prirode, vlasništvo su revizorskog društva i revizora koji je obavljao reviziju i mogu se koristiti samo za potrebe revizije i podliježu zaštiti i tajnosti podataka.

Ovlašten revizor, društvo za reviziju i druga lica koja su radila i kojima su na bilo koji način bili dostupni povjerljivi podaci u toku revizije ne smiju ih iznositi niti omogućiti trećim licima da se njima koriste. Izuzetno, mogu se koristiti za potrebe provjere kvalitete rada koju obavlja Komora.

Društvo za reviziju mora omogućiti uvid u podatke ako su oni potrebni za utvrđivanje činjenica u istraženim ili krivim postupcima. Podaci se mogu dostaviti na uvid samo na osnovu pisanog zahtjeva suda.

Licence za rad društva za reviziju i ovlaštenih revizora

Član 55.

Osnivač društva za reviziju podnosi Ministarstvu zahtjev za izdavanje licence za rad.

Uz zahtjev iz stava 1. ovog člana osnivač podnosi:

- 1) odluku o osnivanju, odnosno drugi osnivački akt,
- 2) statut društva,
- 3) interni akt kojim je uređena metodologija obavljanja usluge revizije,

- 4) podatke o osniva~u/osniva~ima dru{tva,
- 5) podatke o licu ili licima koji kod dru{tva za reviziju zasnivaju radni odnos i dokaz o zapo{ljavanju ovla{tenog revizora sa va`e}om licencom ili vi{e njih na neodreleno vrijeme sa punim radnim vremenom (fotokopija ugovora o radu, radne knji`ice i potvrde o prijavama na zdravstveno i penzijsko-invalidsko osiguranje),
- 6) podatke o drugim revizorima anga`ovanim od strane privrednog dru{tva za reviziju,
- 7) akt o registraciji dru{tva za obavljanje revizije kod nadle`nog suda.

Ako je osniva~ privrednog dru{tva za reviziju strano pravno lice, pravno lice iz Republike Srpske ili Br~ko Distrikta uz zahtjev za izdavanje licence za rad, pored dokumenata iz stava 2. ovog ~lana, podnosi i dokumentaciju kojom se dokazuje da je u mati~noj dr`avi ili entitetu, odnosno Br~ko Distriktu, registrovano za pru`anje usluga revizije.

Na osnovu potpunog i dokumentovanog zahtjeva iz st. 2. i 3. ovog ~lana Ministarstvo izdaje licencu za rad dru{tva za reviziju u roku 30 dana od dana prijema zahtjeva.

Kad se iz prilo`ene dokumentacije utvrdi da nisu ispunjeni uslovi za obavljanje revizije, propisani zakonom, Ministarstvo }e donijeti Rje{enje o odbijanju zahtjeva za izdavanje licence za rad.

^lan 56.

Ministarstvo vodi Registar dru{tava za reviziju kojim su izdate dozvole za rad.

Registar dru{tava za reviziju obavezno sadr`i poslovno ime i adresu dru{tva za reviziju, oblik organizovanja, imena osniva~a i njihovo u~e}e u kapitalu dru{tva za reviziju, imena lica ovla{tenih za zastupanje dru{tva i imena stalno zaposlenih ili na drugi na~in anga`ovanih ovla{tenih revizora sa licencama.

Podaci koji se upisuju u Registar privrednih dru{tava za reviziju su javni.

U Registar dru{tava za reviziju, u roku od 30 dana, obavezno se prijavljuju sve promjene u podacima iz st. 2. i 3. ~lana 55. ovog zakona.

Ministar donosi Rje{enje o oduzimanju dozvole za rad dru{tvu za reviziju ako:

- 1) obavlja oblik revizije koji nije u skladu sa odredbama ovog zakona,
- 2) je dozvola za obavljanje poslova revizije izdata na osnovu neistinitih podataka,
- 3) nije u propisanom roku postupio u skladu sa ~lanom 72. ovog zakona;
- 4) ne ispunjava uslov iz ~lana 53. stav 2. ovog zakona,
- 5) usluge revizije pru`a povezanom pravnom licu ili u odnosu na to pravno lice postoje neke druge smetnje definisane Kodeksom,
- 6) se na na~in propisan u ~lanu 50. st. 7. i 8. ovog zakona ne obezbijedi od odgovornosti za {tetu koju mo`e prouzrokovati izra`avanjem revizorskog mi{ljenja.

Rje{enje iz stava 5. ovog ~lana kona~no je u upravnom postupku, a protiv njega se mo`e pokrenuti upravni spor.

^lan 57.

Ministarstvo ovla{tenim revizorima izdaje, obnavlja i oduzima licence za obavljanje poslova revizije finansijskih izvje{taja.

Ministar pravilnikom propisuje uslove za izdavanje, obnavljanje i oduzimanje licence ovla{tenim revizorima i dru{tvima za reviziju.

Ministarstvo vodi Registar ovla{tenih revizora kojim je u skladu sa zakonom izdata licenca u zvanju ovla{tenog revizora.

Registar ovla{tenih revizora obavezno sadr`i ime i prezime ovla{tenog revizora, adresu prebivali{ta, jedinstveni mati~ni broj, naziv tijela koje je ovla{tenom revizoru izdalo certifikat, broj i datum izdavanja licence, rok va`enja licence i druge podatke od zna~aja za pravilnu identifikaciju ovla{tenog revizora.

Podaci koji se upisuju u Registar ovla{tenih revizora su javni.

^lan 58.

Ministarstvo }e donijeti Rje{enje o oduzimanju licence za obavljanje poslova revizije i brisanje iz Registra ovla{tenih revizora:

- 1) na vlastiti zahtjev imaoca licence,
- 2) ako je prilikom podno{enja zahtjeva za izdavanje dozvole dao neistinite podatke,
- 3) ako nije postupio u skladu sa ~lanom 72. stav 3. ovog zakona ili po isteku roka va`enja licence nije podnio zahtjev za obnavljanje licence,
- 4) ako je ka`njen za krivi~na djela protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja.

Rje{enje iz stava 1. ovog ~lana kona~no je u upravnom postupku, a protiv njega se mo`e pokrenuti upravni spor.

Sukob interesa

^lan 59.

Dru{tvo za reviziju i ovla{teni revizor ne mogu obavljati reviziju kod pravnog lica:

- 1) gdje je dru{tvo ili ovla{teni revizor vlasnik udjela ili dionica,
- 2) gdje je dru{tvo u~estvovalo u vojenju poslovnih knjiga ili izradi finansijskih izvje{taja za godinu za koju se obavlja revizija,
- 3) ako su dru{tvo i pravno lice povezani na na~in da bi mogla postojati sumnja u nezavisnost i nepristrasnost revizije,

- 4) gdje je ovlaštenu revizor član nadzornog odbora, uprave ili zaposlenik njegov braćuni drug, njegov srodnik po krvi u pravoj liniji do drugog stepena,
- 5) ako na bilo koji način postoje druge okolnosti koje dovode do sumnje u njegovu nezavisnost i nepristrasnost.

Član 60.

Društva za reviziju i ovlaštenu revizor ne mogu obavljati reviziju kod pravnog lica kod kojeg je za godinu za koju se obavlja revizija bilo angažovano od pravnog lica za usluge:

- 1) u vezi sa procjenom vrijednosti preduzeća,
- 2) aktuarske usluge,
- 3) interne revizije,
- 4) menadžerske usluge i usluge ljudskih resursa,
- 5) pravne i stručne usluge koje se odnose na proces revizije,
- 6) savjetodavne, brokerske, dilerske ili investicione usluge.

VI. NADZOR KVALITETA RADA DRUŠTAVA ZA REVIZIJU I OVLAŠTENIH REVIZORA

Revizorska komora

Član 61.

Društva za reviziju, koja imaju licence za rad Ministarstva, osnivaju Revizorsku komoru. Komora je stručna organizacija revizorskih društava i ovlaštenih revizora koji posluju na teritoriji Federacije. Komora ima svojstvo pravnog lica s javnim ovlaštenjima utvrđenim ovim zakonom. Komora ima nadležnost i obavlja zadatke na području usluga revizije i drugih stručnih područja u vezi sa revizijom, a naročito:

- 1) određuje visinu članarine i drugih prihoda,
- 2) brine se o ugledu revizorske profesije,
- 3) izrađuje minimalnu metodologiju obavljanja provjere kvaliteta rada revizorskih društava i ovlaštenih revizora,
- 4) nadzire kvalitet rada revizorskih društava i ovlaštenih revizora, prema potrebi vodi postupke te poduzima potrebne mjere da se utvrđene nepravilnosti uklone i sankcioniraju, o čemu svakih šest mjeseci obavještava Ministarstvo.

Član 62.

Komora će se osnovati u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, a najduže u roku od godinu dana od dana osnivanja Komore donijet će svoje akte kojima se uređuje rad Komore.

Društva za reviziju iz člana 61. ovog zakona će sazvati osnivačku skupštinu u roku 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

^lan 63.

Komora je obavezna objaviti: Statut i Odluku o iznosu ~lanarine u "Slu`benim novinama Federacije BiH".

Op}i akti i drugi dokumenti koje Komora donosi, u skladu sa Statutom objavljuju se u glasilu Komore i na internetskoj stranici Komore.

^lan 64.

Tijela Komore su: Skup{tina, Upravno vije}e, predsjednik Komore i druga tijela Komore.

Nadle`nosti, zadaci i na~in rada tijela Komore odre|uju se ovim zakonom i Statutom.

Skup{tina:

- 1) donosi Statut uz prethodnu saglasnost Ministarstva i druge op}e akte Komore,
- 2) donosi Odluku o iznosu ~lanarine uz prethodnu saglasnost Ministarstva,
- 3) donosi Kodeks profesionalne etike revizora,
- 4) utvr|uje pravila nadzornog i kontrolnog postupka,
- 5) bira ~lanove Upravnog vije}a, predsjednika Komore i ~lanove drugih tijela odre|enih Statutom,
- 6) utvr|uje program i plan rada, finansijski plan Komore i usvaja finansijske izvje{taje, te utvr|uje godi{nji izvje{taj o radu i dostavlja ga Odboru iz ~lana 66. ovog zakona na razmatranje u roku od 15 dana od dana usvajanja na Skup{tini,
- 7) imenuje ~lanove Komisije za nadzor i vr{i provjeru kvalitete rada dru{tva za reviziju.

Skup{tina mo`e odlu~ivati i o drugim pitanjima odre|enim Statutom.

Komorom upravlja Upravno vije}e. Upravno vije}e:

- 1) predla`e programe rada i razvoja Komore te prati njihovo provo|enje,
- 2) predla`e iznos ~lanarine,
- 3) utvr|uje minimalni oblik i sadr`aj radne dokumentacije obavljanja revizije,
- 4) utvr|uje minimalnu metodologiju obavljanja provjere kvaliteta rada,
- 5) obavlja druge stru~ne zadatke i usluge povezane sa razvojem revizorske struke u skladu sa Statutom Komore,
- 6) daje ~lanovima Komore stru~na mi{ljenja i obrazlo`enja ako oni to zatra`e,
- 7) donosi pravilnike i akte u skladu sa Statutom Komore,
- 8) obavlja i druge zadatke odre|ene Statutom Komore.

Nadzor kvaliteta rada

^lan 65.

Komora nadzire kvalitet rada dru{tava za reviziju i ovla{tenih revizora radi provjere posluju li i obavljaju li reviziju u skladu sa ovim zakonom, MSR i drugim pravilima revizorske struke.

Komora nadzire kvalitet rada obavljenih revizija i izvje{taja dru{tava za reviziju, ugovore i naknade obavljenih revizija, ocjenjuje sistem unutra{nje kontrole kvaliteta revizorskog dru{tva, provjerava vlasni~ke i upravlja~ke strukture, nadzire zapo{ljavaње ovla{tenih revizora i provjerava druga podru~ja u skladu s odredbama ovog zakona (u daljnjem tekstu: nadzor kvaliteta rada).

Komora nadzire kvalitet rada najmanje jednom u tri godine kod revizora i dru{tva za reviziju koje obavlja reviziju pravnih lica od javnog interesa, odnosno najmanje jednom u {est godina kod ostalih pravnih lica.

Komora je du`na, prije po~etka obavljanja nadzora kvaliteta rada, pisanim putem obavijestiti dru{tvo za reviziju.

Nadzor kvaliteta rada iz stava 1. ovog ~lana obavlja Komisija koju imenuje Skup{tina Komore, ~iji ~lanovi su ovla{teni revizori s najmanje pet godina iskustva na poslovima revizije. Imenovanje ~lanova Komisije provodi se na objektivan na~in kako bi se sprije~io sukob interesa između lica koja provode nadzor i provjeru kvaliteta rada i revizorskog dru{tva koje je predmet provjere. Za svoj rad Komisija odgovara Skup{tini.

Po okon~anom nadzoru sastavlja se zapisnik koji obavezno sadr`i nalaze i mi{ljenje o izvr{enoj provjeri.

Ukoliko su u postupku nadzora uo~ene nepravilnosti u radu dru{tava za reviziju i ovla{tenih revizora, zapisnik iz stava 6. ovog ~lana, mora sadr`avati nalog za otklanjanje uo~enih nepravilnosti s preciziranim rokom za otklanjanje istih.

Dru{tvo za reviziju, odnosno ovla{teni revizor ima pravo ulo`iti pisani prigovor na sa~injeni zapisnik u roku od osam dana od dana njegovog prijema. O prigovoru odlu~uje Komora u roku od tri dana od dana njegovog prijema.

Ukoliko dru{tvo za reviziju, odnosno ovla{teni revizor u ostavljenom roku ne postupi po nalogu za otklanjanje uo~enih nepravilnosti, Komora }e Ministarstvu podnijeti prijedlog za oduzimanje licence - odobrenja za rad i brisanje iz Registra dru{tava za reviziju.

Javni nadzor

^lan 66.

Javni nadzor nad Komorom, dru{tvima za reviziju i ovla{tenim revizorima provodi Odbor za javni nadzor (u daljnjem tekstu: Odbor).

Odbor ima pet ~lanova koje na prijedlog ministra imenuje i razrje{ava Vlada Federacije. Odbor donosi odluke konsenzusom. ^lanovi Odbora moraju biti eksperti iz oblasti revizije koji posjeduju znanje iz tog podru~ja i koji nisu profesionalno anga`ovani u provođenju revizije.

Odbor obavlja nadzor nad:

- 1) registracijom dru{tava za reviziju,

- 2) usvajanjem standarda profesionalne etike, interne kontrole kvaliteta rada društava za reviziju i revizije,
- 3) provođenjem kontinuirane edukacije, osiguranja kvaliteta, te sistema discipline.

Odbor nadzire i:

- 1) zakonitost rada i postupanja Komore,
- 2) djelotvornost, ekonomičnost i svrsishodnost rada Komore,
- 3) unutrašnje uređenje i organizaciju Komore te osposobljenost članova za obavljanje poslova iz nadležnosti Komore,
- 4) odnos članova Komore prema društvima za reviziju i ovlaštenim revizorima i drugim strankama.

Odbor surađuje sa nadzornim tijelima u Republici Srpskoj, Brčko Distriktu, državama članicama Evropske unije i trećim zemljama, posebno u slučajevima utvrđivanja određenih nepravilnosti u radnjama društava za reviziju i ovlaštenih revizora.

U slučaju potrebe Odbor će provoditi naknadne provjere društava za reviziju, te prema potrebi i rezultatima provjere poduzimati određene mjere i akcije, o čemu će redovno informisati Ministarstvo.

Sredstva za finansiranje aktivnosti Odbora obezbjeđuju se u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine.

Program rada i finansijski plan za narednu godinu Odbor je obavezan dostaviti Vladi Federacije najkasnije do 31. decembra tekuće godine, a Izvještaj o radu za proteklu godinu i izvršenje finansijskog plana, zajedno sa Izvještajem o radu Komore do 31. marta tekuće godine, putem Ministarstva, na razmatranje i prihvatanje.

Program rada i Izvještaj o radu moraju se objaviti na internetskim stranicama Ministarstva i Vlade Federacije.

Član 67.

U cilju provođenja javnog nadzora Odbor može, prema potrebi, zatražiti odgovarajuće izvještaje i podatke o radu te izvršenim zadacima Komore.

Ako u provedbi javnog nadzora Odbor ocijeni da postoje određene nezakonitosti i nepravilnosti u radu Komore, preduzet će sljedeće radnje:

- 1) zatražiti i izvještaj i druge podatke o uočenim nepravilnostima,
- 2) predložiti mjere Komori radi njihovog otklanjanja,
- 3) preduzet će i druge mjere iz svoje nadležnosti u cilju provođenja postupka javnog nadzora.

Član 68.

Ministarstvo će, na prijedlog Komore i uz prethodnu saglasnost Odbora, na osnovu iskazane potrebe u toku provedene naknadne provjere i rezultata provjere, donijeti Rješenje o brisanju iz registra društva za reviziju i proglašenju nevažećom licence - odobrenja u slučaju:

- 1) ako se na osnovu zapisnika o kontroli kvalitete rada utvrdi da revizija nije obavljena sukladno s ovim zakonom i provedbenim propisima, MRS, Kodeksom profesionalne etike revizora i pratećih uputa i objavljenja koje donosi MFR,
- 2) ako je odobrenje za rad - licenca izdata na osnovu neistinitih podataka osnivača,
- 3) ako je ostao bez zaposlenog ovlaštenog revizora sa važećom licencom koji je zaposlen u društvu i obavlja usluge revizije,
- 4) ako se ne osigura od odgovornosti za štetu koju može prouzrokovati izraženim revizijskim mišljenjem,
- 5) ako za vrijeme, za koje je revizijskom društvu privremeno oduzeto pravo na obavljanje revizije, obavlja revizijske poslove ili na drugi način prelazi preko izrečene mjere.

Rješenje iz stava 1. ovog člana objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH". Protiv ovog Rješenja žalba nije dopuštena, ali se protiv istog može pokrenuti upravni spor.

VII. KAZNENE ODREDBE

Član 69.

1. Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice, ako:
  - a) ne otvori poslovne knjige, ne sastavlja knjigovodstvene isprave, ne kontroliše knjigovodstvene isprave prije unosa u poslovne knjige, ne vodi poslovne knjige i/ili ne zaključuje poslovne knjige u skladu sa čl. 14. do 24. ovog zakona,
  - b) ne čuva knjigovodstvene isprave i poslovne knjige u rokovima i na način u skladu sa čl. 31. i 32. ovog zakona,
  - c) ne popiše imovinu i obaveze u skladu sa odredbama iz čl. 25. i 26. ovog Zakona,
  - d) ne odgovori na confirmaciju u roku propisanom u čl. 28. stav 4. ovog Zakona.
  - e) ne čuva godišnje finansijske izvještaje u rokovima i na način iz čl. 31. ovog zakona,
  - f) ne sastavi konsolidovane finansijske izvještaje i/ili ne čuva konsolidovane godišnje finansijske izvještaje u rokovima i na način u skladu sa odredbama iz čl. 31. i 43. ovog zakona,
  - g) ne čuva izvještaje o izvršenoj reviziji u rokovima i na način u skladu sa odredbama čl. 31. ovog zakona,
  - h) ne izrađuje godišnji izvještaj o poslovanju u skladu sa čl. 40. i 41. ovog zakona,
  - i) ne dostavi godišnje finansijske izvještaje i godišnje izvještaje o poslovanju, te mišljenje revizora, ako je dužno revidirati svoje godišnje finansijske izvještaje, i druge dokumente ovlaštenoj organizaciji iz čl. 44. ovog zakona,
  - j) ne omogućiti nadzor ovlaštenom licu u skladu sa čl. 48. ovog zakona,

k) ne otkloni utvrđene nepravilnosti i ne obavijesti Poreznu upravu o tome u skladu sa članom 47. ovog zakona.

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 3.000,00 KM kaznit će se za prekršaj iz prethodnog stava ovog člana i odgovorno lice u pravnom licu.

2. Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 KM do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako:

- a) ne sastavlja i prezentira godišnje finansijske izvještaje primjenom MSFI iz člana 33. ovog zakona,
- b) ne podnosi godišnje finansijske izvještaje na obrascima propisanim čl. 36. i 39. ovog zakona,
- c) ne osigura reviziju svojih finansijskih izvještaja u skladu s čl. 49. i 52. ovog zakona i/ili ne revidira finansijske izvještaje, u skladu sa mišljenjem revizora.

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 3.000,00 KM kaznit će se za prekršaj iz prethodnog stava ovog člana i odgovorno lice u pravnom licu.

3. Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj društvo za reviziju:

- a) ako usluge revizije obavlja suprotno odredbama člana 50. st. 5. i 6. ovog zakona,
- b) ako usluge revizije u revizorskom društvu obavljaju lica koja ne ispunjavaju uslove određene članom 51. ovog zakona,
- c) ako usluge revizije obavlja suprotno odredbama člana 60. ovog zakona,
- d) ako ugovorene poslove revizije ustupa suprotno članu 52. stav 6. ovog zakona,
- e) ako radnu dokumentaciju ne čuva na način propisan članom 32. ovog zakona,
- f) ako krši obavezu zaštite tajnosti podataka iz člana 54. ovog zakona,
- g) ako izvještaj o izvršenoj reviziji ne sastavlja na način propisan odredbama člana 49. st. 1. i 2. i člana 53. ovog zakona,
- h) ako se ne osigura na način propisan odredbama člana 50. st. 7. i 8. ovog zakona
- i) ako u provođenju provjere kvaliteta rada od strane Komore ne postupi u skladu sa odredbama člana 65. ovog zakona.

Za prekršaj iz prethodnog stava ovog člana novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 3.000,00 KM kaznit će se odgovorno lice u društvu za reviziju.

4. Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj društvo za reviziju u kojem ovlaštteni revizori obavljaju poslove revizije kod pravnog lica, suprotno odredbama člana 60. ovog zakona.

Za prekršaj iz prethodnog stava ovog člana novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 3.000,00 KM kaznit će se odgovorno lice društva za reviziju i ovlaštteni revizor.

5. Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 KM kaznit će se za prekršaj ovlaštenu revizor:

- a) ako krši obavezu zaštite tajnosti podataka suprotno članu 54. ovog zakona,
- b) ako sastavi i potpiše izvještaj o izvršenoj reviziji koji nije sastavljen na način propisan članom 49. st. 1. i 2. i članom 53. ovog zakona, odnosno ako propusti ili nepravilno ocijeni pojedine značajnije stavke u finansijskim izvještajima koji su bili predmet revizije, ili ako ne primjenjuje pravila revizije, što ima za posljedicu pogrešnu mišljenja o finansijskim izvještajima, odnosno pogrešno obrazloženje toga mišljenja,
- c) ako ne obavijesti društvo za reviziju o nastupanju okolnosti o sukobu interesa u skladu sa odredbama člana 59. ovog zakona.

6. Novčanom kaznom u iznosu od 2.500,00 KM do 7.500,00 KM kaznit će se za prekršaj Komora:

- a) ako ne ispunjava zadatke propisane odredbama člana 61. ovog zakona,
- b) ako ne zatraži saglasnost Ministarstva na Statut, kako je propisano odredbama člana 64. stav 3. točka 1) ovog zakona,
- c) ako ne objavi akte i dokumente na način propisan odredbama člana 63. ovog zakona,
- d) ako ne dostavi Odboru godišnji izvještaj o radu kako je propisano odredbama člana 64. stav 3. točka 6. ovog zakona,
- e) ako ne provede provjeru kvaliteta rada nad revizorskim društvom najmanje jednom u šest, odnosno tri godine prema odredbama člana 65. stav 3. ovog zakona.

Za prekršaj iz prethodnog stava ovog člana novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM kaznit će se predsjednik Komore.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 70.

Licima koje su do stupanja na snagu ovog zakona stekle stručna zvanja u skladu sa Zakonom o rašuvodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/05) stežena zvanja se priznaju.

Član 71.

Lica koja su do stupanja na snagu ovog zakona pošela polaganje ispita po programu Komisije, nastavljaju po tom programu polaganje ispita i sticanje zvanja, a položeni ispiti i stežena zvanja im se priznaju.

Član 72.

Društva za reviziju, koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona dobila dozvolu za rad od Ministarstva dužna su, najkasnije u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona, svoj status i poslovanje uskladiti sa odredbama ovog Zakona i dostaviti Ministarstvu dokumentaciju (isprave) kao dokaz kojom potvrđuju da ispunjavaju uslove za rad, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Zahtjev za izdavanje dozvole za rad dru{tvu za reviziju koji je podnesen prije stupanja na snagu ovog Zakona rije{it }e se u skladu sa odredbama zakona koji je va`io u vrijeme njegovog podno{enja, s tim {to je isti obavezan izvr{iti uskla|ivanje iz stava 1. ovog ~lana u propisanom roku.

Ovla{teni revizori, koji su dobili licence od Ministarstva, prije stupanja na snagu ovog zakona du`ni su u roku 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona podnijeti zahtjev Ministarstvu za obnavljanje licence.

Certificirane ra~unovo|e koje pru`aju ra~unovodstvene usluge tre}im licima sa va`e}om licencom ,a registrovane su kao samostalna djelatnost, du`ne su svoj status i poslovanje uskladiti sa ~lanom 24.stav 2.ovog zakona u roku od godinu dana od po~etka primjene ovog zakona.

^lan 73.

Savez ra~unovo|a, revizora i finansijskih radnika Federacije Bosne i Hercegovine - Savez ra~unovo|a, revizora i finansijskih djelatnika Federacije Bosne i Hercegovine, registrovan kod Federalnog ministarstva pravde pod registarskim brojem 669 od 14. maja 2003. godine smatra se profesionalnim tijelom u smislu ovog zakona, pod uslovom da ispunjava kriterije utvr|ene ovim zakonom i Zakonom o reviziji i ra~unovodstvu Bosne i Hercegovine.

Profesionalnim tijelom u smislu ovog zakona smatra se i Udru`enje revizora Federacije Bosne i Hercegovine, registrovano kod Federalnog ministarstva pravde pod registarskim brojem 04-05-2-1909/01 od 13. maja 2005. godine, pod uslovom da ispunjava uslove utvr|ene ovim zakonom i Zakonom o reviziji i ra~unovodstvu Bosne i Hercegovine.

^lan 74.

U roku {est mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona ministar }e donijeti:

- kontne okvire i pravilnike o njihovoj primjeni (~lan 21. stav 2. ovog zakona) i
- pravilnike o sadr`aju i formi finansijskih izvje{taja (~lan 39. stav 1. ovog zakona).

Pravilnik kojim se ure|uje izdavanje, obnavljanje i oduzimanje licenci ovla{tenim revizorima i dru{tvima za reviziju iz ~lana 57. stav 2. ovog zakona ministar }e donijeti u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

^lan 75.

Do dono{enja podzakonskih akata na osnovu ovla{tenja iz ovog zakona, primjenjivat }e se podzakonski akti doneseni na osnovu zakona koji prestaje da va`i stupanjem na snagu ovog zakona.

^lan 76.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da va`i Zakon o ra~unovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Slu`bene novine Federacije BiH", broj 32/05).

^lan 77.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Slu`benim novinama Federacije BiH", a primjenjivat }e se od 1. januara 2010. godine.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Stjepan Krešić, s. r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Safet Softić, s. r.

Temeljem članka IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O RAČUNOVODSTVU I REVIZIJI U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Proglašava se Zakon o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Zastupničkog doma od 1. prosinca 2009. godine i na sjednici Doma naroda od 5. studenoga 2009. godine.

Broj 01-02-568/09
30. prosinca 2009. godine
Sarajevo

Predsjednica
Borjana Krišto, v. r.

ZAKON

O RAČUNOVODSTVU I REVIZIJI U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovaj Zakon uređuje oblast računovodstva i revizije, stjecanje zvanja, kvalificiranje i licenciranje u računovodstvenoj i revizorskoj profesiji, organizaciju i funkcioniranje sustava knjigovodstva i računovodstva, pripremu i prezentiranje financijskih izvještaja, reviziju financijskih izvještaja, osnivanje

Revizorske komore Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Komora), uspostavu nadzora nad kvalitetom rada društava za reviziju i javni nadzor.

^lanak 2.

Pojmovi koji se koriste u ovome Zakonu, imaju sljedeće značenje:

1. **Ra~unovodstvo** je sustav ~ije funkcioniranje osigurava informacije o financijskom polo`aju, uspješnosti poslovanja, tijekovima gotovine, promjenama na kapitalu i drugim financijskim i nefinancijskim informacijama značajnim za eksterne i interne korisnike financijskih izvještaja,
2. **Knjigovodstvo** podrazumijeva evidentiranje, klasificiranje i sumiranje poslovnih transakcija i ~uvanje originalne poslovne dokumentacije koja pruža dokaze o tim transakcijama,
3. **Revizija** financijskih izvještaja je ispitivanje financijskih izvještaja radi davanja mišljenja o tome da li oni objektivno i istinito, po svim materijalno značajnim pitanjima prikazuju stanje imovine, kapitala i obveza, rezultate poslovanja, tijekove gotovine i promjene na kapitalu, sukladno Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja,
4. **Povjerenstvo za računovodstvo i reviziju Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo), formirano sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 42/04),
5. **Certificirani računovodstveni tehničar** je osoba koja posjeduje certifikat izdan od strane profesionalnog tijela sukladno ~lanku 5. ovoga Zakona;
6. **Certificirani računovođa** je osoba koja posjeduje certifikat izdan od strane profesionalnog tijela sukladno ~lanku 5. ovoga Zakona;
7. **Ovlašteni revizor** je osoba koja posjeduje licenciju izdanu od strane Federalnog ministarstva financija (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) nakon što joj je izdan certifikat od strane profesionalnog tijela, sukladno ~lanku 5. ovoga Zakona;
8. **Ra~unovodstveni i revizorski standardi** su standardi, prateće upute, objašnjenja i smjernice, načela profesionalne etike iz ~lanka 33. ovoga Zakona objavljeni od strane Povjerenstva, a koji su obvezni za cjelokupnu računovodstvenu i revizorsku profesiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija), Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko Distrikt);
9. **Profesionalna tijela** su nevladine, dobrovoljne profesionalne udruge u Federaciji prihvaćene od strane Povjerenstva, sukladno ~lanku 11. Zakonu o računovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine
10. **Certifikat** je javni dokument kojim se dokazuje da je osoba položila ispite i stekla odgovarajuće stručno zvanje;
11. **Licencija** je javni dokument koja predstavlja odobrenje za rad izdana osobi ili društvu, sukladno odredbama ovog Zakona i Međunarodnim obrazovnim standardima;
12. **Registar financijskih izvještaja** je središnji izvor informacija o uspješnosti poslovanja i financijskom položaju pravnih osoba u Federaciji, uspostavljen kod ovlaštenih institucije sukladno sa zakonskim propisima.

^lanak 3.

Odredbe ovog Zakona primjenjuju se na sva gospodarska društva, uključujući i društva za osiguranje, mikro-kreditna društva, leasing društva, investicijske fondove, društva za upravljanje investicijskim fondovima, brokersko-dilerska društva, burze i banke, te na druge financijske organizacije, zadruge, profitne i neprofitne pravne osobe koje su registrirane u Federaciji.

Odredbe ovog Zakona odnose se i na pravne osobe i druge oblike organiziranja koje je pravna osoba osnovala u inozemstvu, ako propisima tih država nije utvrđena obveza vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja financijskih izvještaja.

Odredbe ovog Zakona odnose se na poslovne jedinice i pogone pravnih osoba osnovala u Federaciji, ako se te poslovne jedinice i pogoni smatraju obveznicima poreza na dobit u Federaciji.

Odredbe ovog Zakona odnose se i na korisnike prihoda proračuna Federacije, proračuna kantona, proračuna općina i gradova i izvanproračunskih fondova.

Članak 4.

Pravne osobe u smislu ovoga Zakona, razvrstavaju se na male, srednje i velike, ovisno o pokazateljima utvrđenim na dan sastavljanja financijskih izvještaja u poslovnoj godini, prema sljedećim kriterijima:

- visina prihoda,
- vrijednost imovine,
- prosječan broj zaposlenika tijekom poslovne godine.

Male pravne osobe su one koje ispunjavaju najmanje dva od sljedećih uvjeta:

- prosječan broj zaposlenih je manji od 50,
- prosječna vrijednost poslovne imovine na kraju poslovne godine je manja od 1.000.000,00 KM,
- ukupan godišnji prihod je manji od 2.000.000,00 KM.

Srednje pravne osobe su one koje na dan sastavljanja financijskih izvještaja ispunjavaju najmanje dva od sljedećih uvjeta:

- prosječan broj zaposlenih tijekom godine je od 50 do 250,
- prosječna vrijednost poslovne imovine na kraju poslovne godine iznosi od 1.000.000,00 KM do 4.000.000,00 KM,
- ukupan godišnji prihod iznosi od 2.000.000,00 KM do 8.000.000,00 KM.

U srednje pravne osobe razvrstavaju se i one koje su vrijednosti su veće od gornjeg iznosa jednog od uvjeta iz stavka 3. ovoga članka.

Velike pravne osobe su one koje prelaze gornje vrijednosti iz najmanje dva uvjeta iz stavka 3. ovoga članka.

Osim pravnih osoba iz stavka 5. ovoga članka, velike pravne osobe u smislu ovoga Zakona su banke, mikro-kreditne organizacije, (nedno-kreditne zadruge, društva za osiguranje, leasing društva, društva za upravljanje investicijskim fondovima, društva za upravljanje obveznim odnosno dobrovoljnim mirovinskim fondovima, brokersko-dilerska društva i druge financijske organizacije.

Na dan sastavljanja financijskih izvještaja, pravne osobe su dužne samostalno izvršiti razvrstavanje, sukladno navedenim kriterijima i tako dobivene podatke koristiti za narednu poslovnu godinu.

Novoosnovane pravne osobe razvrstavaju se na temelju podataka iz financijskih izvještaja za tekuću poslovnu godinu, razmjerno broju mjeseci poslovanja, a dobiveni podaci koriste se za tekuću i narednu poslovnu godinu.

Prosječna vrijednost poslovne imovine izražava se tako što se zbroji neto knjigovodstvena vrijednost poslovne imovine na početku i na kraju obračunskog razdoblja podijeli sa brojem godina, a prosječan broj uposlenih tako što se ukupan zbroj uposlenih krajem svakog mjeseca, uključujući i uposlene izvan teritorija Federacije, podijeli s brojem mjeseci u obračunskom razdoblju.

Obavještjenje o razvrstavanju pravne osobe u male, srednje ili velike, izvršeno sukladno s odredbama ovog Zakona, pravna osoba dužna je uz godišnja financijska izvještaja, dostaviti Ovlaštenoj instituciji iz članka 44. ovoga Zakona.

II. ZVANJA I KVALIFIKACIJE

Članak 5.

Ovim Zakonom se propisuju sljedeća zvanja u računovodstvenoj i revizorskoj profesiji Federacije:

1. Certificirani računovodstveni tehničar,
2. Certificirani računovođa,
3. Ovlašteni revizor.

Testiranje kandidata za zvanja iz stavka 1. ovoga članka, izdavanje certifikata uspješnim kandidatima i licenciranje (izdavanje odobrenja za rad) obavljat će sljedeća tijela:

1. Testiranje kandidata za certificirane računovodstvene tehničare, certificirane računovođe i ovlaštene revizore vrši Povjerenstvo. Testiranje kandidata se vrši na temelju jedinstvenog programa za Federaciju, Republiku Srpsku i Brčko Distrikt, kako je utvrđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine, a koji je u cjelosti sukladan standardima i smjernicama Međunarodne federacije računovođa (u daljnjem tekstu: MFR). Povjerenstvo može prenijeti aktivnosti vezano za administriranje testiranja na jedno ili više profesionalnih tijela, pri čemu će Povjerenstvo pobliže nadgledati provođenje tih aktivnosti,
2. Certifikate za certificirane računovodstvene tehničare, certificirane računovođe i ovlaštene revizore izdaje profesionalno tijelo, pod nadzorom Povjerenstva,
3. Licenciranje certificiranih računovodstvenih tehničara i certificiranih računovođa, koji pružaju neovisne računovodstvene usluge trećim osobama, vrše profesionalna tijela,
4. Licenciranje ovlaštenih revizora vrši Ministarstvo,
5. Licenciranje društava za reviziju vrši Ministarstvo.

Iznimno, certifikat ovlaštenog revizora bez provedenog prethodnog testiranja izdaje se na zahtjev doktora znanosti, odnosno magistra ekonomskih znanosti iz oblasti računovodstva, revizije i analize poslovanja, koji ima izbor u odgovarajuće znanstveno zvanje, odnosno magistar ekonomskih znanosti koji posjeduje zvanje certificiranog računovođe i praktično iskustvo od pet godina na poslovima računovodstva i financija.

U svezi sa to~. 4. i.5. stavka 2. ovoga ~lanka, Ministarstvo je mjerodavno za nadzor u oblasti razvoja ra~unovodstvene i revizorske profesije, koja je anga`irana na pru`anju ekspertnih usluga javnosti.

Licenciranje se ne vr{i kod certificiranih ra~unovodstvenih tehni~ara i certificiranih ra~unovo|a koji obavljaju ra~unovodstvene poslove za interne potrebe poduze}a i ostalih pravnih osoba.

Reviziju finansijskih izvje{ }a u Federaciji mogu obavljati samo osobe koje posjeduju odgovaraju }u licenciju izdanu u Federaciji, sukladno ovom Zakonu.

Revizorska izvje{ }a mogu davati samo dru{tva za reviziju koja imaju licenciju izdanu u Federaciji, sukladno ovom Zakonu.

Stjecanje, kvalificiranje, priznavanje i nostrificiranje kvalifikacija

^lanak 6.

Za ra~unovodstvenu i revizorsku profesiju u Federaciji primjenjuje se jedinstveni program obuke i stjecanja kvalifikacija na razini Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Program).

Program donosi Povjerenstvo sukladno standardima i smjernicama MFR i implementira ga u suradnji s profesionalnim tijelima.

Osobe koje pristupaju ra~unovodstvenoj i revizorskoj profesiji iz ~lanka 5. stavak 1. ovoga Zakona, mogu ste}i propisana zvanja samo ako ispunjavaju uvjete koje odre|uje Povjerenstvo.

Novi kandidati za profesionalna zvanja iz ~lanka 5. stavak 1. ovoga Zakona moraju ispunjavati uvjete u pogledu stru~ne spreme, prakti~nog iskustva, obuke i testiranja koje utvr|uje Povjerenstvo.

^lanak 7.

Profesionalno tijelo definirano ovim zakonom, u suradnji s Povjerenstvom, provodi Program za stjecanje kvalifikacija i zvanja u ra~unovodstvenoj i revizorskoj profesiji u Federaciji.

Profesionalno tijelo du`no je donijeti propise kojima se ure|uje na~in provedbe Programa i naknade za stjecanje zvanja u ra~unovodstvenoj i revizorskoj profesiji, kvalificiranje i profesionalni razvoj ra~unovo|a i ovla{ }enih revizora, kontinuirano educiranje, kontrola kvalitete rada njegovih ~lanova, te izdavanje certifikata za sva zvanja u profesiji, kao i licencija za zvanja u oblasti ra~unovodstva.

Na propise iz stavka 2. ovoga ~lanka suglasnost daje Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije) po pribavljenom mi{ljenju Ministarstva.

Profesionalna tijela su odgovorna za utvr|ivanje i realiziranje kontinuiranog profesionalnog educiranja svojih ~lanova, sukladno Me|unarodnim obrazovnim standardima, te vo|enje evidencije na temelju koje se dokazuje da su zadovoljeni uvjeti i kriteriji kontinuiranog educiranja koje je utvrdilo Povjerenstvo.

Profesionalna tijela iz oblasti ra~unovodstva i revizije koja imaju registraciju u Federaciji du`na su sura|ivati sa Povjerenstvom u svezi svih pitanja utvr|enih ovim Zakonom.

Mjerodavnost profesionalnih tijela ogleda se u sljede }em:

- provodi Program za stjecanje kvalifikacija,
- realizira kontinuirano educiranje,

- vodi evidenciju i izdaje uvjerenja o nazivnosti minimalnom broju sati kontinuirane obuke u ra~unovodstvenoj profesiji neophodnom za obnavljanje/ produ`enje licencije nositeljima profesionalnih zvanja definiranih ovim Zakonom,
- ure|uje kvalificiranje i profesionalni razvoj za ra~unovodstvenu i revizorsku profesiju te provjerava kvalifikacije njihovih ~lanova,
- daje stru~na mi{ljenja svojim ~lanovima i po zahtjevu tre}im osobama u svezi prakti~ne primjene Me|unarodnih ra~unovodstvenih standarda.

^lanak 8.

Usluge obuke kandidata za ra~unovodstvenu profesiju, sukladno Programu, mogu pru`ati sve pravne osobe, profesionalna tijela ili obrazovne ustanove iz Bosne i Hercegovine, koje ispunjavaju uvjete koje utvr|di Povjerenstvo.

Po zavr{enoj obuci, organizator obuke izdaje polaznicima uvjerenje o nazivnosti obuci, koje sadr`i informacije o broju sati i programu pru`ene obuke. Poha|anje te~ajeve obuke za kandidate nije obvezno, ali je obvezno polaganje ispita za dobivanje certifikata.

^lanak 9.

Svaka osoba kojoj su certifikat i licencija izdani u drugom entitetu ili Br~ko Distriktu, s tim da je taj entitet ili distrikt usvojio zakon ili regulativu kojom se istovjetno osigurava priznavanje certifikata i licencije izdanih u Federaciji, ima pravo obavljati ove aktivnosti u Federaciji.

Osobe i dru{tva za reviziju koja imaju certifikat i licenciju, sukladno zahtjevima Zakona o ra~unovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine, u Republici Srpskoj i Br~ko Distriktu smatraju se kvalificiranim za dobivanje odgovaraju}e licencije u Federaciji, kao i za obavljanje revizije na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine, bez zahtjeva za dodatnim ispitima, obukom ili iskustvom. Takve osobe ili dru{tva Ministarstvu podnose zahtjev za izdavanje licencije s dokazima da ispunjavaju uvjete definirane ovim Zakonom.

^lanak 10.

Osobe koje posjeduju certifikat izdan od ovla{ }enog tijela (odnosno Asocijacije) izvan teritorija Bosne i Hercegovine, mogu tra`iti da se izvr{i nostrificiranje ste~enih kvalifikacija, nakon {to doka`u da su ispunile uvjete MFR-a u zemlji u kojoj su stekle kvalifikaciju, kao i da ispunjavaju uvjete stru~ne spreme, radnog iskustva, poznavanja pravne regulative i poreznog sustava Federacije.

Nostrificiranje ste~enih kvalifikacija obavljaju profesionalna tijela uz uvjete i postupak koji propisuje Povjerenstvo.

Strana isprava }e se nostrificirati nakon {to se provjeri predlagateljovo poznavanje lokalnog zakonodavstva, potrebnog za obavljanje poslova revizije i/ili ra~unovodstva. Poznavanje zakonodavstva odnosi se na podru~ja utvr|ena odlukom Povjerenstva, a provjera se vr{i na jednom od slu`benih jezika Federacije.

III. SUSTAV RA^UNOVODSTVA I KNJIGOVODSTVA

Organizacija i funkcioniranje sustava ra~unovodstva

^lanak 11.

Pravne osobe, sukladno donesenim op}im internim aktom, ure|uju organizaciju ra~unovodstva na na~in koji omogu}ava sveobuhvatno evidentiranje, kao i spre~avanje i otkrivanje pogre{no evidentiranih

poslovnih promjena, uređuju interne računovodstvene kontrolne postupke, utvrđuju računovodstvene politike, određuju osobe koje su odgovorne za zakonitost i ispravnost nastanka poslovne promjene i sastavljanje i kontrolu knjigovodstvenih isprava o poslovnoj promjeni, uređuju kretanje knjigovodstvenih isprava i utvrđuju rokove za njihovo dostavljanje na daljnju obradu, utvrđuju postupke pripreme, sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja, propisuju postupke prikupljanja, obrade i prezentiranja podataka u vezi s pripremom i sastavljanjem godišnjih izvještaja o poslovanju, te financijskih podataka za statističke, porezne i druge potrebe i uređuje i druga pitanja od značaja za uspostavljanje učinkovitog sustava knjigovodstva i računovodstva u pravnoj osobi.

Sustav računovodstva se zasniva na računovodstvenim načelima: točnosti, istinitosti, pouzdanosti, sveobuhvatnosti, pravovremenosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja te na Međunarodnim računovodstvenim standardima (u daljnjem tekstu: MRS).

Članak 12.

Sve pravne osobe obuhvaćene ovim zakonom koje obavljaju ekonomsku aktivnost u Federaciji, obvezne su voditi i čuvati knjigovodstvene evidencije i dokumente koje pružaju dovoljne, adekvatne i kompletne dokaze o njihovim transakcijama.

Odgovornost za računovodstvene i knjigovodstvene poslove nosi osoba ovlaštena za zastupanje pravne osobe.

Osoba iz stavka 2. ovoga članka dužna je osigurati vođenje računovodstvenih i knjigovodstvenih evidencija u poslovnim knjigama isključivo na temelju dokumentacije po osnovi nastalog poslovnog događaja.

Članak 13.

Pravne osobe su dužne obvezno donijeti akt o organizaciji računovodstvenog Informacijskog sustava kojim se određuje način prijama, formiranja, kretanja, odlaganja i čuvanja dokumentacije kao i postupci, metode i tehnike za vođenje poslovnih knjiga (knjiženje), oblik samih knjiga, sastavni dijelovi poslovnih knjiga, relevantni rokovi za unos pojedinih vrsta podataka (knjiženja), ažurnosti vođenja poslovnih knjiga, način odlaganja i čuvanja poslovnih knjiga, popis sredstava i rokove popisa, obradu i metode obraduna amortizacije, način i rokove financijskog izvještavanja, kao i ostale postupke i metode neophodnih za pouzdanost i fer prezentiranje financijskih izvještaja.

Knjigovodstvene isprave

Članak 14.

Knjigovodstvena isprava je pisani dokaz ili memorirani elektronski zapis o nastalom poslovnom događaju, koja je potpisana od strane osobe koja je ovlaštena za sastavljanje i kontrolu knjigovodstvene isprave, a služi kao temelj za knjiženje u poslovnim knjigama.

Knjigovodstvenom ispravom smatra se i isprava primljena telefaksom, preslika originalne isprave ili isprava na elektronskom zapisu ako je na ispravi navedeno mjesto čuvanja originalne isprave, odnosno razlog uporabe preslike i ako je potpisana od osobe ovlaštena za zastupanje pravne osobe ili osobe na koju je prenesena ovlast.

Članak 15.

Sadržaj knjigovodstvene isprave mora nedvojbeno i vjerodostojno pokazivati vrstu i opseg nastale promjene (kupnja, količina, cijena, ukupan iznos), karakter poslovne promjene u knjigovodstveno-

tehni~kom smislu (kupnja za gotov novac ili na kredit), tehni~ka bilje`ja (datum kupnje, valuta pla}anja i sl.) s mogu}no{ }u pravovremenog nadzora.

Vjerodostojnom se smatra ona knjigovodstvena isprava na temelju koje mo`e tre}a osoba koja nije sudjelovala u poslovnom doga}aju, nedvojbeno i bez ikakvih sumnji utvrditi prirodu i opseg poslovnog doga}aja.

Osoba ovla}ena za zastupanje pravne osobe ili osoba na koje je prenesena ovlast jam~i potpisom na knjigovodstvenoj ispravi da je ona vjerodostojna i ispravna.

Sastavljanje knjigovodstvenih isprava

^lanak 16.

Knjigovodstvena isprava sastavlja se za doga}aj koji je nastao, vezan je za poslovanje pravne osobe i ima odraza na promjenu pozicije imovine, obveza, kapitala, prihoda i rashoda.

Knjigovodstvene isprave mogu biti eksterne i interne prirode i sastavljaju se u potrebnom broju primjeraka.

Eksterne knjigovodstvene isprave su one koje su prispjele u pravnu osobu izvana, iz poslovnih odnosa s tre}im osobama koje su ih sa~inile (fakture, izvje}e o nov~anim promjenama na `iro-ra~unu, odobravanje kasa skonta, izvje}a o obra~unatoj kamati, tovarni list, dokumenti o osiguranju robe, otpremnica, dostavnica i sl.).

Interne knjigovodstvene isprave se ispostavljaju unutar pravne osobe i slu`e za dokumentiranje svih promjena na sredstvima i obvezama prema izvorima sredstava (prijemnica, izdatnica, zapisnik, popisne liste, dokumenti o povratu, otpisu, rashodu, promjeni cijene, nalog blagajni za naplatu ili isplatu, isplatna lista, trebovanje sirovina, poluproizvoda, gotovih proizvoda, alata i dr.).

Knjigovodstvena isprava sastavljena kao elektronski zapis mo`e, umjesto potpisa ovla}ene osobe koja zastupa pravnu osobu ili osobu na koju je prenesena ovlast, sadr`avati ime i prezime ili drugu prepoznatljivu oznaku osobe ovla}ene za izdavanje knjigovodstvene isprave ili mora biti potpisana sukladno Zakonu o elektronskom potpisu ("Slu`beni glasnik BiH", broj 91/06).

Osobe koje sastavljaju i vr`e prijam knjigovodstvenih isprava, du`ne su da potpisanu ispravu i drugu dokumentaciju u vezi sa nastalom poslovnom promjenom dostave ra~unovodstvu odmah po izradi, odnosno prijemu, a najkasnije u roku od tri dana od dana kada je poslovna promjena nastala, odnosno u roku od tri dana od datuma prijama.

Kontrola knjigovodstvenih isprava

^lanak 17.

Knjigovodstvena isprava prije knji`enja mora biti prekontrolirana sa stanovi}ta formalne, su}tinske i ra~unske ispravnosti i ovjerena od ovla}enih osoba u pravnoj osobi.

Kontrola formalne ispravnosti knjigovodstvene isprave polazi od toga da li je isprava sastavljena sukladno propisima, MRS i op}im aktom pravne osobe.

Su}tinskom kontrolom knjigovodstvenih isprava utvr}uje se su}tinska ispravnost isprave, koja se sastoji u ispitivanju da je nazna~ena poslovna promjena stvarno nastala i u opsegu kako je nazna~eno.

Kontrola računske ispravnosti knjigovodstvene isprave podrazumijeva računsku kontrolu matematičkih operacija dijeljenja, množenja, zbrajanja i oduzimanja, na temelju kojih su dobiveni rezultati na ispravi.

Neispravna isprava vraća se odgovarajućoj službi radi otklanjanja nedostataka.

Članak 18.

Ispravke u knjigovodstvenim ispravama u tekstu ili brojevima ne smiju se obavljati na način da dovode u sumnju vjerodostojnost knjigovodstvene isprave.

Ispravku precrtavanjem vrši ona osoba koja je izdala knjigovodstvenu ispravu i koja je ispravku istovremeno izvršiti na svim primjercima izdane knjigovodstvene isprave, što potvrđuje svojim potpisom, uz stavljanje datuma ispravke.

Iznimku čine knjigovodstvene isprave o novim poslovnim događajima koje se ne smiju popravljati, nego se ponovno izdaju i izdaju nove.

Članak 19.

Uredno likvidirana i ispravna knjigovodstvena isprava proslijeđuje se knjigovodstvu, gdje se na temelju nje izdaje nalog za knjiženje, zatim upisuje podatak u poslovne knjige knjigovodstvenom tehnikom.

Osobe koje vode poslovne knjige, poslije provedene kontrole i primljenih knjigovodstvenih isprava, dužne su knjigovodstvene isprave proknjižiti u poslovnim knjigama narednog dana, a najkasnije u roku od osam dana od dana prijama knjigovodstvene isprave.

Poslovne knjige

Članak 20.

Poslovne knjige su jednoobrazne evidencije o stanju i promjenama na imovini, obvezama, kapitalu, prihodima i rashodima pravnih osoba. Poslovne knjige vode se za poslovnu godinu i predstavljaju temelj za izradu godišnjih i polugodišnjih financijskih izvještaja.

Poslovne knjige vode se sukladno načelima sustava dvojnog knjigovodstva, uvažavajući načela urednosti, aurnosti, dokumentiranosti i vjerodostojnosti.

Poslovne knjige mogu se voditi na slobodnim listovima, povezane ili prenijete na neki od elektronskih medija, tako da se po potrebi mogu otiskati ili prikazati na ekranu.

Poslovne knjige čine: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige.

Dnevnik je poslovna knjiga u koju se unose knjigovodstvene promjene, kronološki, prema vremenskom redoslijedu njihovog nastanka. Dnevnik se može uspostaviti kao jedinstvena poslovna knjiga ili više knjiga koje su namijenjene za evidentiranje promjena na pojedinim skupinama bilancnih ili izvanbilancnih pozicija.

Glavna knjiga je sistemska knjigovodstvena evidencija promjena nastalih na financijskom položaju i uspješnosti poslovanja (imovini, obvezama, kapitalu, rashodima, prihodima i rezultatu poslovanja i izvanbilancne evidencije).

Pomožne knjige su analitičke evidencije koje se vode za nematerijalna sredstva, postrojenja i opremu, investicijske nekretnine, dugoročne financijske plasmane, zalihe, potraživanja, gotovinu i gotovinske ekvivalente, obveze, kapital i dr.

Članak 21.

Poslovne promjene knjige se na analitičkim računima koji po svom sadržaju i bilancnoj pripadnosti odgovaraju računima iz propisanog kontnog okvira.

Kontni okvir i sadržaj računa u kontnom okviru za sve pravne osobe propisuje federalni ministar financija (u daljnjem tekstu: ministar).

Detaljan kontni plan propisuje se općim aktom pravne osobe i mora biti usuglašen sa propisanim kontnim okvirom.

Glavna knjiga predstavlja skup svih konta koja su otvorena tijekom poslovne godine. Glavna knjiga mora sadržavati unaprijed pripremljena konta koja, sukladno potrebama pravne osobe, osiguravaju podatke za godišnja financijska izvješća.

Glavna knjiga se sastoji od dva odvojena dijela i to:

- 1) bilancna evidencija i
- 2) izvanbilancna evidencija.

Predmet knjigovodstvene obrade podataka u glavnoj knjizi u dijelu bilancne evidencije su poslovni događaji koji imaju sljedeća obilježja:

- 1) poslovni se događaj stvarno dogodio i kao takav pripada prošlosti poslovanja,
- 2) učinak poslovnog događaja može se izraziti u novčanim iznosima,
- 3) promjena nastala poslovnim događajem utječe na poziciju (stavku) sredstava, obveza, kapitala, troškova, rashoda, prihoda i rezultata poslovanja,
- 4) nastanak poslovnog događaja može se dokazati vjerodostojnom knjigovodstvenom ispravom.

Glavna knjiga izvanbilancnih evidencija obuhvaća određene poslovne događaje koji u trenutku nastanka nemaju utjecaja na promjene u bilanci stanja i bilanci uspjeha, ali osiguravaju dodatne informacije o korištenju tuđe imovine, budućih potencijalnih obveza, kontrole pojedinih poslovnih pothvata i informiranja.

Kod primjene metode elektronske obrade podataka, glavna knjiga mora biti tako organizirana da se može izvršiti kontrola knjige.

Članak 22.

Pomožne knjige se u pravilu vode zasebno.

U pomožnim knjigama u kojima se vodi evidencija o materijalnoj imovini, imovina se iskazuje u količinama i novčanim iznosima.

Druge pomoćne knjige koje dopunjavaju podatke o nekoj poziciji u glavnoj knjizi ili osiguravaju bilo koje druge podatke su: knjiga (dnevnik) blagajne, knjiga ulaznih faktura (KUF), knjiga izlaznih faktura (KIF), knjiga deviznih sredstava, knjiga izdanih čekova, knjiga dospjela mjenica, knjiga dionica, knjiga udjela i dr.

U dnevnik blagajne se unose poslovne promjene koje nastaju po osnovi gotovine i drugih vrijednosti koje se vode u blagajni pravne osobe. Dnevnik blagajne zaključuje se na kraju svakog radnog dana i dostavlja se računovodstvu istog, a najkasnije narednog dana.

Vođenje poslovnih knjiga

Članak 23.

U poslovne knjige unose se podaci po nastanku poslovnih događaja, a na temelju vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava.

Poslovne knjige otvaraju se početkom svake poslovne godine prijenosom stanja iz bilance sastavljene na kraju prethodne poslovne godine ili na temelju početne bilance kod novoosnovanih pravnih osoba, a s danom stjecanja statusa pravne osobe i prilikom provođenja statusnih promjena sukladno članku 36. ovoga Zakona.

One pozicije koje se ne nalaze u početnoj bilanci otvaraju se u poslovnim knjigama u tijeku godine nastankom poslovnog događaja, na temelju vjerodostojne knjigovodstvene isprave.

Poslovne knjige vode se na način da osiguraju:

- kontrolu unesenih podataka,
- ispravnost unosa podataka,
- čuvanje podataka,
- mogućnost korištenja podataka,
- mogućnost uvida u promet i stanje na računima glavne knjige,
- mogućnost uvida u vremenski slijed obavljenog unosa poslovnih događaja.

Naknadna ispravka unesenog podatka provodi se kao nova knjigovodstvena stavka tako da bude učinak promjene iz razlike novog i prethodnog podatka.

Poslovni događaji nastali između dana bilance i dana upisa u sudski registar obuhvaćaju se u poslovnim knjigama prethodne pravne osobe ili nove pravne osobe, što se utvrđuje odlukom o statusnoj promjeni.

Članak 24.

Za osobu koja vodi poslovne knjige, sastavlja financijska izvješća i koja je supotpisnik financijskih izvješća sukladno članku 37. ovoga Zakona, općim aktom pravne osobe propisuju se uvjeti koje mora ispunjavati: kolsku spremu, radno iskustvo i ostalo, kao i njezinu odgovornost za urednost, istinitost i ispravnost poslovnih knjiga.

Vođenje poslovnih knjiga pravna osoba može povjeriti ugovorom, uz određenu naknadu, drugoj pravnoj osobi ili poduzetniku registriranim za pružanje računovodstvenih usluga koja ima uposlene osobe kojima povjerava vođenje poslovnih knjiga, s tim da osigura arhiviranje i čuvanje dokumentacije u svom sjedištu.

Stavak 2. ovoga članka ne primjenjuju banke i druge financijske organizacije, društva za osiguranje, davatelji financijskog leasinga, mirovinski fondovi, otvoreni fondovi pravnih osoba za investicijsko bankarstvo, burze i brokersko - dilerska društva.

Popis imovine i obveza

Članak 25.

Pravna osoba je dužna da na početku poslovanja kao i najmanje jednom godišnje sa stanjem na dan kada se završava poslovna godina ili neko drugo obračunsko razdoblje, određeno sukladno ovom Zakonu, izvrši popis imovine i obveza s ciljem da se utvrdi njihovo stvarno stanje, te da se u poslovnim knjigama izvrši usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem.

Pravne osobe iz članka 3. ovoga Zakona, kao i pravne osobe i dijelovi tih pravnih osoba koje obavljaju poslove u inozemstvu ako stranim propisima za pravne osobe i njihove dijelove nije propisana obveza posebnog vođenja knjigovodstva, kao i podnoženja i revizije godišnjih financijskih izvještaja, su dužni popisati imovinu i obveze najmanje jednom u tijeku godine, a najkasnije do kraja tekuće poslovne godine.

Pravna osoba kod koje se nalaze tuđa sredstva, dužna je ta sredstva popisati posebno za svaku pravnu osobu kojoj ta imovina pripada i dostaviti im po jedan primjerak popisnih lista na kojima su ta sredstva popisana. Kod pravnih osoba kojima su ta sredstva, ove se popisne liste uključuju u njihovu dokumentaciju o popisu.

Popis imovine i obveza tijekom poslovne godine obavlja se i u slučajevima: promjene cijena proizvoda i robe, statusnih promjena sukladno Zakonu o gospodarskim društvima ("Službene novine Federacije BiH", br. 23/99, 45/00, 2/02, 6/02, 29/03, 68/05, 91/07, 84/08 i 7/09) - spajanje, pripajanje ili dijeljenje - otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije.

U navedenim slučajevima popis se provodi pod datumom nastanka statusne ili druge promjene. Pravne osobe koje su predmetom statusnih ili drugih promjena izrađuju financijska izvještaja za razdoblje od 1. siječnja do datuma statusne ili druge promjene.

Popis se obavlja tijekom godine i zbog primopredaje dužnosti i ne oslobađa pravnu osobu od popisa sredstava i obveza sa stanjem na dan 31. prosinca tekuće godine.

Pravne osobe u stečaju i likvidaciji nisu obveznici popisa sa stanjem na dan 31. prosinca. Ove pravne osobe provode popis imovine i obveza na dan otvaranja stečajnog postupka, odnosno pokretanja postupka likvidacije.

Iznimno, pravna osoba može svojim aktom predvidjeti dulja razdoblja za popisivanje materijala u knjižnicama, kao što su: knjige, fotografije, filmovi, arhivska građa i sl., s tim da ta razdoblja ne mogu biti dulja od pet godina.

Članak 26.

Internim općim aktom i Odlukom o popisu utvrđuje se postupak provođenja popisa imovine i obveza (određivanje povjerenstva, način i rokovi popisa, način usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem).

Za provođenje popisa imovine i obveza u pravnoj osobi formiraju se povjerenstva za popis. Pri utvrđivanju sastava pojedinih povjerenstava za popis treba voditi računa da osobe koje su materijalno ili financijski zadužene za sredstva koja se popisuju i njihovi neposredni rukovodioci ne mogu biti određeni u povjerenstvo za popis tih sredstava.

U slučaju kada je vrijeme popisa imovine i obveza prije 31. prosinca povjerenstvo za popis je dužno da na temelju knjigovodstvenih isprava naknadno unese u popisne liste podatke o promjenama koje su nastale između dana popisa i 31. prosinca tekuće godine te izvrši usklađivanje i savršenje knjigovodstvenog i stvarnog stanja sa 31. prosincem tekuće godine.

Podatke iz knjigovodstva u popisne liste ne unose osobe koja rade u knjigovodstvu, nego popisno povjerenstvo.

Na kraju popisa popisno povjerenstvo sastavlja izvješće o obavljenom popisu, utvrđuje viškove i manjkove i dostavlja ga na razmatranje tijelu mjerodavnom za razmatranje rezultata popisa za odlučivanje o popisu, najkasnije 15. dana od dana isteka poslovne godine.

Obračun amortizacije

Članak 27.

Na kraju poslovne godine sastavlja se konačan obračun amortizacije.

Sastavljanje konačnog obračuna amortizacije zasniva se na stvarnom stanju utvrđenom na temelju popisa.

Stalna sredstva se sustavno otpisuju primjenom godišnjih amortizacijskih stopa koje proističu iz procijenjenog vijeka trajanja stalnog sredstva ili primjenom amortizacijskih kvota (godišnji iznos amortizacije) utvrđenih na temelju planiranog korištenja stalnih sredstava.

Pravna osoba ima pravo na ubrzanu amortizaciju stalnih sredstava pod uvjetima utvrđenim propisima kojima se regulira porez na dobit.

Usuglašavanje potraživanja i obveza

Članak 28.

Pravne osobe su dužne da prije sastavljanja financijskih izvješća, usuglase međusobna potraživanja i obveze (to se dokazuje odgovarajućom knjigovodstvenom ispravom).

Povjerenik je dužan da prije sastavljanja financijskih izvješća dostavi dužniku popis neplaćenih računa.

Prije sastavljanja financijskih izvješća za tekuću godinu obvezno se vrši usuglašavanje obveza i potraživanja (konfirmacija salda). Kao dokaz postojanja određenog stanja potraživanja i obveza koriste se knjigovodstveni podaci pravnih osoba koji se unose i potvrđivati odgovarajućom knjigovodstvenom ispravom - obrazac izvod otvorenih stavki.

Primatelj konfirmacije je dužan po primitelju: dužniku, povjereniku ili njegovom revizoru odgovoriti na konfirmaciju u roku od osam dana.

Stanje obveza i potraživanja se utvrđuje na dan 31. prosinca tekuće godine.

Pravne osobe su dužne u bilješkama obrazložiti pojedinačna stanja sumnjivih i spornih potraživanja, te planirati aktivnosti i namjere u vezi s tim.

Zaključivanje poslovnih knjiga i utvrđivanje financijskog rezultata

Članak 29.

Poslovne knjige se zaklju~uju poslije knji`enja svih poslovnih promjena i obra~una na dan zavr{etka poslovne godine najkasnije do roka za dostavljanje financijskih izvje{ }a kao i u slu~ajevima statusnih promjena, prestanka poslovanja i u drugim slu~ajevima u kojima je neophodno zaklju~iti poslovne knjige.

Pomo}ne knjige koje se koriste vi{e od jedne godine zaklju~uju se po prestanku njihovog kori{ }enja, osim knjige inventara koja se zaklju~uje otuljenjem sredstva.

Ako se poslovne knjige vode kao elektronski zapis, glavna knjiga se mora nakon zaklju~ivanja na kraju poslovne godine za{tititi na na~in da u istoj nije mogu}a izmjena pojedinih ili svih njenih dijelova ili listova da je istu mogu}e u svakom trenutku otiskati na papir i mora se potpisati elektronskim potpisom sukladno Zakonu o elektronskom potpisu ili se mora otiskati na papir i uvezati na na~in da nije mogu}a izmjena pojedinih ili svih njenih dijelova ili listova i mora je potpisati i ovjeriti osoba ovla{ }ena za zastupanje pravne osobe i na kraju odlo`iti.

^lanak 30.

Na kraju poslovne godine poslovne knjige se zaklju~uju, a zatim se na temelju evidencija iz poslovnih knjiga utvr}uje stanje imovine, obveza, kapitala i financijski rezultat sa prihodima i rashodima obra~unskog razdoblja na koji se taj rezultat odnosi.

Raspore}ivanje dobiti i gubitka pravna osoba vr{i sukladno s odredbama Zakona o gospodarskim dru{tvima i ovog Zakona, internog op}eg akta i odluke mjerodavnog organa.

Na~in i rokovi ~uvanja knjigovodstvenih isprava, poslovnih knjiga, izvje{ }a i ostale dokumentacije

^lanak 31.

Knjigovodstvene isprave ~uvaju se u izvornom materijalnom obliku, u obliku elektronskog zapisa ili na mikrofilmu, a predstavljaju dokaznu osnovu poslovnih knjiga.

Knjigovodstvene isprave se odla`u u fascikle i registratore nakon zavr{etka godi{njeg obra~una i revizije, a zatim zapisni~ki predaju u sredi{nji arhiv pravne osobe.

Knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i financijska izvje{ }a ~uvaju se u poslovnim prostorijama pravne osobe, odnosno kod druge pravne osobe ukoliko je istoj povjereno vo}enje poslovnih knjiga.

Ako se poslovne knjige vode na ra~unalu, uporedo s memoriranim podacima, mora se osigurati i memoriranje aplikativnog softvera, kako bi podaci bili dostupni kontroli.

Pri otvaranju postupka likvidacije ili ste~aja, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige zapisni~ki se predaju likvidacijskom, odnosno ste~ajnom upravitelju.

Isprave koje se ~uvaju trajno su: platne liste ili analiti~ke evidencije o pla}ama u vezi s pla}anjem doprinosa, kupoprodajni ugovori po kojima je izvr{eno stjecanje nekretnina, godi{nji ra~unovodstveni obra~uni, financijska izvje{ }a, konsolidirana financijska izvje{ }a, izvje{ }a o izvr{enoj reviziji i svi interni akti od utjecaja na financijsko poslovanje.

Knjigovodstvene isprave na temelju kojih su podaci uneseni u dnevnik i glavnu knjigu ~uvaju se najmanje 11 godina.

Knjigovodstvene isprave na temelju kojih su podaci uneseni u pomo}ne knjige ~uvaju se najmanje sedam godina.

^lanak 32.

Glavna knjiga i dnevnik ~uvaju se najmanje 11 godina, a pomo}ne knjige najmanje sedam godina.

Periodi~ni obra~uni, isprave platnog prometa putem ovla{ }enih financijskih institucija ~uvaju se najmanje pet godina.

Godi{nje izvje{ }e o poslovanju ~uva se u originalnom obliku 11 godina nakon isteka poslovne godine.

Pomo}ni obra~uni, prodajni i kontrolni blokovi i sl. ~uvaju se dvije godine.

Revizorska dru{tva ~uvaju {est godina dokumentaciju na temelju koje je obavljena revizija.

Rok za ~uvanje knjigovodstvenih isprava i poslovnih knjiga po~inje te}i zadnjeg dana poslovne godine na koju se odnose poslovne knjige i u koje su podaci iz isprava uneseni.

IV. FINACIJSKO IZVJE[TAVANJE

Standardi i pravila

^lanak 33.

Ra~unovodstveni standardi financijskog izvje{tavanja su na~ela i pravila sastavljanja i prezentiranja financijskih izvje{ }a koji se primjenjuju na sve pravne osobe iz ~l. 3. i 4. ovoga zakona, a obuhva}aju:

1. MRS i Me|unarodne standarde financijskog izvje{tavanja (u daljnjem tekstu: MSFI),
2. Me|unarodne ra~unovodstvene standarde za javni sektor (u daljnjem tekstu: MRSJS),
3. Prate}e upute, obja{njenja i smjernice koje donosi Odbor za me|unarodne ra~unovodstvene standarde (u daljnjem tekstu: OMRS),
4. Me|unarodne ra~unovodstvene standarde za mala i srednja poduze}a koje objavi OMRS.

Iznimno od stavka 1. ovoga ~lanka, a do objavljivanja MRSJS, prora~unski korisnici i izvanprora~unski fondovi primjenjivat }e u Federaciji posebne propise za prora~unske korisnike i izvanprora~unske fondove iz oblasti ra~unovodstva i revizije u javnom sektoru.

^lanak 34.

Standardi revizije i na~ela profesionalne etike profesionalnih ra~unovo|a i revizora koji se primjenjuju na cijelom teritoriju Federacije su:

- 1) Me|unarodni standardi revizije (u daljnjem tekstu:MSR), koje donosi MFR,
- 2) Kodeks etike za profesionalne ra~unovo|e, koji donosi MFR,
- 3) Sve prate}e upute, obja{njenja i smjernice, koje donosi MFR.

Financijska izvje{ }a

^lanak 35.

Pravne osobe finansijska izvje{ }a sastavljaju i prezentiraju za poslovnu godinu i to za razdoblje od 1. sije~nja. do 31. prosinca teku}e godine sa usporedivim podacima za prethodnu godinu.

Iznimno, ovisna pravna osoba ~ija mati~na pravna osoba sa sjedi{tem u inozemstvu ima poslovnu godinu razli~itu od kalendarske godine, uz suglasnost ministra, mo`e sastavljati i prezentirati finansijska izvje{ }a za razdoblje koje je razli~ito od razdoblja iz stavka 1. ovog ~lanka.

Pravna osoba kod koje nastane statusna promjena, finansijska izvje{ }a sastavlja na datum statusne promjene.

Poslovni doga|aji nastali izme|u dana bilance i dana upisa u sudski registar obuhva}aju se u finansijskim izvje{ }ima prethodne pravne osobe ili nove pravne osobe, {to se utvr|uje odlukom o statusnoj promjeni.

Finansijska izvje{ }a sastavljaju se i u slu~aju otvaranja, odnosno zaklju~enja ste~aja, odnosno postupka likvidacije pravne osobe.

^lanak 36.

Godi{nja finansijska izvje{ }a ~ine:

- 1) Bilanca stanja - Izvje{ }e o finansijskom polo`aju na kraju razdoblja,
- 2) Bilanca uspjeha - Izvje{ }e o ukupnom rezultatu za razdoblje,
- 3) Izvje{ }e o gotovinskim tijekovima - Izvje{ }e o tijekovima gotovine,
- 4) Izvje{ }e o promjenama na kapitalu,
- 5) Bilje{ke uz finansijska izvje{ }a.

Iznimno od odredbe iz stavka 1. ovoga ~lanka, mala poduze}a godi{nja finansijska izvje{ }a prezentiraju kroz:

- 1) Bilancu stanja - Izvje{ }e o finansijskom polo`aju na kraju razdoblja i
- 2) Bilancu uspjeha - Izvje{ }e o ukupnom rezultatu za razdoblje.

Uz godi{nje finansijsko izvje{ }e korisnicima finansijskih izvje{ }a se prezentiraju i posebna izvje{ }a sa~injena prema zahtjevu Federalnog zavoda za statistiku.

^lanak 37.

Za finansijska izvje{ }a pravne osobe odgovorna je osoba ovla{ }ena za zastupanje pravne osobe, upisana u sudski registar.

Finansijska izvje{ }a pravne osobe, pa i ona tiskana na ra~unalu, moraju biti ovjereni potpisom i pe~atom certificiranog ra~unovo|e koji sadr`i naziv "certificirani ra~unovo|a", njegovo ime i prezime, kao i broj va`e}e licence, izuzev za certificirane ra~unovo|e iz ~lanka 5. stavak 6. ovog zakona. Istodobno finansijska izvje{ }a moraju biti potpisana od strane osobe ovla{ }ene za zastupanje pravne osobe, upisane u sudski registar, koja podnosi finansijska izvje{ }a, ovjereni pe~atom pravne osobe - podnositelja.

^lanak 38.

Pravne osobe koje su razvrstane u velike i srednje du`ne su sastavljati i prezentirati polugodi{nja financijska izvje{ }a, tj. financijska izvje{ }a pripremljena za obra~unsko razdoblje od 1. sije~nja do 30. lipnja.

Neovisno od kategorije u koju su razvrstana, sukladno odredbama ~lanka 4. ovog Zakona, pravne osobe ~ijim se vrijednosnim papirima trguje na tr`i{tima kapitala ili su u postupku pripreme za izlazak na ta tr`i{ta obvezna su sastavljati i prezentirati polugodi{nja financijska izvje{ }a ako je takva obveza predvi`ena propisima kojim se ureljuje poslovanje vrijednosnim papirima.

Polugodi{nje izvje{ }e obuhva}a:

- 1) Bilancu stanja - Izvje{ }e o financijskom polo`aju na kraju razdoblja,
- 2) Bilancu uspjeha - Izvje{ }e o ukupnom rezultatu za razdoblje,
- 3) Izvje{ }e o gotovinskim tijekovima - Izvje{ }e o tijekovima gotovine,
- 4) Izvje{ }e o promjenama na kapitalu,
- 5) Bilje{ke uz financijska izvje{ }a, pripremljene sukladno MRS 1 - Prezentacija financijskih izvje{ }a ili MRS 34 - Periodi~na financijska izvje{ }a.

^lanak 39.

Ministar propisuje sadr`aj i formu financijskih izvje{ }a koja se pripremaju i prezentiraju, sukladno odredbama ovog Zakona.

Pravne osobe koje knjigovodstvo vode na sredstvima za automatsku obradu podataka, financijsko izvje{ }e mogu predati i na propisanoj formi obrasca tiskanim na ra~unalu s tim da, uz takve obrasce, istovjetne podatke podnesu i na elektronskom mediju.

Poslovne knjige, financijska izvje{ }a i druge financijske informacije prezentirane od strane osoba na koje se odnose odredbe ovog zakona izra`avaju se u nov~anoj jedinici i na jezicima koji su u slu`benoj uporabi u Federaciji.

Godi{nje izvje{ }e o poslovanju

^lanak 40.

Pravne osobe su obvezne pripremati godi{nja izvje{ }a o poslovanju koji daju objektivan prikaz poslovanja pravne osobe i njegov polo`aj, uklju~uju}i i opis glavnih rizika i neizvjesnosti sa kojima se suo~ava i mjera poduzetih na za{titi `ivotne sredine.

Godi{nje izvje{ }e o poslovanju obvezno sadr`i:

- 1) sve zna~ajne dogaajaje nastale u razdoblju od zavr{etka poslovne godine do datuma predaje financijskog izvje{ }a,
- 2) procjenu o~ekivanog budu}eg razvoja pravne osobe,

- 3) najvažnije aktivnosti u svezi s istraživanjem i razvojem,
- 4) informacije o otkupu vlastitih akcija i udjela,
- 5) informacije o poslovnim segmentima pravne osobe,
- 6) korištene financijske instrumente ako je to značajno za procjenu financijskog položaja i uspješnosti poslovanja pravne osobe,
- 7) ciljeve i politike pravne osobe u svezi s upravljanjem financijskim rizicima, zajedno sa politikama zaštite od rizika za svaku planiranu transakciju za koju je neophodna zaštita,
- 8) izloženost pravne osobe cjenovnom, kreditnom, tržišnom, valutnom riziku likvidnosti i drugim rizicima prisutnim u poslovanju pravne osobe.

Članak 41.

Godišnje izvješće o poslovanju velikih pravnih osoba i pravnih osoba čiji su vrijednosni papiri uvršteni na organizirano tržište vrijednosnih papira mora sadržavati i prikaz primijenjenih pravila korporativnog upravljanja.

Iznimno od odredaba iz stavka 1. ovoga članka, male pravne osobe nisu dužne da pripremaju godišnje izvješće o poslovanju, ali su informacije o otkupu vlastitih dionica dužne navesti u zbilježku uz financijska izvješća.

Konsolidirano financijsko izvješće

Članak 42.

Kod statusnih oblika povezivanja, sukladno odredbama Zakona o gospodarskim društvima sastavljaju se i konsolidirana godišnja financijska izvješća.

Konsolidirano financijsko izvješće je financijsko izvješće grupe pravnih osoba za statusni oblik povezivanja koji čini ekonomsku cjelinu u kome su izdvojeni interni odnosi između tih osoba na temelju kapitala, potraživanja i obveza, prihoda i rashoda, gdje određena osoba (matična) ima pravo upravljanja financijskim i poslovnim politikama.

Članak 43.

Pri izradi konsolidiranih financijskih izvješća pravne osobe su dužne pridržavati se pravila i procedura konsolidacije godišnjih financijskih izvješća koja su uređena MRS-a i MSFI-a.

Obveza za izradu konsolidiranog financijskog izvješća nastaje od prvog mjeseca po isteku mjeseca u kome je formiran statusni oblik povezivanja.

Obveza za izradu konsolidiranog financijskog izvješća prestaje krajem mjeseca u kome je statusni oblik povezivanja prestao postojati.

Konsolidirana financijska izvješća, pravna osoba, koja u grupi pravnih osoba predstavlja matičnu, dužna je sačiniti i dostaviti Ovlaštenoj instituciji iz članka 44. ovoga Zakona. Obveza sačinjavanja konsolidiranih financijskih izvješća je jedanput godišnje s prikazom stanja poslovnog rezultata na kraju poslovne godine.

Predaja polugodi{njih i godi{njih financijskih izvje{ }a i godi{njih izvje{ }a o poslovanju

^lanak 44.

Polugodi{nja financijska izvje{ }a iz ~lanka 38. i godi{nja financijska izvje{ }a iz ~lanka 36. i godi{nja izvje{ }a o poslovanju iz ~lanka 40. ovoga Zakona predaju se Ovla{ }enoj instituciji, utemeljenoj posebnim zakonom, koja obavlja kontrolu i obradu financijskih izvje{ }a, te vodi Jedinstveni registar financijskih izvje{ }a .

Polugodi{nja financijska izvje{ }a predaju se najkasnije 31. srpnja teku}e godine.

Godi{nja financijska izvje{ }a i godi{nja izvje{ }a o poslovanju se predaju najkasnije do posljednjeg dana velja~e teku}e godine za prethodnu godinu.

Pravne osobe, koje sukladno ~lanku 42. ovoga Zakona imaju obvezu pripremiti i prezentirati konsolidirana financijska izvje{ }a, du`ne su ta izvje{ }a predati najkasnije do kraja travnja teku}e za prethodnu godinu.

Rok za predaju revizorskog izvje{ }a sa prilo`enim financijskim izvje{ }ima koji su bili predmet revidiranja je najkasnije kraj teku}e godine za prethodnu godinu.

Pravna osoba je uz izvje{ }a du`na dostaviti i odluku o utvr`ivanju godi{njih financijskih izvje{ }a od strane mjerodavnog organa te odluku o prijedlogu raspodjele dobiti ili pokri}a gubitka.

Pravna osoba koja sastavlja financijska izvje{ }a, sukladno ~lanku 35. ovog Zakona du`na je godi{nja financijska izvje{ }a dostaviti u roku 60 dana od dana nastanka statusne promjene, pokretanja postupka likvidacije ili otvaranja ste~aja, a za ostale poslovne godine u roku od 120 dana od dana isteka poslovne godine.

Iznimno, financijska izvje{ }a nisu du`ne podnijeti pravne osobe koje su registrirane u teku}oj poslovnoj godini i koje, nakon registracije, do 31. prosinca. teku}e poslovne godine nisu imale drugih promjena na svom ra~unu osim uplate obveznog depozita uz napomenu da su te osobe du`ne do kraja velja~e teku}e godine izvijestiti Ovla{ }enu instituciju iz stavka 1. ovoga ~lanka o tim ~injenicama podno{enjem Izjave o neaktivnosti za prethodnu poslovnu godinu.

^lanak 45.

Ovla{ }ena institucija je obvezna da podatke iz preuzetih financijskih izvje{ }a iz ~lanka 44. ovoga Zakona obradi na na~in podesan za ocjenu imovinskog, prinosnog i financijskog polo`aja pravnih osoba.

Podaci iz stavka 1. ovoga ~lanka javni su i dostupni svim pravnim i fizi~kim osobama.

Podatke pripremljene sukladno stavku 1. ovoga ~lanka, Ovla{ }ena institucija je du`na dostaviti Ministarstvu u roku od 60 dana od isteka rokova za predaju financijskih izvje{ }a, definiranih u ~lanku 44. ovoga Zakona.

Istodobno, Ovla{ }ena institucija je obvezna Ministarstvu dostaviti podatke o pravnim osobama koje nisu postupile sukladno odredbama ~lanka 44. ovoga Zakona.

Nadzor

^lanak 46.

Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Porezna uprava) je ovlaštena obavljati nadzor pravnih osoba nad aktivnostima pravnih osoba radi provjere da li se aktivnosti od značaja za organizaciju i funkcioniranje sustava računovodstva i knjigovodstva obavljaju sukladno odredbama ovog i drugih relevantnih zakona i propisa donesenih na temelju tih zakona, s tim da Porezna uprava ne vrši nadzor nad primjenom MRS-a i MSFI-a.

Nadzor obavljaju i druge institucije ukoliko su iste posebnim propisom ovlaštene za obavljanje nadzora nad aktivnostima pojedinih pravnih osoba na koje se primjenjuju odredbe ovog Zakona.

Nadzor obavljaju ovlaštene osobe Porezne uprave na sljedeći način:

- 1) prikupljanjem, prikupljanjem knjigovodstvenih isprava, poslovnih knjiga, godišnjih financijskih izvještaja te drugih poreznih i statističkih izvještaja (analiza financijskih izvještaja),
- 2) provjerom sustava koji obveznik primjenjuje za obradu podataka u svezi računovodstvenih poslova,
- 3) izravnim nadzorom kod obveznika.

Članak 47.

Porezna uprava po okončanju provedenog postupka nadzora može poduzeti sljedeće mjere:

- 1) donijeti Rješenje o otklanjanju utvrđenih nepravilnosti i
- 2) podnijeti prijavu za pokretanje prekrajnog ili kaznenog postupka.

Na rješenje iz točke 1) stavka 1. ovoga članka, obveznik ovoga Zakona kod koga se obavljala provjera u roku od 15 dana od dana prijama Rješenja može uložiti žalbu Ministarstvu. Ministarstvo rješava žalbu u roku od 15 dana od dana prijama žalbe. Žalba odlučuje izvršenje Rješenja. Protiv Rješenja drugostupanjskog organa može se pokrenuti upravni spor podnoženjem tužbe Vrhovnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine.

Članak 48.

Pravna osoba je dužna ovlaštenoj osobi omogućiti provođenje nadzora nad svim knjigovodstvenim ispravama, poslovnim knjigama, godišnjim financijskim izvještajima i drugim poreznim i statističkim izvještajima, te sustava koji primjenjuje za obradu podataka.

Pravna osoba je dužna na zahtjev Porezne uprave dostaviti preslike isprava ili financijskih izvještaja iz stavka 1. ovoga članka.

Pravna osoba je dužna ovlaštenim osobama staviti na raspolaganje odgovarajuće prostorije u kojima mogu neometano i bez nazočnosti drugih osoba obaviti nadzor računovodstvenih poslova.

Osobe ovlaštene za zastupanje pravnih osoba i uposlenici koji obavljaju računovodstvene poslove dužni su na zahtjev ovlaštenih osoba dati na uvid sve knjigovodstvene isprave, poslovne knjige, godišnja financijska izvještaja, porezne i statističke izvještaje i druge informacije o računovodstvenim poslovima bitnim za obavljanje nadzora i sastaviti pisano izvješće ili odazvati se na davanje usmene izjave ukoliko to zahtjeva Porezna uprava.

V. REVIZIJA FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

Revizija

^lanak 49.

Revizija je postupak provjere i ocjene finansijskih izvje{ }a te podataka i metoda koje se primjenjuju pri sastavljanju finansijskih izvje{ }a, na temelju kojih se daje stru~no i neovisno mi{ljenje o istinitosti i objektivnosti finansijskog stanja, rezultata poslovanja i nov~anih tokova pravne osobe, sukladno MRS-a, MSFI-a i drugim propisima u Federaciji u cilju za{tite javnog interesa kod javnog prezentiranja finansijskih izvje{ }a.

Revizija finansijskih izvje{ }a obavlja se sukladno ovom Zakonu i MSR uz po{tivanje Kodeksa profesionalne etike revizora i pravila revizorske struke, te drugih pravila i propisa koji reguliraju ovu oblast.

Obveznoj reviziji podlije`u finansijska izvje{ }a i konsolidirana finansijska izvje{ }a pravnih osoba razvrstanih u velika i srednja poduze}a, te finansijska izvje{ }a pravnih osoba ~ijim se vrijednosnim papirima trguje ili se vr{i priprema za njihovo emitiranje na organiziranom tr`itu vrijednosnih papira.

Obveznoj reviziji podlije`u i finansijska izvje{ }a pravnih osoba ukoliko je to propisano posebnim propisima kojim se ure{ljuje njihovo poslovanje.

Pravne osobe koje se svrstavaju sukladno ~lanku 4. ovoga Zakona u male, mogu odlu~iti da se revizija njihovih finansijskih izvje{ }a obavlja sukladno odredbama ovoga Zakona.

Dru{tva za reviziju

^lanak 50.

Sve oblike revizije u Federaciji obavljaju gospodarska dru{tva za reviziju koja posjeduju licenciju izdanu od Ministarstva.

Dru{tva za reviziju osnivaju se sukladno odredbama ovoga Zakona i zakona kojima se ure{ljuju pitanja u svezi osnivanja, poslovanja i prestanka poslovanja gospodarskih dru{tva.

Licencije gospodarskim dru{tvima za reviziju koja su licencirana sukladno odredbama odgovaraju}ih zakona o ra~unovodstvu i reviziji u Republici Srpskoj i Br~ko Distriktu izdaju se sukladno uvjetima uzajamnog priznavanja kvalifikacija na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine, definiranim u Zakonu o ra~unovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine.

Ve}insko pravo glasa i ve}insko sudjelovanje u kapitalu u dru{tvu za reviziju moraju imati isklju~ivo ovla{ }eni revizori ili drugo dru{tvo za reviziju u svojstvu osniva~a.

Dru{tvo za reviziju mo`e obavljati usluge revizije samo ako u radnom odnosu na neodreleno vrijeme sa punim radnim vremenom ima uposlenog najmanje jednog ovla{ }enog revizora sa va`e}om licencijom.

Dru{tva za reviziju sa uposlenim samo jednim ovla{ }enim revizorom ne mogu obavljati reviziju finansijskih izvje{ }a:

- dioni~kih dru{tva i dru{tva sa ograni~enom odgovorno{ }u ~iji je godi{nji prihod ve}i od 8.000.000,00 KM, po isteku jedne godine od po~etka primjene ovog Zakona,
- gospodarskih dru{tva i javnih dioni~kih dru{tva ~iji vrijednosni papiri kotiraju na burzi,
- banaka, investicijskih fondova i dru{tva, osiguravaju}ih dru{tva, brokerskih dru{tva,

- odnosno drugih pravnih osoba, koje obavljaju financijske usluge i za koje zakon koji uređuje obavljanje tih poslova određuje dodatni opseg revizije konsolidiranih izvještaja.

Društva za reviziju su dužna osigurati se od odgovornosti za tetu koju bi gospodarskim društvima moglo poiniti neadekvatno izrađeno revizorsko mišljenje. Minimalna svota pokrivanja po tetnom događaju iznosi 50.000,00 KM.

Minimalna svota pokrivanja po tetnom događaju koje bi revizorsko društvo moglo prouzročiti obavljanjem usluga revizije banaka, investicijskih fondova i društava za osiguranje iznosi 500.000,00 KM.

Precizne odredbe osiguranja od odgovornosti za tetu propisane Komora u roku od šest mjeseci od dana osnivanja.

Članak 51.

Reviziju financijskih izvještaja obavljaju osobe koje imaju profesionalno zvanje ovlaštenih revizora, koja posjeduju važeću licenciju za rad na poslovima revizije financijskih izvještaja i koja su uposlena u društvu za reviziju ili angažirana od društva za reviziju.

Ovlaštenih revizora je neovisna profesionalna osoba koja obavlja reviziju i odgovara za pravilnost obavljanja revizije, sastavljanje izvještaja o reviziji i izrađavanje revizorskog mišljenja sukladno revizijskim standardima i ovim Zakonom.

Za potrebe obavljanja revizije iz specifičnih područja mogu se angažirati, uz pisanu suglasnost pravne osobe kod koje se obavlja revizija, vanjski eksperti koji nisu ovlaštenih revizora. O angažiranju vanjskih eksperata treba se pisano obavijestiti Komora.

Pored ovlaštenog revizora, na poslovima revizije mogu biti angažirane i osobe koje nisu ovlaštenih revizora, u statusu revizora -vještavika.

Članak 52.

Pravna osoba vrši izbor društva za reviziju. Odluku o izboru društva za reviziju donosi organ pravne osobe utvrđen odgovarajućim pravnim aktom.

Društvo za reviziju koje je odabrano, ne može vršiti reviziju uzastopno dulje od pet godina, računajući od dana otpočinjanja primjene ovog Zakona.

Izuzetno, reviziju kod iste pravne osobe društvo za reviziju može obavljati još dvije godine nakon isteka roka iz stavka 2. ovog članka, ukoliko osigura da reviziju izvrši drugi revizor.

Društva za reviziju dužna su Ministarstvu, najkasnije do 15. siječnja tekuće godine dostaviti foto preslike ugovora o reviziji zaključenih tijekom prethodne godine.

Međusobna prava i obveze društva za reviziju i pravne osobe kod koje se obavlja revizija, uređuju se ugovorom o reviziji. Ugovor o reviziji mora biti zaključen u pisanom obliku i ne može se otkazati iz neopravdanih razloga. Razlika u mišljenju u vezi oblasti računovodstva i revizije između predstavnika pravne osobe kod koje se obavlja revizija i društva za reviziju, nije opravdan razlog za otkazivanje ugovora o reviziji.

Društvo za reviziju ne može ugovorene poslove revizije ustupiti drugom društvu za reviziju.

Za obavljenu reviziju plaća se naknada. Iznos naknade utvrđuje se ugovorom i ne može biti niži od tarife revizorskih usluga koje utvrđuje i donosi Komora uz suglasnost Ministarstva. Tarife se moraju objaviti u službenim glasilima Federacije.

Društvo za reviziju koje tijekom obavljanja revizije ostane bez minimalno jednog ovlaštenog revizora na neodređeno vrijeme sa punim radnim vremenom, dužno je da prekine daljnji rad i o toj promjeni obavijesti Ministarstvo i pravnu osobu - klijenta kod kojega se obavlja revizija, u roku od osam dana kako bi ta pravna osoba mogla reviziju povjeriti drugom društvu za reviziju.

Ako nastupi okolnost iz stavka 8. ovoga članka, društvo ne može zaključivati novi ugovor o obavljanju usluga revizije dok se ne ispune uvjeti propisani člankom 50. ovoga Zakona.

Članak 53.

U izvješću o izvršenoj reviziji financijskih izvješća izražava se mišljenje o tome da li financijska izvješća istinito i objektivno prikazuju po svim materijalno značajnim pitanjima financijsko stanje i rezultate poslovanja pravne osobe, promjene na kapitalu i tijekom gotovine u obračunskom razdoblju na koji se odnosi revidirano financijsko izvješće, kao i jesu li izvješća sastavljena sukladno MRS-a odnosno MSFI-a.

Mišljenje ovlaštenog revizora mora biti izraženo sukladno MSR i može biti pozitivno, mišljenje s rezervom, negativno ili u formi u kojoj se revizor suzdržava od davanja mišljenja.

Revizorsko izvješće o obavljenoj reviziji za posebne namjene sastavlja se sukladno posebnim propisima.

Revizorsko izvješće sastavlja i potpisuje ovlašten revizor u svoje ime i ovlašten predstavnik u ime društva za reviziju.

Revizorskom izvješću prilaže se financijska izvješća koja su bili predmetom revidiranja.

Ovlašten revizor, koji je sastavljao revizorsko izvješće, na poziv ili na osobni zahtjev može o svom trošku naznačiti sjednici organa upravljanja pravne osobe kada se razmatra izvješće o obavljenoj reviziji te pravne osobe.

Članak 54.

Radna dokumentacija i spisi nastali tijekom revizije povjerljive su prirode, vlasništvo su revizorskog društva i revizora koji je obavljao reviziju i mogu se koristiti samo za potrebe revizije i podliježu zaštiti i tajnosti podataka.

Ovlašten revizor, društvo za reviziju i druge osobe koje su radile i kojima su na bilo koji način bili dostupni povjerljivi podaci tijekom revizije ne smiju ih iznositi niti omogućiti trećim osobama da se njima koriste. Iznimno, mogu se koristiti za potrebe provjere kvalitete rada koju obavlja Komora.

Društvo za reviziju mora omogućiti uvid u podatke ako su oni potrebni za utvrđivanje činjenica u istraženim ili kaznenim postupcima. Podaci se mogu dostaviti na uvid samo na temelju pisanog zahtjeva suda.

Licencije za rad društva za reviziju i ovlaštenih revizora

Članak 55.

Osniva društvo za reviziju podnosi Ministarstvu zahtjev za izdavanje licencije za rad.

Uz zahtjev iz stavka 1. ovoga ~lanka osniva~ podnosi:

- 1) odluku o osnivanju, odnosno drugi osniva~ki akt,
- 2) statut dru{tva,
- 3) interni akt kojim je ure|ena metodologija obavljanja usluge revizije,
- 4) podatke o osniva~u/osniva~ima dru{tva,
- 5) podatke o osobi ili osobama koje kod dru{tva za reviziju zasnivaju radni odnos i dokaz o upo{l|javanju ovla{ }enog revizora sa va`e}om licencijom ili vi{e njih na neodre|eno vrijeme s punim radnim vremenom (fotopreslik ugovora o radu, radne knji`ice i potvrde o prijavama za zdravstveno i mirovinsko-invalidsko osiguranje),
- 6) podatke o drugim revizorima anga`iranim od strane gospodarskog dru{tva za reviziju,
- 7) akt o registraciji dru{tva za obavljanje revizije kod mjerodavnog suda.

Ako je osniva~ gospodarskog dru{tva za reviziju strana pravna osoba, pravna osoba iz Republike Srpske ili Br~ko Distrikta uz zahtjev za izdavanje licencije za rad, pored dokumenata iz stavka 2. ovog ~lanka, podnosi i dokumentaciju kojom se dokazuje da je u mati~noj dr`avi ili entitetu, odnosno Br~ko Distriktu, registrirano za pru`anje usluga revizije.

Na temelju potpunog i dokumentiranog zahtjeva iz st. 2. i 3. ovog ~lanka Ministarstvo izdaje licenciju za rad dru{tva za reviziju u roku 30 dana od dana zaprimanja zahtjeva.

Kad se iz prilo`ene dokumentacije utvrdi da nisu ispunjeni uvjeti za obavljanje revizije propisani zakonom, Ministarstvo }e donijeti Rje{enje o odbijanju zahtjeva za izdavanje licencije za rad.

^lanak 56.

Ministarstvo vodi Registar dru{tava za reviziju kojim su izdane dozvole za rad.

Registar dru{tava za reviziju obvezno sadr`i poslovno ime i adresu dru{tva za reviziju, oblik organiziranja, imena osniva~a i njihovo sudjelovanje u kapitalu dru{tva za reviziju, imena osoba ovla{ }enih za zastupanje dru{tva i imena stalno uposlenih ili na drugi na~in anga`iranih ovla{ }enih revizora s licencijama.

Podaci koji se upisuju u Registar gospodarskih dru{tava za reviziju su javni.

U Registar dru{tava za reviziju, u roku od 30 dana, obvezno se prijavljuju sve promjene u podacima iz st. 2. i 3. ~lanka 55. ovoga Zakona.

Ministar donosi Rje{enje o oduzimanju dozvole za rad dru{tvu za reviziju ako:

- 1) obavlja oblik revizije koji nije sukladan odredbama ovog Zakona,
- 2) je dozvola za obavljanje poslova revizije izdana na temelju neistinitih podataka,
- 3) nije u propisanom roku postupio sukladno s ~lankom 72. ovoga Zakona,
- 4) ne ispunjava uvjet iz ~lanka 53. stavak 2. ovoga Zakona,

5) usluge revizije pruža povezanoj pravnoj osobi ili u odnosu na tu pravnu osobu postoje neke druge smetnje definirane Kodeksom,

6) se na način propisan u članku 50. st. 7. i 8. ovoga Zakona ne osigura od odgovornosti za štetu koju može prouzročiti izražavanjem revizorskog mišljenja.

Rješenje iz stavka 5. ovog članka konačno je u upravnom postupku, a protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Članak 57.

Ministarstvo ovlaštenim revizorima izdaje, obnavlja i oduzima licencije za obavljanje poslova revizije financijskih izvještaja.

Ministar pravilnikom propisuje uvjete za izdavanje, obnavljanje i oduzimanje licencija ovlaštenim revizorima i društvima za reviziju.

Ministarstvo vodi Registar ovlaštenih revizora kojim je sukladno zakonu izdana licencija u zvanju ovlaštenog revizora.

Registar ovlaštenih revizora obvezno sadrži ime i prezime ovlaštenog revizora, adresu prebivališta, jedinstveni matični broj, naziv tijela koje je ovlaštenom revizoru izdalo certifikat, broj i datum izdavanja licencije, rok važenja licencije i druge podatke od značaja za pravilnu identifikaciju ovlaštenog revizora.

Podaci koji se upisuju u Registar ovlaštenih revizora su javni.

Članak 58.

Ministarstvo je donijeti Rješenje o oduzimanju licencije za obavljanje poslova revizije i brisanju iz Registra ovlaštenih revizora:

- 1) na vlastiti zahtjev imatelja licencije,
- 2) ako je prilikom podnoženja zahtjeva za izdavanje dozvole dao neistinite podatke,
- 3) ako nije postupio sukladno članku 72. stavak 3. ovoga Zakona ili po isteku roka važenja licencije nije podnio zahtjev za obnavljanje licencije,
- 4) ako je kažnjen za kaznena djela protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja.

Rješenje iz stavka 1. ovoga članka konačno je u upravnom postupku, a protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Sukob interesa

Članak 59.

Društvo za reviziju i ovlaštenim revizor ne mogu obavljati reviziju kod pravne osobe:

- 1) gdje je društvo ili ovlaštenim revizor vlasnik udjela ili dionica,

- 2) gdje je društvo sudjelovalo u vođenju poslovnih knjiga ili izradi financijskih izvješća za godinu za koju se obavlja revizija,
- 3) ako su društvo i pravna osoba povezani na način da bi mogla postojati sumnja u neovisnost i nepristranost revizije,
- 4) gdje je ovlašten revizor član nadzornog odbora, uprave ili zaposlenik njegov braćni drug, njegov srodnik po krvi u pravoj liniji do drugog stupnja,
- 5) ako na bilo koji način postoje druge okolnosti koje dovode do sumnje u njegovu neovisnost i nepristranost.

Članak 60.

Društva za reviziju i ovlašteni revizori ne mogu obavljati reviziju kod pravne osobe kod koje je za godinu za koju se obavlja revizija bilo angažirano od pravne osobe za usluge:

- 1) u vezi s procjenom vrijednosti poduzeća,
- 2) aktuarske usluge,
- 3) interne revizije,
- 4) menadžerske usluge i usluge ljudskih resursa,
- 5) pravne i stručne usluge koje se odnose na proces revizije,
- 6) savjetodavne, brokerske, dilerske ili investicijske usluge.

VI. NADZOR KVALITETE RADA DRUŠTAVA ZA REVIZIJU I OVLAŠTENIH REVIZORA

Revizorska komora

Članak 61.

Društva za reviziju, koja imaju licencije za rad Ministarstva, osnivaju Revizorsku komoru. Komora je stručna organizacija revizorskih društava i ovlaštenih revizora koji posluju na teritoriju Federacije. Komora ima svojstvo pravne osobe s javnim ovlastima utvrđenim ovim Zakonom. Komora ima mjerodavnost i obavlja zadatke na području usluga revizije i drugih stručnih područja u vezi s revizijom, a naročito:

- 1) određuje visinu članarine i drugih prihoda,
- 2) brine se o ugledu revizorske profesije,
- 3) izrađuje minimalnu metodologiju obavljanja provjere kvalitete rada revizorskih društava i ovlaštenih revizora,
- 4) nadzire kvalitetu rada revizorskih društava i ovlaštenih revizora, prema potrebi vodi postupke te poduzima potrebne mjere da se utvrjene nepravilnosti uklone i sankcioniraju, o čemu svakih šest mjeseci obavještava Ministarstvo.

^lanak 62.

Komora }e se osnovati u roku {est mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a najdulje u roku godine dana od dana osnivanja Komore donijet }e svoje akte kojima se ure|uje rad Komore.

Dru{tva za reviziju iz ~lanka 61. ovoga Zakona }e sazvati osniva~ku skup{tinu u roku 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

^lanak 63.

Komora je obvezna objaviti Statut i Odluku o iznosu ~lanarine u "Slu`benim novinama Federacije BiH".

Op}i akti i drugi dokumenti koje Komora donosi, sukladno Statutu objavljuju se u glasilu Komore i na internetskoj stranici Komore.

^lanak 64.

Tijela Komore su: Skup{tina, Upravno vije}e, predsjednik Komore i druga tijela Komore.

Mjerodavnosti, zada}e i na~in rada tijela Komore odre|uju se ovim Zakonom i Statutom.

Skup{tina:

- 1) donosi Statut uz prethodnu suglasnost Ministarstva i druge op}e akte Komore,
- 2) donosi Odluku o iznosu ~lanarine uz prethodnu suglasnost Ministarstva,
- 3) donosi Kodeks profesionalne etike revizora,
- 4) utvr|uje pravila nadzornog i kontrolnog postupka,
- 5) bira ~lanove Upravnog vije}a, predsjednika Komore i ~lanove drugih tijela odre|enih Statutom,
- 6) utvr|uje program i plan rada, finansijski plan Komore i usvaja finansijska izvje{ }a, te utvr|uje godi{nje izvje{ }e o radu i dostavlja ga Odboru iz ~lanka 66. ovog Zakona na razmatranje, u roku od 15 dana od dana usvajanja na Skup{tini,
- 7) imenuje ~lanove Komisije za nadzor i vr{i provjeru kvalitete rada dru{tva za reviziju.

Skup{tina mo`e odlu~ivati i o drugim pitanjima odre|enima Statutom.

Komorom upravlja Upravno vije}e. Upravno vije}e:

- 1) predla`e programe rada i razvoja Komore te prati njihovo provo|enje,
- 2) predla`e iznos ~lanarine,
- 3) utvr|uje minimalni oblik i sadr`aj radne dokumentacije obavljanja revizije,
- 4) utvr|uje minimalnu metodologiju obavljanja provjere kvalitete rada,

- 5) obavlja druge stručne zadaje i usluge povezane sa razvojem revizorske struke sukladno Statutu Komore,
- 6) daje članovima Komore stručna mišljenja i obrazloženja ako oni to zatraže,
- 7) donosi pravilnike i akte sukladno sa Statutom Komore,
- 8) obavlja i druge zadaje određene Statutom Komore.

Nadzor kvalitete rada

Članak 65.

Komora nadzire kvalitetu rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora radi provjere posluju li i obavljaju li reviziju sukladno s ovim Zakonom, MSR i drugim pravilima revizorske struke.

Komora nadzire kvalitetu rada obavljenih revizija i izvještaja društava za reviziju, ugovore i naknade obavljenih revizija, ocjenjuje sustav unutarnje kontrole kvalitete revizorskog društva, provjerava vlasničke i upravljačke strukture, nadzire upošljavanje ovlaštenih revizora i provjerava druga područja sukladno odredbama ovoga Zakona (u daljnjem tekstu: nadzor kvalitete rada).

Komora nadzire kvalitetu rada najmanje jednom u tri godine kod revizora i društava za reviziju koje obavlja reviziju pravnih osoba od javnog interesa, odnosno najmanje jednom u šest godina kod ostalih pravnih osoba.

Komora je dužna, prije početka obavljanja nadzora kvalitete rada, u pisanom obliku obavijestiti društvo za reviziju.

Nadzor kvalitete rada iz stavka 1. ovoga članka obavlja Komisija koju imenuje Skupština Komore, članovi su ovlaštenih revizori s najmanje pet godina iskustva na poslovima revizije. Imenovanje članova Komisije provodi se na objektivan način kako bi se spriječio sukob interesa između osoba koje provode nadzor i provjeru kvalitete rada i revizorskog društva koje je predmetom provjere. Za svoj rad Komisija odgovara Skupštini.

Po okončanom nadzoru sastavlja se zapisnik koji obvezno sadrži nalaze i mišljenje o izvršenoj provjeri.

Ukoliko su u postupku nadzora utvorene nepravilnosti u radu društava za reviziju i ovlaštenih revizora, zapisnik iz stavka 6. ovoga članka mora sadržavati nalog za otklanjanje utvorenih nepravilnosti s preciziranim rokom za otklanjanje istih.

Društvo za reviziju, odnosno ovlaštenih revizor ima pravo uložiti pisani prigovor na sačinjeni zapisnik u roku od osam dana od dana njegovog prijama. O prigovoru odlučuje Komora u roku od tri dana od dana njegovog prijama.

Ukoliko društvo za reviziju, odnosno ovlaštenih revizor u ostavljenom roku ne postupi po nalogu za otklanjanje utvorenih nepravilnosti, Komora će Ministarstvu podnijeti prijedlog za oduzimanje licencije - odobrenja za rad i brisanje iz Registra društava za reviziju.

Javni nadzor

Članak 66.

Javni nadzor nad Komorom, dru{tvima za reviziju i ovla{ }enim revizorima provodi Odbor za javni nadzor (u daljnjem tekstu: Odbor).

Odbor ima pet ~lanova koje na prijedlog ministra imenuje i razrje{ava Vlada Federacije. Odbor donosi odluke konsenzusom. ^lanovi Odbora moraju biti stru~njaci iz oblasti revizije koji posjeduju znanje na tom podru~ju i koji nisu profesionalno anga`irani u provo|enju revizije.

Odbor obavlja nadzor nad:

- 1) registracijom dru{tava za reviziju,
- 2) usvajanjem standarda profesionalne etike, interne kontrole kvalitete rada dru{tava za reviziju i revizije,
- 3) provo|enjem kontinuiranog educiranja, osiguranja kvalitete, te sustava discipline.

Odbor nadzire i:

- 1) zakonitost rada i postupanja Komore;
- 2) djelotvornost, ekonomi~nost i svrsishodnost rada Komore,
- 3) unutarnje ure|enje i organizaciju Komore te osposobljenost ~lanova za obavljanje poslova iz mjerodavnosti Komore,
- 4) odnos ~lanova Komore prema dru{tvima za reviziju i ovla{ }enim revizorima i drugim strankama.

Odbor sura|uje s nadzornim tijelima u Republici Srpskoj, Br~ko Distriktu, dr`avama ~lanicama Europske unije i tre|im zemljama, posebno u slu~ajevima utvr|ivanja odre|enih nepravilnosti u radnjama dru{tava za reviziju i ovla{ }enih revizora.

U slu~aju potrebe Odbor }e provoditi naknadne provjere dru{tava za reviziju, te prema potrebi i rezultatima provjere poduzimati odre|ene mjere i akcije, o ~emu }e redovito informirati Ministarstvo.

Sredstva za financiranje aktivnosti Odbora osiguravaju se u Prora~unu Federacije Bosne i Hercegovine.

Program rada i finacijski plan za narednu godinu Odbor je obvezan dostaviti Vladi Federacije najkasnije do 31. prosinca teku}e godine, a Izvje{ }e o radu za proteklu godinu i izvr{enje finacijskog plana, zajedno sa Izvje{ }em o radu Komore do 31. o`ujka teku}e godine, putem Ministarstva, na razmatranje i prihva}anje.

Program rada i Izvje{ }e o radu moraju se objaviti na internetskim stranicama Ministarstva i Vlade Federacije .

^lanak 67.

U cilju provo|enja javnog nadzora Odbor mo`e, prema potrebi, zatra`iti odgovaraju}a izvje{ }a i podatke o radu te izvr{enim zadacima Komore.

Ako u provedbi javnog nadzora Odbor ocijeni da postoje odre|ene nezakonitosti i nepravilnosti u radu Komore, poduzet }e sljede}e radnje:

- 1) zatra`it }e izvje{ }e i druge podatke o uo~enim nepravilnostima,
- 2) predlo`it }e mjere Komori radi njihovog otklanjanja,
- 3) poduzet }e i druge mjere iz svoje mjerodavnosti u cilju provo|enja postupka javnog nadzora.

^lanak 68.

Ministarstvo }e, na prijedlog Komore i uz prethodnu suglasnost Odbora, na temelju iskazane potrebe tijekom provedene naknadne provjere i rezultata provjere, donijeti Rje{enje o brisanju iz Registra dru{tva za reviziju i progla{enju neva`e}om licencije - odobrenja u slu~aju:

- 1) Ako se na temelju zapisnika o kontroli kvalitete rada utvrdi da revizija nije obavljena sukladno ovom Zakonu i provedbenim propisima , MRS, Kodeksom profesionalne etike revizora i prate}ih uputa i obja{njenja koje donosi MFR;
- 2) ako je odobrenje za rad - licencija izdana na temelju neistinitih podataka osniva~a;
- 3) ako je ostao bez uposlenog ovla{ }enog revizora s va`e}om licencijom koji je uposlen u dru{tvu i obavlja usluge revizije;
- 4) ako se ne osigura od odgovornosti za {tetu koju mo`e prouzro~iti izra`enim revizijskim mi{ljenjem i
- 5) ako za vrijeme, za koje je revizijskom dru{tvu privremeno oduzeto pravo na obavljanje revizije, obavlja revizijske poslove ili na drugi na~in prelazi preko izre~ene mjere.

Rje{enje iz stavka 1. ovog ~lanka objavljuje se u "Slu`benim novinama Federacije BiH". Protiv ovog Rje{enja `alba nije dopu{tena, ali se protiv istog mo`e pokrenuti upravni spor.

VII. KAZNENE ODREDBE

^lanak 69.

1. Nov~anom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM kaznit }e se za prekr{aj pravna osoba, ako:
  - a) ne otvori poslovne knjige, ne sastavlja knjigovodstvene isprave, ne kontrolira knjigovodstvene isprave prije unosa u poslovne knjige, ne vodi poslovne knjige i/ili ne zaklju~i poslovne knjige sukladno ~l. 14. do 24. ovoga Zakona,
  - b) ne ~uva knjigovodstvene isprave i poslovne knjige u rokovima i na na~in sukladno ~l. 31. i 32. ovoga Zakona,
  - c) ne popi{e imovinu i obveze sukladno odredbama iz ~l. 25. i 26. ovoga Zakona,
  - d) ne odgovori na konfirmaciju u roku propisanom u ~lanku 28. stavak 4. ovoga Zakona,
  - e) ne ~uva godi{nja financijska izvje{ }a u rokovima i na na~in iz ~lanka 31. ovoga Zakona,
  - f) ne sastavi konsolidirana financijska izvje{ }a i/ili ne ~uva konsolidirana godi{nja financijska izvje{ }a u rokovima i na na~in sukladno odredbama iz ~l. 31. i 43. ovoga Zakona,

g) ne ~uva izvje{ }a o izvr{enoj reviziji u rokovima i na~in sukladno odredbama ~lanka 31. ovoga Zakona,

h) ne izra|uje godi{nje izvje{ }e o poslovanju sukladno ~l. 40. i 41. ovoga Zakona,

i) ne dostavi godi{nja financijska izvje{ }a i godi{nja izvje{ }a o poslovanju, te mi{ljenje revizora, ako je du`an revidirati svoja godi{nja financijska izvje{ }a i druge dokumente ovla{ }enoj organizaciji iz ~lanka 44. ovoga Zakona,

j) ne omogu}i nadzor ovla{ }enoj osobi sukladno ~lanku 48. ovoga Zakona,

k) ne otkloni utvr|ene nepravilnosti i ne obavijesti Poreznu upravu o tome sukladno ~lanku 47. ovoga Zakona.

Nov~anom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 3.000,00 KM kaznit }e se za prekr{aj iz prethodnog stavka ovoga ~lanka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

2. Nov~anom kaznom u iznosu od 10.000,00 KM do 15.000,00 KM kaznit }e se za prekr{aj pravna osoba ako:

a) ne sastavlja i prezentira godi{nja financijska izvje{ }a primjenom MSFI iz ~lanka 33. ovoga Zakona;

b) ne podnosi godi{nja financijska izvje{ }a na obrascima propisanim ~l. 36.i 39. ovoga Zakona,

c) ne osigura reviziju svojih financijskih izvje{ }a sukladno ~l. 49. i 52. ovoga Zakona i/ili ne revidira financijskaizvje{ }a sukladno mi{ljenju revizora.

Nov~anom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 3.000,00 KM kaznit }e se za prekr{aj iz prethodnog stavka ovoga ~lanka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

3. Nov~anom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM kaznit }e se za prekr{aj dru{tvo za reviziju:

a) ako usluge revizije obavlja suprotno odredbama ~lanka 50. st. 5. i 6. ovoga Zakona;

b) ako usluge revizije u revizorskom dru{tvu obavljaju osobe koje ne ispunjavaju uvjete odre|ene ~lankom 51. ovoga Zakona;

c) ako usluge revizije obavlja suprotno odredbama ~lanka 60. ovoga Zakona;

d) ako ugovorene poslove revizije ustupa suprotno ~lanku 52. stavak 6. ovoga Zakona;

e) ako radnu dokumentaciju ne ~uva na na~in propisan ~lankom 32. ovoga Zakona;

f) ako kr{i obvezu za{tite tajnosti podataka iz ~lanka 54. ovoga Zakona;

g) ako izvje{ }e o izvr{enoj reviziji ne sastavlja na na~in propisan odredbama ~lanka 49. st. 1. i 2. i ~lanka 53. ovoga Zakona;

h) ako se ne osigura na na~in propisan odredbama ~lanka 50. st. 7. i 8. ovoga Zakona i

i) ako u provođenju provjere kvalitete rada od strane Komore ne postupi sukladno odredbama članka 65. ovoga Zakona.

Za prekršaj iz prethodnog stavka ovoga članka novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 3.000,00 KM kaznit će se odgovorna osoba u društvu za reviziju.

4. Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj društvo za reviziju u kojem ovlaštani revizori obavljaju poslove revizije kod pravne osobe, suprotno odredbama članka 60. ovoga Zakona.

Za prekršaj iz prethodnog stavka ovoga članka novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 3.000,00 KM kaznit će se odgovorna osoba društva za reviziju i ovlaštani revizor.

5. Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 KM kaznit će se za prekršaj ovlaštani revizor:

a) ako krši obvezu zaštite tajnosti podataka suprotno članku 54. ovoga Zakona,

b) ako sastavi i potpiše izvještaje o izvršenju revizije koje nije sastavljeno na način propisan člankom 49. st. 1. i 2. i člankom 53. ovoga Zakona, odnosno ako propusti ili nepravilno ocijeniti pojedine značajnije stavke u financijskim izvještajima koji su bili predmetom revizije, ili ako ne primjenjuje pravila revizije, što ima za posljedicu pogrešnu mišljenja o financijskim izvještajima, odnosno pogrešno obrazloženje tog mišljenja,

c) ako ne obavijesti društvo za reviziju o nastupanju okolnosti o sukobu interesa sukladno odredbama članka 59. ovoga Zakona.

6. Novčanom kaznom u iznosu od 2.500,00 KM do 7.500,00 KM kaznit će se za prekršaj Komora:

a) ako ne ispunjava zadane propisane odredbama članka 61. ovoga Zakona,

b) ako ne zatraži suglasnost Ministarstva na Statut, kako je propisano odredbama članka 64. stavak 3. točka 1) ovoga Zakona,

c) ako ne objavi akte i dokumente na način propisan odredbama članka 63. ovoga Zakona,

d) ako ne dostavi Odboru godišnje izvještaje o radu kako je propisano odredbama članka 64. stavak 3. točka 6) ovoga Zakona,

e) ako ne provede provjeru kvalitete rada nad revizorskim društvom najmanje jednom u šest, odnosno tri godine prema odredbama članka 65. stavak 3. ovoga Zakona.

Za prekršaj iz prethodnog stavka ovoga članka novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM kaznit će se predsjednik Komore.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 70.

Osobama koje su do stupanja na snagu ovoga Zakona stekle stručna zvanja, sukladno Zakonu o rašuvodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/05) stežena zvanja se priznaju.

^lanak 71.

Osobe koje su do stupanja na snagu ovoga Zakona po~ele polaganje ispita po programu Komisije, nastavljaju po tom programu polaganje ispita i stjecanje zvanja, a polo`eni ispiti i ste~ena zvanja im se priznaju.

^lanak 72.

Dru{tva za reviziju, koja su do dana stupanja na snagu ovog Zakona dobila dozvolu za rad od Ministarstva du`na su, najkasnije u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona, svoj status i poslovanje uskladiti s odredbama ovoga Zakona i dostaviti Ministarstvu dokumentaciju (isprave) kao dokaz kojom potvr`uju da ispunjavaju uvjete za rad, sukladno odredbama ovog Zakona.

Zahtjev za izdavanje odobrenja za rad dru{tva za reviziju koji je podnesen prije stupanja na snagu ovoga Zakona rije{it }e se sukladno s odredbama zakona koji je va`io u vrijeme njegovog podno{enja, s tim {to je isti obavezan izvr{iti uskla|ivanje iz stavka 1. ovoga ~lanka u propisanom roku.

Ovla{ }eni revizori, koji su dobili licencije od Ministarstva, prije stupanja na snagu ovog Zakona du`ni su u roku 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona podnijeti zahtjev Ministarstvu za obnavljanje licencije.

Certificirane ra~unovo|e koje pru`aju ra~unovodstvene usluge tre}im osobama sa va`e }om licencijom, a registrirane su kao samostalna djelatnost ,du`ne su svoj status i poslovanje uskladiti sa ~lankom 24.stavak 2.ovog Zakona u roku od godinu dana od po~etka primjene ovog zakona.

^lanak 73.

Savez ra~unovo|a, revizora i finansijskih radnika Federacije Bosne i Hercegovine - Savez ra~unovo|a, revizora i finansijskih djelatnika Federacije Bosne i Hercegovine, registriran kod Federalnog ministarstva pravde pod registarskim brojem 669 od 14. svibnja 2003. godine smatra se profesionalnim tijelom u smislu ovoga Zakona, pod uvjetom da ispunjava kriterije utvr|ene ovim Zakonom i Zakonom o ra~unovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine.

Profesionalnim tijelom u smislu ovoga Zakona smatra se i Udruga revizora Federacije Bosne i Hercegovine, registrirana kod Federalnog ministarstva pravde pod registarskim brojem 04-05-2-1909/01 od 13. svibnja 2005. godine, pod uvjetom da ispunjava uvjete utvr|ene ovim Zakonom i Zakonom o ra~unovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine.

^lanak 74.

U roku od {est mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona ministar }e donijeti:

- kontne okvire i pravilnike o njihovoj primjeni (~lanak 21. stavak 2. ovog Zakona) i
- pravilnike o sadr`ini i formi finansijskih izvje{ }a (~lanak 39. stavak 1. ovog Zakona).

Pravilnik kojim se ure|uje izdavanje, obnavljanje i oduzimanje licencija ovla{ }enim revizorima i dru{tvima za reviziju iz ~lanka 57. stavak 2. ovoga Zakona ministar }e donijeti u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

^lanak 75.

Do dono{enja podzakonskih akata na temelju ovla{ }enja iz ovog Zakona, primjenjivat }e se podzakonski akti doneseni na temelju zakona koji prestaje va`iti stupanjem na snagu ovog Zakona.

^lanak 76.

Stupanjem na snagu ovog Zakona prestaje va`iti Zakon o ra~unovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Slu`bene novine Federacije BiH", broj 32/05).

^lanak 77.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Slu`benim novinama Federacije BiH", a primjenjivat }e se od 1. sije~nja 2010. godine.

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Stjepan Kre{i}, v. r.

Predsjedatelj
Zastupni~kog doma
Parlamenta Federacije BiH
Safet Softi}, v. r.

Na osnovu ~lana IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLA[EWU ZAKONA O RA^UNOVODSTVU I REVIZIJI U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Progla{ava se Zakon o ra~unovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Predstavni~kog doma od 1. decembra 2009. godine i na sjednici Doma naroda od 5. novembra 2009. godine.

Broj 01-02-568/09
30. decembra 2009. godine
Sarajevo

Predsjednica
Borjana Krišto, s. r.

ZAKON

O RA^UNOVODSTVU I REVIZIJI U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. OP[TE ODREDBE

^lan 1.

Ovaj Zakon ure|uje oblast ra~unovodstva i revizije, sticawe zvawa, kvalifikovawe i licencirawe u ra~unovodstvenoj i revizorskoj profesiji, organizaciju i funkcionisawe sistema kwigovodstva i ra~unovodstva, pripremu i prezentirawe finansijskih izvje{taja, reviziju finansijskih izvje{taja, osnivawe Revizorske komore Federacije Bosne i Hercegovine (u daqwem tekstu: Komora), uspostavu nadzora nad kvalitetom rada dru{tva za reviziju i javni nadzor.

^lan 2.

Pojmovi koji se koriste u ovom Zakonu, imaju sqede }e zna~ewe:

1. **Ra~unovodstvo** je sistem ~ije funkcionisawe osigurava informacije o finansijskom polo`aju, uspje{nosti poslovawa, tokovima gotovine, promjenama na kapitalu i drugim finansijskim i nefinansijskim informacijama zna~ajnim za eksterne i interne korisnike finansijskih izvje{taja;
2. **Kwigovodstvo** podrazumijeva evidentirawe, klasificirawe i sumirawe poslovnih transakcija i ~uvawe originalne poslovne dokumentacije koja pru`a dokaze o tim transakcijama;
3. **Revizija finansijskih izvje{taja** je ispitivawe finansijskih izvje{taja radi davawa mi{qewa o tome da li oni objektivno i istinito, po svim materijalno zna~ajnim pitawima prikazuju stawe imovine, kapitala i obaveza, rezultate poslovawa, tokove gotovine i promjene na kapitalu, u skladu sa Me|unarodnim ra~unovodstvenim standardima i Me|unarodnim standardima finansijskog izvje{tavawa;
4. **Komisija za ra~unovodstvo i reviziju Bosne i Hercegovine** (u daqwem tekstu: Komisija), formirana u skladu sa Zakonom o ra~unovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine ("Slu`beni glasnik BiH", broj 42/04),
5. **Sertificirani ra~unovodstveni tehni~ar** je lice koje posjeduje sertifikat izdat od strane profesionalnog tijela u skladu sa ~lanom 5. ovog Zakona;
6. **Sertificirani ra~unovo|a** je lice koje posjeduje sertifikat izdat od strane profesionalnog tijela u skladu sa ~lanom 5. ovoga Zakona;
7. **Ovla{teni revizor** je lice koje posjeduje licencu izdatu od strane Federalnog ministarstva finansija (u daqwem tekstu: Ministarstvo) nakon {to joj je izdat sertifikat od strane profesionalnog tijela u skladu sa ~lanom 5. ovog Zakona;
8. **Ra~unovodstveni i revizorski standardi** su standardi, prate}a uputstva, obja{wewa i smjernice, principi profesionalne etike iz ~lana 33. ovog Zakona objavljeni od strane Komisije, a koji su obavezni za cjelokupnu ra~unovodstvenu i revizorsku profesiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daqwem tekstu: Federacija), Republike Srpske i Br~ko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daqwem tekstu: Br~ko Distrikt);

9. **Profesionalna tijela** su nevladina, dobrovoljna profesionalna udru`ewa u Federaciji prihva }ena od strane Komisije, u skladu sa ~lanom 11. Zakonom o ra~unovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine;

10. **Sertifikat** je javni dokument kojim se dokazuje da je lice polo`ilo ispite i steklo odgovaraju }e stru~no zvaewe;

11. **Licenca** je javni dokument koji predstavqa odobrewe za rad izdata licu ili dru{tvu u skladu sa odredbama ovog Zakona i Me|unarodnim obrazovnim standardima;

12. **Registar finansijskih izvje{taja** je centralni izvor informacija o uspje{nosti poslovaawa i finansijskom polo`aju pravnih lica u Federaciji, uspostavljen kod ovla{tene institucije u skladu sa zakonskim propisima.

^lan 3.

Odredbe ovog Zakona primjeweju se na sva privredna dru{tva, ukqu~uju }i dru{tva za osigurawe, mikro-kreditna dru{tva, leasing dru{tva, investicione fondove, dru{tva za upravqawe investicionim fondovima, brokersko-dilerska dru{tva, berze i banke, te na druge finansijske organizacije, zadruge, profitna i neprofitna pravna lica ~ije je sjedi{te registrovano u Federaciji.

Odredbe ovog Zakona odnose se i na pravna lica i druge oblike organizovawa koje je pravno lice sa sjedi{tem u Federaciji osnovalo u inostranstvu, ako propisima tih dr`ava nije utvr|ena obaveza vo|ewa poslovnih kwiga i sastavqawa finansijskih izvje{taja.

Odredbe ovog Zakona odnose se na poslovne jedinice i pogone pravnih lica sa sjedi{tem izvan Federacije, ako se te poslovne jedinice i pogoni smatraju obveznicima poreza na dobit u Federaciji.

Odredbe ovog Zakona odnose se i na korisnike prihoda buxeta Federacije, buxeta kantona, buxeta op{tina i gradova i vanbuxetskih fondova.

^lan 4.

Pravna lica u smislu ovog Zakona, razvrstavaju se na mala, sredwa i velika, zavisno od pokazateqa utvr|enih na dan sastavqawa finansijskih izvje{taja u poslovnoj godini, prema sqede }im kriterijima:

- visina prihoda,
- vrijednost imovine,
- prosje~an broj zaposlenika u toku poslovne godine.

Mala pravna lica su ona koja ispuwavaju najmawe dva od slijede }ih uslova:

- prosje~an broj zaposlenih je mawi od 50,
- prosje~na vrijednost poslovne imovine na kraju poslovne godine je mawa od 1,000.000,00 KM,
- ukupan godi{wi prihod je mawi od 2,000.000,00 KM.

Sredwa pravna lica su ona koja na dan sastavqawa finansijskih izvje{taja ispuwavaju najmawe dva od sqede }ih uslova:

- prosje~an broj zaposlenih u toku godine je od 50 do 250,
- prosje~na vrijednost poslovne imovine na kraju poslovne godine iznosi od 1,000.000,00 KM do 4,000.000,00 KM,
- ukupan godi{wi prihod iznosi od 2,000.000,00 KM do 8,000.000,00 KM.

U srednja pravna lica razvrstavaju se i ona ~ije vrijednosti su ve}e od gorweg iznosa jednog od uslova iz stava 3. ovog ~lana.

Velika pravna lica su ona koja prelaze gorwe vrijednosti iz najmawe dva uslova iz stava 3. ovog ~lana.

Osim pravnih lica iz stava 5. ovog ~lana, velika pravna lica u smislu ovog Zakona su banke, mikro-kreditne organizacije, {tedno-kreditne zadruge, dru{tva za osigurawe, leasing dru{tva, dru{tva za upravqawe investicionim fondovima, dru{tva za upravqawe obaveznim odnosno dobrovoqnim penzijskim fondovima, brokersko-dilerska dru{tva i druge finansijske organizacije.

Na dan sastavqawa finansijskih izvje{taja, pravna lica su du`na samostalno izvr{iti razvrstavawe u skladu sa navedenim kriterijima i tako dobijene podatke koristiti za narednu poslovnu godinu.

Novoosnovana pravna lica razvrstavaju se na osnovu podataka iz finansijskih izvje{taja za teku}u poslovnu godinu, srazmjerno broju mjeseci poslovawa, a dobiveni podaci koriste se za teku}u i narednu poslovnu godinu.

Prosje~na vrijednost poslovne imovine izra~unava se tako {to se sabere neto kwigovodstvena vrijednost poslovne imovine na po~etku i na kraju obra~unskog perioda podijeli sa brojem dva, a prosje~an broj zaposlenih tako {to se ukupan zbroj zaposlenih krajem svakog mjeseca, ukqu~uju}i i zaposlene izvan teritorije Federacije, podijeli sa brojem mjeseci u obra~unskom periodu.

Obavje{tewe o razvrstavawu pravnog lica u mala, srednja ili velika, izvr{eno u skladu sa odredbama ovog Zakona, pravno lice du`no je uz godi{we finansijske izvje{taje, dostaviti Ovla{tenoj instituciji iz ~lana 44. ovog Zakona.

II. ZVAVA I KVALIFIKACIJE

^lan 5.

Ovim Zakonom se propisuju sqede}a zvawa u ra~unovodstvenoj i revizorskoj profesiji Federacije:

1. Sertificirani ra~unovodstveni tehni~ar;
2. Sertificirani ra~unovoja;
3. Ovla{teni revizor.

Testirawe kandidata za zvawa iz stava 1. ovog ~lana, izdavawe sertifikata uspje{nim kandidatima i licencirawe (izdavawe odobrewa za rad) obavqa}e sqede}a tijela:

1. Testirawe kandidata za sertifikirane ra~unovodstvene tehni~are, sertifikirane ra~unovoje i ovla{tene revizore vr{i Komisija. Testirawe kandidata se vr{i na osnovu jedinstvenog programa za Federaciju, Republiku Srpsku i Br~ko Distrikt, kako je utvr`eno Zakonom o ra~unovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine, a koji je u cijelosti u skladu sa standardima i smjernicama Me|unarodne federacije ra~unovoja (u daqweu tekstu: MFR). Komisija mo`e prenijeti aktivnosti vezano za administrirawe testirawa na jedno ili vi{e profesionalnih tijela, pri ~emu }e Komisija pobl`e nadgledati provo|ewe tih aktivnosti;
2. Sertifikate za sertifikirane ra~unovodstvene tehni~are, sertifikirane ra~unovoje i ovla{tene revizore izdaje profesionalno tijelo, pod nadzorom Komisije;

3. Licencirane certificiranih računovodstvenih tehnika i certificiranih računovoja, koji pružaju nezavisne računovodstvene usluge trećim licima, vrše profesionalna tijela;
4. Licencirane ovlaštenih revizora vrši Ministarstvo;
5. Licencirane društava za reviziju vrši Ministarstvo.

Izuzetno, sertifikat ovlaštenog revizora bez provedenog prethodnog testiranja izdaje se na zahtjev doktora nauka, odnosno magistra ekonomskih nauka iz oblasti računovodstva, revizije i analize poslovanja, koji ima izbor u odgovarajuće naučno zvanje, odnosno magistar ekonomskih nauka koji posjeduje zvanje certificiranog računovoje i praktično iskustvo od pet godina na poslovima računovodstva i finansija.

U vezi sa tač. 4. i 5. stava 2 ovog člana, Ministarstvo je nadležno za nadzor u oblasti razvoja računovodstvene i revizorske profesije, koja je angažovana na pružanju ekspertnih usluga javnosti.

Licencirane se ne vrše kod certificiranih računovodstvenih tehnika i certificiranih računovoja koji obavljaju računovodstvene poslove za interne potrebe preduzeća i ostalih pravnih lica.

Reviziju finansijskih izvještaja u Federaciji mogu obavljati samo lica koja posjeduju odgovarajuću licencu izdatu u Federaciji, u skladu s ovim Zakonom.

Revizorske izvještaje mogu davati samo društva za reviziju koja imaju licencu izdatu u Federaciji, u skladu sa ovim Zakonom.

Sticawe, kvalifikovawe, priznavawe i nostrifikacija kvalifikacija

^lan 6.

Za računovodstvenu i revizorsku profesiju u Federaciji primjenjuje se jedinstveni program obuke i sticawa kvalifikacija na nivou Bosne i Hercegovine (u daqwm tekstu: Program).

Program donosi Komisija u skladu sa standardima i smjernicama MFR i implementira ga u saradwi s profesionalnim tijelima.

Lica koja pristupaju računovodstvenoj i revizorskoj profesiji iz člana 5. stav 1. ovog Zakona, mogu steći i propisana zvanja samo ako ispuwavaju uslove koje određuje Komisija.

Novi kandidati za profesionalna zvanja iz člana 5. stav 1. ovog Zakona moraju ispuwavati uslove u pogledu stručne spreme, praktičnog iskustva, obuke i testiranja koje utvrđuje Komisija.

^lan 7.

Profesionalno tijelo definirano ovim Zakonom, u saradwi sa Komisijom, provodi Program za sticawe kvalifikacija i zvanja u računovodstvenoj i revizorskoj profesiji u Federaciji.

Profesionalno tijelo dužno je donijeti propise kojima se uređuje način provedbe Programa i naknade za sticawe zvanja u računovodstvenoj i revizorskoj profesiji, kvalifikovawe i profesionalni razvoj računovoja i ovlaštenih revizora, kontinuirana edukacija, kontrola kvaliteta rada wegovih članova, te izdavawe sertifikata za sva zvanja u profesiji, kao i licenci za zvanja u oblasti računovodstva.

Na propise iz stava 2. ovog člana saglasnost daje Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daqwm tekstu: Vlada Federacije) po pribavqenom mišqewu Ministarstva.

Profesionalna tijela su odgovorna za utvrđivanje i realizaciju kontinuirane profesionalne edukacije svojih članova u skladu sa Međunarodnim obrazovnim standardima, te vođenje evidencije na osnovu koje se dokazuje da su zadovoljeni uslovi i kriteriji kontinuirane edukacije koje je utvrdila Komisija.

Profesionalna tijela iz oblasti rađunovodstva i revizije koja imaju registraciju u Federaciji dužna su saradivati sa Komisijom u vezi svih pitanja utvrđenih ovim Zakonom.

Nadležnost profesionalnih tijela ogleda se u sledećem:

- provodi Program za sticanje kvalifikacija,
- realizuje kontinuiranu edukaciju,
- vodi evidenciju i izdaje uvjerenje o prisutnosti minimalnom broju članova kontinuirane obuke u rađunovodstvenoj profesiji neophodnom za obnavljanje/produženje licence nosiocima profesionalnih zvanja definiranih ovim Zakonom,
- uređuje kvalifikovane i profesionalni razvoj za rađunovodstvenu i revizorsku profesiju te provjerava kvalifikacije njihovih članova,
- daje stručna mišljenja svojim članovima i po zahtjevu trećim licima u vezi praktične primjene Međunarodnih rađunovodstvenih standarda.

Član 8.

Usluge obuke kandidata za rađunovodstvenu profesiju, u skladu sa Programom, mogu pružiti sva pravna lica, profesionalna tijela ili obrazovne ustanove iz Bosne i Hercegovine, koje ispuvavaju uslove koje utvrdi Komisija.

Po završetku obuke, organizator obuke izdaje polaznicima uvjerenje o prisustvovanju obuci, koje sadrži informacije o broju članova i programu pružene obuke. Pohađanje kurseva obuke za kandidate nije obavezno, ali je obavezno polaganje ispita za dobivanje sertifikata.

Član 9.

Svako lice kojem su sertifikat i licenca izdati u drugom entitetu ili Brčko Distriktu, s tim da je taj entitet ili distrikt usvojio zakon ili regulativu kojom se istovjetno osigurava priznavanje sertifikata i licence izdatih u Federaciji, ima pravo obavljati ove aktivnosti u Federaciji.

Lica i društva za reviziju koja imaju sertifikat i licencu u skladu sa zahtjevima Zakona o rađunovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine, u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu smatraju se kvalifikovanim za dobijanje odgovarajućih licence u Federaciji kao i za obavljanje revizije na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, bez zahtjeva za dodatnim ispitima, obukom ili iskustvom. Takva lica ili društva Ministarstvu podnose zahtjev za izdavanje licence s dokazima da ispuvavaju uslove definisane ovim Zakonom.

Član 10.

Lica koja posjeduju sertifikat izdat od ovlaštenog tijela (odnosno Asocijacije) izvan teritorije Bosne i Hercegovine, mogu tražiti da se izvrši nostrifikacija stečenih kvalifikacija, nakon što dokažu da su ispunila uslove MFR-a u zemlji u kojoj su stekli kvalifikaciju, kao i da ispuvavaju uslove stručne spreme, radnog iskustva, poznavanja pravne regulative i poreznog sistema Federacije.

Nostrifikaciju stečenih kvalifikacija obavljaju profesionalna tijela uz uslove i postupak koji propisuje Komisija.

Strana isprava nostrifikovane se nakon što se provjeri predloženo poznavanje lokalnog zakonodavstva, potrebnog za obavljanje poslova revizije i/ili računovodstva. Poznavanje zakonodavstva odnosi se na područja utvrđena odlukom Komisije, a provjera se vrši na jednom od službenih jezika Federacije.

III. SISTEM RAČUNOVODSTVA I KWIGOVODSTVA

Organizacija i funkcionisanje sistema računovodstva

Član 11.

Pravna lica, u skladu sa donesenim općim internim aktom, uređuju organizaciju računovodstva na način koji omogućava sveobuhvatno evidentiranje, kao i sprežavanje i otkrivanje pogrešno evidentiranih poslovnih promjena, uređuju interne računovodstvene kontrolne postupke, utvrđuju računovodstvene politike, određuju lica koja su odgovorna za zakonitost i ispravnost nastanka poslovne promjene i sastavljaju i kontrolu kwigovodstvenih isprava o poslovnoj promjeni, uređuju kretanje kwigovodstvenih isprava i utvrđuju rokove za njihovo dostavljanje na daljnju obradu, utvrđuju postupke pripreme, sastavljanja i prezentacije finansijskih izvještaja, propisuju postupke prikupljanja, obrade i prezentacije podataka u vezi sa pripremom i sastavljanjem godišnjih izvještaja o poslovanju, te finansijskih podataka za statističke, porezne i druge potrebe i uređuje i druga pitanja od značaja za uspostavljanje efikasnog sistema kwigovodstva i računovodstva u pravnom licu.

Sistem računovodstva se zasniva na računovodstvenim principima: tačnosti, istinitosti, pouzdanosti, sveobuhvatnosti, pravovremenosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja te na Međunarodnim računovodstvenim standardima (u daljnjem tekstu: MRS).

Član 12.

Sva pravna lica obuhvaćena ovim Zakonom koja obavljaju ekonomsku aktivnost u Federaciji, obavezna su voditi i čuvati kwigovodstvene evidencije i dokumente koje pružaju dovoljne, adekvatne i kompletne dokaze o njihovim transakcijama.

Odgovornost za računovodstvene i kwigovodstvene poslove nosi lice ovlašteno za zastupanje pravnog lica.

Lice iz stava 2. ovog člana dužno je osigurati vođenje računovodstvenih i kwigovodstvenih evidencija u poslovnim kwigama isključivo na osnovu dokumentacije po osnovu nastalog poslovnog događaja.

Član 13.

Pravna lica su dužna obavezno donijeti akt o organizaciji računovodstvenog Informacijskog sistema kojim se određuje način prijema, formiranja, kretanja, odlaganja i čuvanja dokumentacije kao i postupci, metode i tehnike za vođenje poslovnih kwiga (kwigovodstvena), oblik samih kwiga, sastavni dijelovi poslovnih kwiga, relevantni rokovi za unos pojedinih vrsta podataka (kwigovodstvena), ažurnosti vođenja poslovnih kwiga, način odlaganja i čuvanja poslovnih kwiga, popis sredstava i rokove popisa, obračun i metode obračuna amortizacije, način i rokove finansijskog izvještavanja, kao i ostale postupke i metode koji su neophodni za pouzdanu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja.

Kwigovodstvene isprave

Član 14.

Kwigovodstvena isprava je pisani dokaz ili memorisani elektronski zapis o nastalom poslovnom događaju, koje je potpisana od strane lica koje je ovlaštena za sastavljanje i kontrolu kwigovodstvene isprave, a služi kao osnov za kvičewe u poslovnim kwigama.

Kwigovodstvenom ispravom smatra se i isprava primljena telefaksom, kopija originalne isprave ili isprava na elektronskom zapisu ako je na ispravi navedeno mjesto ~uvawa originalne isprave, odnosno razlog upotrebe kopije i ako je potpisana od lica ovlaštenog za zastupawe pravnog lica ili lica na koje je preneseno ovlaštenje.

^lan 15.

Sadržaj kwigovodstvene isprave mora nedvojbeno i vjerodostojno pokazivati vrstu i opseg nastale promjene (kupovina, količina, cijena, ukupan iznos), karakter poslovne promjene u kwigovodstveno-tehničkom smislu (kupovina za gotov novac ili na kredit), tehnička obilježja (datum kupovine, valuta plaćawa i sl.) s moguću pravovremenog nadzora.

Vjerodostojnom se smatra ona kwigovodstvena isprava na osnovu koje može treće lice koje nije sudjelovalo u poslovnom događaju, nedvojbeno i bez ikakvih sumnji utvrditi prirodu i opseg poslovnog događaja.

Lice ovlašteno za zastupawe pravnog lica ili lica na koje je preneseno ovlaštenje garantuje potpisom na kwigovodstvenoj ispravi da je ona vjerodostojna i ispravna.

Sastavljanje kwigovodstvenih isprava

^lan 16.

Kwigovodstvena isprava sastavlja se za događaj koji je nastao, vezan je za poslovawe pravnog lica i ima odraza na promjenu pozicije imovine, obaveza, kapitala, prihoda i rashoda.

Kwigovodstvene isprave mogu biti eksterne i interne prirode i sastavljaju se u potrebnom broju primjeraka.

Eksterne kwigovodstvene isprave su one koje su prispjele u pravno lice spoqa, iz poslovnih odnosa s trećim licima koja su ih sačinila (fakture, izvještaji o novčanim promjenama na ~iro-ra~unu, odobrawawe kasa skonta, izvještaji o obra~unatoj kamati, tovarni list, dokumenti o osigurawu robe, otpremnica, dostavnica i sl.).

Interne kwigovodstvene isprave se ispostavljaju unutar pravnog lica i služe za dokumentirawe svih promjena na sredstvima i obavezama prema izvorima sredstava (prijemnica, izdatnica, zapisnik, popisne liste, dokumenti o povratu, otpisu, rashodu, promjeni cijene, nalog blagajni za naplatu ili isplatu, isplatna lista, trebowawe sirovina, poluproizvoda, gotovih proizvoda, alata i dr.).

Kwigovodstvena isprava sastavljena kao elektronski zapis može umjesto potpisa ovlaštenog lica koje zastupa pravno lice ili lica na koje je preneseno ovlaštenje, sadržavati ime i prezime ili drugu prepoznatljivu oznaku lica ovlaštenog za izdawawe kwigovodstvene isprave ili mora biti potpisana u skladu sa Zakonom o elektronskom potpisu ("Službeni glasnik BiH", broj 91/06).

Lica koja sastavljaju i vrše prijem kwigovodstvenih isprava, dužna su da potpisanu ispravu i drugu dokumentaciju u vezi sa nastalom poslovnom promjenom dostave ra~unovodstvu odmah po izradi, odnosno prijemu, a najkasnije u roku od tri dana od dana kada je poslovna promjena nastala, odnosno u roku od tri dana od datuma prijema.

Kontrola kwigovodstvenih isprava

^lan 17.

Kwigovodstvena isprava prije kwi`ewa mora biti prekontrolisana sa stanovi{ta formalne, su{tinske i ra~unske ispravnosti i ovjerena od ovla{tenih lica u pravnom licu.

Kontrola formalne ispravnosti kwigovodstvene isprave polazi od toga da li je isprava sastavqena u skladu sa propisima, MRS i op{tim aktom pravnog lica.

Su{tinskom kontrolom kwigovodstvenih isprava utvr|uje se su{tinska ispravnost isprave, koja se sastoji u ispitivawu da je nazna~ena poslovna promjena stvarno nastala i u obsegu kako je nazna~eno.

Kontrola ra~unske ispravnosti kwigovodstvene isprave podrazumijeva ra~unsku kontrolu matemati~kih operacija dijeqewa, mno`ewa, sabirawa i oduzimawa, na osnovu kojih su dobijeni rezultati na ispravi.

Neispravna isprava vra}a se odgovaraju}oj slu`bi radi otklawawa nedostataka.

^lan 18.

Ispravke u kwigovodstvenim ispravama u tekstu ili brojevima ne smiju se vr{iti na na~in da dovode u sumwu vjerodostojnost kwigovodstvene isprave.

Ispravak precrtavawem vr{i ono lice koje je izdalo kwigovodstvenu ispravu i koje }e ispravak istovremeno izvr{iti na svim primjercima izdate kwigovodstvene isprave, {to potvr|uje svojim potpisom, uz stavqawe datuma ispravke.

Izuzetak ~ine kwigovodstvene isprave o nov~anim poslovnim doga|ajima koje se ne smiju popravqati, nego se poni{tavaju i izdaju nove.

^lan 19.

Uredno likvidirana i ispravna kwigovodstvena isprava prosqeluje se kwigovodstvu, gdje se na osnovu we izdaje nalog za kwi`ewe, zatim upisuje podatak u poslovne kwige kwigovodstvenom tehnikom.

Lica koja vode poslovne kwige, poslije provedene kontrole i primqenih kwigovodstvenih isprava, du`na su da kwigovodstvene isprave prokwi`e u poslovnim kwigama narednog dana, a najkasnije u roku od osam dana od dana prijema kwigovodstvene isprave.

Poslovne kwige

^lan 20.

Poslovne kwige su jednoobrazne evidencije o stawu i promjenama na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima i rashodima pravnih lica. Poslovne kwige vode se za poslovnu godinu i predstavqaju osnov za izradu godi{wih i polugodi{wih finansijskih izvje{taja.

Poslovne kwige vode se u skladu sa na~elima sistema dvojnog kwigovodstva, uva`avaju}i na~ela urednosti, a`urnosti, dokumentiranosti i vjerodostojnosti.

Poslovne kwige mogu se voditi na slobodnim listovima, povezane ili prenijete na neki od elektronskih medija, tako da se po potrebi mogu od{tampati ili prikazati na ekranu.

Poslovne kwige ~ine: dnevnik, glavna kwiga i pomo}ne kwige.

Dnevnik je poslovna knjiga u koju se unose knjigovodstvene promjene, hronološki, prema vremenskom redoslijedu njihovog nastanka. Dnevnik se može uspostaviti kao jedinstvena poslovna knjiga ili više knjiga koje su namijenjene za evidentiranje promjena na pojedinim skupinama bilansnih ili vanbilansnih pozicija.

Glavna knjiga je sistemska knjigovodstvena evidencija promjena nastalih na financijskom položaju i uspjehnosti poslovanja (imovini, obavezama, kapitalu, rashodima, prihodima i rezultatu poslovanja i vanbilansne evidencije).

Pomoćne knjige su analitičke evidencije koje se vode za nematerijalna sredstva, postrojavanja i opremu, investicijske nekretnine, dugoročne financijske plasmane, zalihe, potraživanja, gotovinu i gotovinske ekvivalente, obaveze, kapital i dr.

Član 21.

Poslovne promjene koje se na analitičkim računima koji po svom sadržaju i bilansnoj pripadnosti odgovaraju računima iz propisanog kontnog okvira.

Kontni okvir i sadržaj računa u kontnom okviru za sva pravna lica propisuje federalni ministar financija (u daljnjem tekstu: ministar).

Detaljan kontni plan propisuje se općim aktom pravnog lica i mora biti usaglašen sa propisanim kontnim okvirom.

Glavna knjiga predstavlja skup svih konta koja su otvorena tokom poslovne godine. Glavna knjiga mora sadržavati unaprijed pripremljena konta koja, u skladu sa potrebama pravnog lica, osiguravaju podatke za godišnje financijske izvještaje.

Glavna knjiga se sastoji od dva odvojena dijela i to:

- 1) bilansna evidencija i
- 2) vanbilansna evidencija.

Predmet knjigovodstvene obrade podataka u glavnoj knjizi u dijelu bilansne evidencije su poslovni događaji koji imaju sljedeća obilježja:

- 1) poslovni se događaj stvarno dogodio i kao takav pripada prošlosti poslovanja,
- 2) učinak poslovnog događaja može se izraziti u novčanim iznosima,
- 3) promjena nastala poslovnim događajem utiče na poziciju (stavku) sredstava, obaveza, kapitala, troškova, rashoda, prihoda i rezultata poslovanja,
- 4) nastanak poslovnog događaja može se dokazati vjerodostojnom knjigovodstvenom ispravom.

Glavna knjiga vanbilansnih evidencija obuhvaća određene poslovne događaje koji u trenutku nastanka nemaju uticaja na promjene u bilansu stava i bilansu uspjeha, ali osiguravaju dodatne informacije o korištenju tuđe imovine, budućih potencijalnih obaveza, kontrole pojedinih poslovnih poduhvata i informisanja.

Kod primjene metode elektronske obrade podataka, glavna knjiga mora biti tako organizovana da se može izvršiti kontrola koje treba.

^lan 22.

Pomo}ne kwige se u pravilu vode posebno.

U pomo}nim kwigama u kojima se vodi evidencija o materijalnoj imovini, imovina se iskazuje u koli~inama i nov~anim iznosima.

Druge pomo}ne kwige koje dopu{avaju podatke o nekoj poziciji u glavnoj kwizi ili osiguravaju bilo koje druge podatke su: kwiga (dnevnik) blagajne, kwiga ulaznih faktura (KUF), kwiga izlaznih faktura (KIF), kwiga deviznih sredstava, kwiga izdatih ~ekova, kwiga dospije}a mjenica, kwiga dionica, kwiga udjela i dr.

U dnevnik blagajne se unose poslovne promjene koje nastaju po osnovu gotovine i drugih vrijednosti koje se vode u blagajni pravnog lica. Dnevnik blagajne zakqu~uje se na kraju svakog radnog dana i dostavqa se ra~unovodstvu istog, a najkasnije narednog dana.

Vo|ewe poslovnih kwiga

^lan 23.

U poslovne kwige unose se podaci po principu nastanka poslovnih doga|aja, a na osnovu vjerodostojnih kwigovodstvenih isprava.

Poslovne kwige otvaraju se po~etkom svake poslovne godine prenosom stawa iz bilansa sastavqenog na kraju prethodne poslovne godine ili na osnovu po~etnog bilansa kod novoosnovanih pravnih lica, a sa danom stjecawa statusa pravnog lica i prilikom provo|ewa statusnih promjena u skladu sa ~lanom 36. ovog Zakona.

One pozicije koje se ne nalaze u po~etnom bilansu otvaraju se u poslovnim kwigama u toku godine nastankom poslovnog doga|aja, na osnovu vjerodostojne kwigovodstvene isprave.

Poslovne kwige vode se na na~in da osiguraju:

- kontrolu unesenih podataka,
- ispravnost unosa podataka,
- ~uvawe podataka,
- mogu}nost kori{tewa podataka,
- mogu}nost uvida u promet i stawe na ra~unima glavne kwige,
- mogu}nost uvida u vremenski nastanak obavqenog unosa poslovnih doga|aja.

Naknadna ispravka unesenog podatka provodi se kao nova kwigovodstvena stavka tako da bude u~inak promjene iz razlike novog i prethodnog podatka.

Poslovni doga|aji nastali izme|u dana bilansa i dana upisa u sudski registar obuhvataju se u poslovnim kwigama prethodnog pravnog lica ili novog pravnog lica, {to se utvr|uje odlukom o statusnoj promjeni.

^lan 24.

Za lica koje vodi poslovne kwige, sastavqa finansijske izvje{taje i koje je supotpisnik finansijskih izvje{taja u skladu sa ~lanom 37. ovog Zakona, op{tim aktom pravnog lica propisuju se uslovi koje mora ispu{avati: {kolsku spremu, radno iskustvo i ostalo, kao i wegovu odgovornost za a`urnost, urednost i istinitost poslovnih kwiga.

Vo|ewe poslovnih kwiga pravno lice mo`e povjeriti ugovorom, uz odre|enu naknadu, drugom pravnom licu ili preduzetniku registrovanom za pru`awe ra~unovodstvenih usluga koji ima zaposlena lica kojima povjerava vo|ewe poslovnih kwiga, s tim da obezbijedi arhivirawe i ~uvawe dokumentacije u svom sjedi{tu.

Stav 2. ovog ~lana ne primjeweju banke i druge finansijske organizacije, dru{tva za osigurawe, davaoci finansijskog leasinga, penzijski fondovi, otvoreni fondovi pravnih lica za investicijsko bankarstvo, berze i brokersko - dilerska dru{tva.

Popis imovine i obaveza

^lan 25.

Pravno lice je du`no da na po~etku poslovanja kao i najmawe jednom godi{we sa stawem na dan kada se zavr{ava poslovna godina ili neki drugi obra~unski period, odre|en u skladu sa ovim Zakonom, izvr{i popis imovine i obaveza sa ciqem da se utvrdi wihovo stvarno stawe, te da se u poslovnim kwigama izvr{i uskla|ivawe stvarnog stawa sa kwigovodstvenim stawem.

Pravna lica iz ~lana 3. ovog Zakona, kao i pravna lica i dijelovi tih pravnih lica koja obavqaju poslove u inostranstvu ako stranim propisima za pravna lica i wihove dijelove nije propisana obaveza posebnog vo|ewa kwigovodstva, kao i podno{ewa i revizije godi{wih finansijskih izvje{taja, su du`na popisati imovinu i obaveze najmawe jednom u toku godine, a najkasnije do kraja teku}e poslovne godine.

Pravno lice kod kojeg se nalaze tu|a sredstva, du`no je ta sredstva popisati posebno za svako pravno lice kojemu ta imovina pripada i dostaviti im po jedan primjerak popisnih lista na kojima su ta sredstva popisana. Kod pravnih lica ~ija su ta sredstva, ove se popisne liste ukqu~uju u wihovu dokumentaciju o popisu.

Popis imovine i obaveza tokom poslovne godine obavqa se i u slu~ajevima: promjene cijena proizvoda i robe, statusnih promjena u skladu sa Zakonom o privrednim dru{tvima ("Slu`bene novine Federacije BiH", br. 23/99, 45/00, 2/02, 6/02, 29/03, 68/05, 91/07, 84/08 i 7/09) - spajawe, pripajawe ili dijeqewe otvarawa ste~ajnog postupka ili pokretawa postupka likvidacije.

U navedenim slu~ajevima popis se provodi pod datumom nastanka statusne ili druge promjene. Pravna lica koja su predmet statusnih ili drugih promjena izra|uju finansijske izvje{taje za period od 1. januara do datuma statusne ili druge promjene.

Popis se obavqa tokom godine i zbog primopredaje du`nosti i ne osloba|a pravno lice od popisa sredstava i obaveza sa stawem na dan 31. decembra teku}e godine.

Pravna lica u ste~aju i likvidaciji nisu obveznici popisa sa stawem na dan 31. decembra. Ova pravna lica provode popis imovine i obaveza na dan otvarawa ste~ajnog postupka, odnosno pokretawa postupka likvidacije.

Izuzetno, pravno lice mo`e svojim aktom predvidjeti du`e periode za vr{ewe popisa materijala u kwirama, kao {to su: kwige, fotografije, filmovi, arhivska gra|a i sl., s tim da ti periodi ne mogu biti du`i od pet godina.

^lan 26.

Internim op{tim aktom i Odlukom o popisu utvr|uje se postupak provo|ewa popisa imovine i obaveza (odre|ivawe komisije, na~in i rokovi popisa, na~in uskla|ivawa kwigovodstvenog stawa sa stvarnim stawem).

Za provedu popisa imovine i obaveza u pravnom licu formiraju se komisije za popis. Pri utvrđivanju sastava pojedinih komisija za popis treba voditi računa da lica koja su materijalno ili finansijski zadužena za sredstva koja se popisuju i njihovi neposredni rukovodioci ne mogu biti određeni u komisiju za popis tih sredstava.

U slučaju kada je vrijeme popisa imovine i obaveza prije 31. decembra, komisija za popis je dužna da na osnovu kwigovodstvenih isprava naknadno unese u popisne liste podatke o promjenama koje su nastale između dana popisa i 31.12. tekuće godine te izvrši usklađivanje i sravnanje kwigovodstvenog i stvarnog stava sa 31.12. tekuće godine.

Podatke iz kwigovodstva u popisne liste ne unose lica koja rade u kwigovodstvu, nego popisna komisija.

Na kraju popisa popisna komisija sastavljena izvještaj o obavljenom popisu, utvrđuje viškove i manjkove i dostavlja ga na razmatranje tijelu nadležnom za razmatranje rezultata popisa za odlučivanje o popisu, najkasnije 15. dana od dana isteka poslovne godine.

Obračun amortizacije

^lan 27.

Na kraju poslovne godine sastavljena se konačan obračun amortizacije.

Sastavljena konačan obračun amortizacije zasniva se na stvarnom stavu utvrđenom na osnovu popisa.

Stalna sredstva se sistematski otpisuju primjenom godišnjih amortizacijskih stopa koje proističu iz procijenjenog vijeka trajanja stalnog sredstva ili primjenom amortizacijskih kvota (godišnji iznos amortizacije) utvrđenih na osnovu planiranog korištenja stalnih sredstava.

Pravno lice ima pravo na ubranu amortizaciju stalnih sredstava pod uslovima utvrđenim propisima kojima se regulira porez na dobit.

Usaglašavanje potraživanja i obaveza

^lan 28.

Pravna lica su dužna da prije sastavljanja finansijskih izvještaja, usaglase međusobna potraživanja i obaveze (to se dokazuje odgovaranjem) om kwigovodstvenom ispravom.

Povjerenik je dužan da prije sastavljanja finansijskih izvještaja dostavi dužniku spisak neplaćenih računa.

Prije sastavljanja finansijskih izvještaja za tekuću godinu obavezno se vrši usaglašavanje obaveza i potraživanja (konfirmacija salda). Kao dokaz postojanja određenog stava potraživanja i obaveza koristi se kwigovodstveni podaci pravnih lica koji se unose i potvrđivati odgovaranjem) om kwigovodstvenom ispravom - obrazac izvod otvorenih stavki.

Primalac konfirmacije je dužan poiskao: dužniku, povjereniku ili wegovom revizoru odgovoriti na konfirmaciju u roku od osam dana.

Stave obaveza i potraživanja se utvrđuje na dan 31. decembra. tekuće godine.

Pravna lica su dužna u bičkama obrazložit pojedinačan stav sumnjivih i spornih potraživanja, te planirati aktivnosti i način rješavanja istih.

Zaključivanje poslovnih knjiga i utvrđivanje finansijskog rezultata

Član 29.

Poslovne knjige se zaključuju poslije završetka svih poslovnih promjena i obračuna na dan završetka poslovne godine najkasnije do roka za dostavu finansijskih izvještaja kao i u slučajevima statusnih promjena, prestanka poslovanja i u drugim slučajevima u kojima je neophodno zaključiti poslovne knjige.

Pomoćne knjige koje se koriste više od jedne godine zaključuju se po prestanku njihovog korištenja, osim knjige inventara koja se zaključuje otuđenjem sredstva.

Ako se poslovne knjige vode kao elektronski zapis, glavna knjiga se mora nakon zaključivanja na kraju poslovne godine zaštititi na način da u istoj nije moguće izmjena pojedinih ili svih njenih dijelova ili listova da je istu moguće u svakom trenutku odštampati na papir i mora se potpisati elektronskim potpisom u skladu sa Zakonom o elektronskom potpisu ili se mora odštampati na papir i uvezati na način da nije moguće izmjena pojedinih ili svih njenih dijelova ili listova i mora je potpisati i ovjeriti lice ovlašteno za zastupanje pravnog lica i na kraju odložiti.

Član 30.

Na kraju poslovne godine poslovne knjige se zaključuju, a zatim se na osnovu evidencija iz poslovnih knjiga utvrđuje stanje imovine, obaveza, kapitala i finansijski rezultat sa prihodima i rashodima obračunskog perioda na koji se taj rezultat odnosi.

Raspoređivanje dobiti i gubitka, pravno lice vrši u skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima i ovog Zakona, internog općeg akta i odluke nadležnog organa.

Način i rokovi čuvanja knjigovodstvenih isprava, poslovnih knjiga, izvještaja i ostale dokumentacije

Član 31.

Knjigovodstvene isprave čuvaju se u izvornom materijalnom obliku, u obliku elektronskog zapisa ili na mikrofilmu, a predstavljaju dokaznu osnovu poslovnih knjiga.

Knjigovodstvene isprave se odlažu u fascikle i registre nakon završetka godišnjeg obračuna i revizije, a zatim zapisnički predaju u centralnu arhivu pravnog lica.

Knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijski izvještaji čuvaju se u poslovnim prostorijama pravnog lica, odnosno kod drugog pravnog lica ukoliko je istom povjereno vođenje poslovnih knjiga.

Ako se poslovne knjige vode na računaru, uporedo sa memorisanim podacima, mora se osigurati i memorisane aplikativnog softvera, kako bi podaci bili dostupni kontroli.

Pri otvaranju postupka likvidacije ili stečajna, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige zapisnički se predaju likvidacijskom, odnosno stečajnom upravniku.

Isprave koje se čuvaju trajno su: platne liste ili analitičke evidencije o platama u vezi sa plaćanjem doprinosa, kupoprodajni ugovori po kojima je izvršeno stjecanje nekretnina, godišnji računovodstveni obračuni, finansijski izvještaji, konsolidovani finansijski izvještaji, izvještaji o izvršenju reviziji i svi interni akti od uticaja na finansijsko poslovanje.

Kwigovodstvene isprave na osnovu kojih su podaci uneseni u dnevnik i glavnu kwigu ~uvaju se najmawe jedanaest godina.

Kwigovodstvene isprave na osnovu kojih su podaci uneseni u pomo}ne kwige ~uvaju se najmawe sedam godina.

^lan 32.

Glavna kwiga i dnevnik ~uvaju se najmawe jedanaest godina, a pomo}ne kwige najmawe sedam godina.

Periodi~ni obra~uni, isprave platnog prometa putem ovla{tenih finansijskih institucija ~uvaju se najmawe pet godina.

Godi{wi izvje{taj o poslovawu ~uva se u originalnom obliku jedanaest godina nakon isteka poslovne godine.

Pomo}ni obra~uni, prodajni i kontrolni blokovi i sl. ~uvaju se dvije godine.

Revizorska dru{tva ~uvaju {est godina dokumentaciju na osnovu koje je obavqena revizija.

Rok za ~uvawe kwigovodstvenih isprava i poslovnih kwiga po~iwe te}i zadweg dana poslovne godine na koju se odnose poslovne kwige i u koje su podaci iz isprava uneseni.

IV. FINANSIJSKO IZVJE[TAVAWE

Standardi i pravila

^lan 33.

Ra~unovodstveni standardi finansijskog izvje{tavawa su principi i pravila sastavqawa i prezentirawa finansijskih izvje{taja koji se primjewuju na sva pravna lica iz ~1. 3. i 4. ovog Zakona , a obuhva}aju:

1. MRS i Me|unarodne standarde finansijskog izvje{tavawa (u daqwem tekstu: MSFD);
2. Me|unarodne ra~unovodstvene standarde za javni sektor (u daqwem tekstu: MRSJS);
3. Prate}a uputstva, obja{wewa i smjernice koje donosi Odbor za me|unarodne ra~unovodstvene standarde (u daqwem tekstu: OMRS);
4. Me|unarodne ra~unovodstvene standarde za mala i sredwa preduze}a koje objavi OMRS .

Izuzetno od stava 1. ovog ~lana, a do objavqivawa MRSJS, buxetski korisnici i vanbuxetski fondovi primjewiva}e u Federaciji posebne propise za buxetske korisnike i vanbuxetske fondove iz oblasti o ra~unovodstva i revizije u javnom sektoru.

^lan 34.

Standardi revizije i na~ela profesionalne etike profesionalnih ra~unovo|a i revizora koji se primjewuju na cijeloj teritoriji Federacije su:

- 1) Me|unarodni standardi revizije (u daqwem tekstu: MSR), koje donosi MFR;

- 2) Kodeks etike za profesionalne računovoje, koje donosi MFR i
- 3) Sva prateća uputstva, objašnjenja i smjernice, koje donosi MFR.

Finansijski izvještaji

^lan 35.

Pravna lica finansijske izvještaje sastavljaju i prezentiraju za poslovnu godinu i to za period od 1.januara. do 31.decembra. tekuće godine sa usporedivim podacima za prethodnu godinu.

Izuzetno, zavisno pravno lice koje nije matično pravno lice sa sjedištem u inostranstvu ima poslovnu godinu različitom od kalendarske godine, uz saglasnost ministra, može sastavljati i prezentirati finansijske izvještaje za period koji je različit od perioda iz stava 1. ovog člana.

Pravno lice kod kojeg nastane statusna promjena, finansijske izvještaje sastavlja na datum statusne promjene.

Poslovni događaji nastali između dana bilansa i dana upisa u sudski registar obuhvataju se u finansijskim izvještajima prethodnog pravnog lica ili novog pravnog lica, što se utvrđuje odlukom o statusnoj promjeni.

Finansijski izvještaji sastavljaju se i u slučaju otvaranja, odnosno zaključavanja, odnosno postupka likvidacije pravnog lica.

^lan 36.

Godišnje finansijske izvještaje čine:

- 1) Bilans stava - Izvještaj o finansijskom položaju na kraju perioda,
- 2) Bilans uspjeha - Izvještaj o ukupnom rezultatu za period,
- 3) Izvještaj o gotovinskim tokovima - Izvještaj o tokovima gotovine,
- 4) Izvještaj o promjenama na kapitalu,
- 5) Bilješke uz finansijske izvještaje.

Izuzetno od odredbe iz stava 1. ovog člana, mala preduzeća godišnje finansijske izvještaje prezentiraju kroz:

- 1) Bilans stava - Izvještaj o finansijskom položaju na kraju perioda i
- 2) Bilans uspjeha - Izvještaj o ukupnom rezultatu za period.

Uz godišnje finansijske izvještaje korisnicima finansijskih izvještaja se prezentiraju i posebni izvještaji sačinjeni prema zahtjevu Federalnog zavoda za statistiku.

^lan 37.

Za finansijske izvještaje pravnog lica odgovorno je lice ovlašteno za zastupanje pravnog lica, upisano u sudski registar.

Finansijski izvještaji pravnog lica, pa i oni sastavljeni na računaru, moraju biti ovjereni potpisom i pečatom certificiranog računovoje koji sadrži naziv "certificirani računovoja", njegovo ime i prezime, kao i broj važeće licence, izuzev za certificirane računovoje iz člana 5. stav 6. ovog Zakona. Istodobno finansijski izvještaji moraju biti potpisani od strane lica ovlaštenog za zastupanje pravnog lica, upisanog u sudski registar, koje podnosi finansijske izvještaje, ovjerene pečatom pravnog lica - podnosioca.

Član 38.

Pravna lica koja su razvrstana u velika i srednja su sastavljati i prezentirati polugodične finansijske izvještaje, tj. finansijske izvještaje pripremljene za obračunski period od 1. januara do 30. juna.

Nezavisno od kategorije u koju su razvrstana u skladu sa odredbama člana 4. ovog Zakona, pravna lica kojima se vrijednosnim papirima trguje na tržištu kapitala ili su u postupku pripreme za izlazak na tržište obavezna su sastavljati i prezentirati polugodične finansijske izvještaje ako je takva obaveza predviđena propisima kojima se uređuje poslovne vrijednosnim papirima.

Polugodični izvještaji obuhvaćaju:

- 1) Bilans stanja - Izvještaj o finansijskom položaju na kraju perioda,
- 2) Bilans uspjeha - Izvještaj o ukupnom rezultatu za period,
- 3) Izvještaj o gotovinskim tokovima - Izvještaj o tokovima gotovine,
- 4) Izvještaj o promjenama na kapitalu,
- 5) Bilješke uz finansijske izvještaje, pripremljene u skladu sa MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja ili MRS 34 - Periodični finansijski izvještaji.

Član 39.

Ministar propisuje sadržaj i formu finansijskih izvještaja koji se pripremaju i prezentiraju u skladu sa ovim Zakonom.

Pravna lica koja korigovodstvo vode na sredstvima za automatsku obradu podataka, finansijski izvještaji mogu predati i na propisanoj formi obrasca sastavljenim na računaru s tim da, uz takve obrasce, istovjetne podatke podnesu i na elektronskom mediju.

Poslovne knjige, finansijski izvještaji i druge finansijske informacije prezentirane od strane lica na koje se odnose odredbe ovog Zakona izražavaju se u novčanjoj jedinici i na jezicima koji su u službenoj upotrebi u Federaciji.

Godišnji izvještaj o poslovanju

Član 40.

Pravna lica su obavezna pripremati godišnje izvještaje o poslovanju koji daju objektivan prikaz poslovanja pravnog lica i njegov položaj, uključujući i opis glavnih rizika i neizvjesnosti sa kojima se suočava i mjera poduzetih na zahtjevnosti sredine.

Godišnji izvještaj o poslovanju obavežno sadrži:

- 1) sve značajne događaje nastale u periodu od završetka poslovne godine do datuma predaje finansijskog izvještaja,
- 2) procjenu očekivanog budućeg razvoja pravnog lica,
- 3) najvažnije aktivnosti u vezi sa istraživanjem i razvojem,
- 4) informacije o otkupu vlastitih akcija i udjela,
- 5) informacije o poslovnim segmentima pravnog lica,
- 6) korištene finansijske instrumente ako je to značajno za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja pravnog lica,
- 7) ciljeve i politike pravnog lica u vezi sa upravljanjem finansijskim rizicima; zajedno sa politikama zaštitom od rizika za svaku planiranu transakciju za koju je neophodna zaštita,
- 8) izloženost pravnog lica cjenovnom, kreditnom, tržišnom, valutnom riziku likvidnosti i drugim rizicima prisutnim u poslovanju pravnog lica.

Član 41.

Godišnji izvještaj o poslovanju velikih pravnih lica i pravnih lica čiji su vrijednosni papiri uvršteni na organizovano tržište vrijednosnih papira mora sadržavati i prikaz primijenjenih pravila korporativnog upravljanja.

Iznimno od odredaba iz stava 1. ovoga člana, mala pravna lica nisu dužna da pripremaju godišnji izvještaj o poslovanju, ali su informacije o otkupu vlastitih dionica dužne navesti u zbirke uz finansijske izvještaje.

Konsolidovani finansijski izvještaj

Član 42.

Kod statusnih oblika povezivanja, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima sastavljaju se i konsolidovani godišnji finansijski izvještaji.

Konsolidovani finansijski izvještaj je finansijski izvještaj grupe pravnih lica za statusni oblik povezivanja koji čini ekonomsku cjelinu u kome su izdvojeni interni odnosi između tih lica na osnovu kapitala, potraživanja i obaveza, prihoda i rashoda, gdje određeno lice (matično) ima pravo upravljanja finansijskim i poslovnim politikama.

Član 43.

Pri izradi konsolidovanih finansijskih izvještaja pravna lica dužna su pridržavati se pravila i procedura konsolidacije godišnjih finansijskih izvještaja koja su uređena MRS-a i MSFI-a.

Obaveza za izradu konsolidovanog finansijskog izvještaja nastaje od prvog mjeseca po isteku mjeseca u kome je formiran statusni oblik povezivanja.

Obaveza za izradu konsolidovanog finansijskog izvještaja prestaje krajem mjeseca u kome je statusni oblik povezivawa prestao da postoji.

Konsolidovane finansijske izvještaje pravno lice, koje u grupi pravnih lica prestavqa mati~no, du`no je sa~initi i dostaviti Ovla{tenoj instituciji iz ~lana 44. ovoga Zakona. Obaveza sa~iwavawa konsolidovanih finansijskih izvještaja je jedanput godi{we s prikazom stawa poslovnog rezultata na kraju poslovne godine.

Predaja polugodi{wih i godi{wih finansijskih izvještaja i godi{wih izvještaja o poslovanu

^lan 44.

Polugodi{wi finansijski izvještaji iz ~lana 38. i godi{wi finansijski izvještaji iz ~lana 36. i godi{wi izvještaji o poslovanu iz ~lana 40. ovoga Zakona predaju se Ovla{tenoj instituciji, osnovanoj posebnim zakonom, koja obavqa kontrolu i obradu finansijskih izvještaja, te vodi Jedinstveni registar finansijskih izvještaja.

Polugodi{wi finansijski izvještaji predaju se najkasnije 31. jula teku}e godine.

Godi{wi finansijski izvještaji i godi{wi izvještaji o poslovanu se predaju najkasnije do posqedweg dana februara teku}e godine za prethodnu godinu.

Pravna lica, koja u skladu sa ~lanom 42. ovog Zakona imaju obavezu pripremiti i prezentirati konsolidovane finansijske izvještaje, du`na su te izvještaje predati najkasnije do kraja aprila teku}e za prethodnu godinu.

Rok za predaju revizorskog izvještaja sa ppilo`enim finansijskim izvještajima koji su bili predmet revidirawa je najkasnije kpaj teku}e godine za prethodnu godinu.

Pravno lice je uz izvještaje du`no dostaviti i odluku o utvr`ivawu godi{wih finansijskih izvještaja od strane nadle`nog organa te odluku o prijedlogu raspodjele dobiti ili pokri}a gubitka.

Pravno lice koje sastavqa finansijske izvještaje, u skladu sa ~lanom 35. ovog Zakona du`no je godi{we finansijske izvještaje dostaviti u roku 60 dana od dana nastanka statusne promjene, pokretawa postupka likvidacije ili otvarawa ste~aja, a za ostale poslovne godine u roku od 120 dana od dana isteka poslovne godine.

Izuzetno, finansijske izvještaje nisu du`na podnijeti pravna lica koja su registrovana u teku}oj poslovnoj godini i koja, nakon registracije, do 31.decembra. teku}e poslovne godine nisu imale drugih promjena na svom ra~unu osim uplate obaveznog depozita, uz napomenu da su ta pravna lica du`na do kraja februara teku}e godine obavijestiti Ovla{tenu instituciju iz stava 1. ovog ~lana o tim ~iwenicama podno{ewem Izjave o neaktivnosti za prethodnu poslovnu godinu.

^lan 45.

Ovla{tena institucija je obavezna da podatke iz preuzetih finansijskih izvještaja iz ~lana 44. ovog Zakona obradi na na~in podesan za ocjenu imovinskog, prinostnog i finansijskog polo`aja pravnih lica.

Podaci iz stava 1. ovog ~lana javni su i dostupni svim pravnim i fizi~kim licima.

Podatke pripremqene u skladu sa stavom 1. ovog ~lana, Ovla{tena institucija je du`na dostaviti Ministarstvu u roku od 60 dana od isteka rokova za predaju finansijskih izvještaja, definisanih u ~lanu 44. ovog Zakona.

Istovremeno, Ovlaštena institucija je obavezna Ministarstvu dostaviti podatke o pravnim licima koja nisu postupila, u skladu sa odredbama člana 44. ovog Zakona.

Nadzor

Član 46.

Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Porezna uprava) je ovlaštena obavljati nadzor pravnih lica nad aktivnostima pravnih lica radi provjere da li se aktivnosti odnose na organizaciju i funkcionisanje sistema računovodstva i knjigovodstva obavljaju u skladu sa odredbama ovog i drugih relevantnih zakona i propisa donesenih na osnovu tih zakona, s tim da Porezna uprava ne vrši nadzor nad primjenom MRS-a i MSFI-a.

Nadzor obavljaju i druge institucije ukoliko su iste posebnim propisom ovlaštene za obavljanje nadzora nad aktivnostima pojedinih pravnih lica na koja se primjenjuju odredbe ovog Zakona.

Nadzor obavljaju ovlaštena lica Porezne uprave na sljedeći način:

- 1) prikupljanjem, prikupljanjem knjigovodstvenih isprava, poslovnih knjiga, godišnjih finansijskih izvještaja te drugih poreznih i statističkih izvještaja (analiza finansijskih izvještaja),
- 2) provjerom sistema koji obveznik primjenjuje za obradu podataka u vezi računovodstvenih poslova,
- 3) direktnim nadzorom kod obveznika.

Član 47.

Porezna uprava po okončanju provedenog postupka nadzora može poduzeti sljedeće mjere:

- 1) donijeti rješenje o otklanjanju utvrđenih nepravilnosti i
- 2) podnijeti prijavu za pokretanje prekršajnog ili kaznenog postupka.

Na rješenje iz tačke 1. stava 1. ovog člana, obveznik ovog Zakona kod koga se obavljala provjera u roku od 15 dana od dana prijema rješenja može uložiti žalbu Ministarstvu. Ministarstvo rješenja može poništiti u roku od 15 dana od dana prijema žalbe. Žalba odlazi u izvršenje rješenja. Protiv rješenja drugostepenog organa može se pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Vrhovnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 48.

Pravno lice je dužno ovlaštenom licu omogućiti provođenje nadzora nad svim knjigovodstvenim ispravama, poslovnim knjigama, godišnjim finansijskim izvještajima i drugim poreznim i statističkim izvještajima, te sistema koji primjenjuje za obradu podataka.

Pravno lice je dužno na zahtjev Porezne uprave dostaviti kopije isprava ili finansijskih izvještaja iz stava 1. ovog člana.

Pravno lice je dužno ovlaštenim licima staviti na raspolaganje odgovarajuće prostorije u kojima mogu nesmetano i bez prisutnosti drugih lica obaviti nadzor računovodstvenih poslova.

Lica ovlaštena za zastupanje pravnih lica i zaposlenici koji obavljaju računovodstvene poslove dužni su na zahtjev ovlaštenog lica dati na uvid sve knjigovodstvene isprave, poslovne knjige, godišnje finansijske

izvještaje, porezne i statističke izvještaje i druge informacije o ra~unovodstvenim poslovima bitnim za obavljanje nadzora i sastaviti pisani izvještaj ili odazvati se na davane usmene izjave ukoliko to zahtijeva Porezna uprava.

V. REVIZIJA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Revizija

^lan 49.

Revizija je postupak provjere i ocjene finansijskih izvještaja te podataka i metoda koje se primjenjuju pri sastavljanju finansijskih izvještaja, na osnovu kojih se daje stručno i neovisno mišljenje o istinitosti i objektivnosti finansijskog stava, rezultata poslovanja i nov~anih tokova pravnog lica, u skladu sa MRS-a, MSFI-a i drugim propisima u Federaciji u cilju zaštite javnog interesa kod javnog prezentiranja finansijskih izvještaja.

Revizija finansijskih izvještaja obavlja se u skladu sa ovim Zakonom i MSR uz poštovanje Kodeksa profesionalne etike revizora i pravila revizorske struke te drugih pravila i propisa koji regulišu ovu oblast.

Obaveznoj reviziji podliježu finansijski izvještaji i konsolidirani finansijski izvještaji pravnih lica razvrstanih u velika i srednja preduzeća, te finansijski izvještaji pravnih lica ~ijim se vrijednosnim papirima trguje ili se vrši priprema za njihovo emitovanje na organizovanom tržištu vrijednosnih papira.

Obaveznoj reviziji podliježu i finansijski izvještaji pravnih lica ukoliko je to propisano posebnim propisima kojim se uređuje njihovo poslovanje.

Pravna lica koja se svrstavaju, u skladu sa ~lanom 4. ovog Zakona u mala, mogu odlučiti da se revizija njihovih finansijskih izvještaja vrši u skladu sa odredbama ovog zakona.

Društva za reviziju

^lan 50.

Sve oblike revizije u Federaciji obavljaju privredna društva za reviziju koja posjeduju licencu izdatu od Ministarstva.

Društva za reviziju osnivaju se u skladu sa odredbama ovog Zakona i Zakona kojima se uređuju pitanja u vezi osnivanja, poslovanja i prestanka poslovanja privrednih društava.

Licence privrednim društvima za reviziju koja su licencirana u skladu sa odredbama odgovarajućih zakona o ra~unovodstvu i reviziji u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu izdaju se u skladu sa uslovima uzajamnog priznavanja kvalifikacija na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, definisanim u Zakonu o ra~unovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine.

Većinsko pravo glasa i većinsko udjele u kapitalu u društvu za reviziju moraju imati iskjučivo ovlaštenici revizori ili drugo društvo za reviziju u svojstvu osnivača.

Društvo za reviziju može obavljati usluge revizije samo ako u radnom odnosu na neodređeno vrijeme sa punim radnim vremenom ima zaposlenog najmanje jednog ovlaštenog revizora sa važećom licencom.

Društva za reviziju sa zaposlenim samo jednim ovlaštenim revizorom ne mogu obavljati reviziju finansijskih izvještaja:

- dioničkih društava i društava sa ograničenom odgovornošću čiji je godišnji prihod veći od 8.000.000,00 KM, po isteku jedne godine od početka primjene ovog Zakona,
- privrednih društava i javnih dioničkih društava čiji vrijednosni papiri kotiraju na berzi,
- banaka, investicijskih fondova i društava, osiguravajućih društava, brokerskih društava,
- odnosno drugih pravnih lica, koja obavljaju finansijske usluge i za koje zakon koji uređuje obavljanje tih poslova određuje dodatni obseg revizije konsolidiranih izvještaja.

Društva za reviziju su dužna obezbijediti se od odgovornosti za tetu koju bi privrednim društvima moglo postati neadekvatno izraženo revizorsko mišljenje. Minimalna svota pokrivena po tetnom događaju iznosi 50.000,00 KM.

Minimalna svota pokrivena po tetnom događaju koje bi revizorsko društvo moglo prouzrokovati obavljanjem usluga revizije banaka, investicijskih fondova i društava za osiguranje iznosi 500.000,00 KM.

Precizne odredbe osiguranja od odgovornosti za tetu propisane Komora u roku od šest mjeseci od dana osnivanja.

Član 51.

Reviziju finansijskih izvještaja obavljaju lica koja imaju profesionalno zvanje ovlaštenih revizora, koja posjeduju važeću licencu za rad na poslovima revizije finansijskih izvještaja i koja su zaposlena u društvu za reviziju ili angažovana od društva za reviziju.

Ovlaštenih revizora je nezavisno profesionalno lice koje obavlja reviziju i odgovara za pravilnost obavljanja revizije, sastavljanje izvještaja o reviziji i izražavanje revizorskog mišljenja, u skladu sa revizorskim standardima i ovim Zakonom.

Za potrebe obavljanja revizije iz specifičnih područja mogu se angažovati, uz pisanu saglasnost pravnog lica kod koga se obavlja revizija, vanjski eksperti koji nisu ovlaštenih revizora. O angažovanju vanjskih eksperata treba se pisano obavijestiti Komora.

Pored ovlaštenog revizora, na poslovima revizije mogu biti angažovana i lica koja nisu ovlaštenih revizora, u statusu revizora-pripravnika.

Član 52.

Pravno lice vrši izbor društva za reviziju. Odluku o izboru društva za reviziju donosi organ pravnog lica utvrđen odgovarajućim pravnim aktom.

Društvo za reviziju koje je odabrano, ne može vršiti reviziju uzastopno duže od pet godina, računajući od dana otpočevanja primjene ovog Zakona.

Izuzetno, reviziju kod istog pravnog lica društvo za reviziju može obavljati još dvije godine nakon isteka roka iz stava 2. ovog člana, ukoliko obezbijedi da reviziju izvrši drugi revizor.

Društva za reviziju dužna su Ministarstvu, najkasnije do 15. januara tekuće godine dostaviti fotokopije ugovora o reviziji zaključenih tokom prethodne godine.

Međusobna prava i obaveze društva za reviziju i pravnog lica kod kojeg se obavlja revizija, uređuju se ugovorom o reviziji. Ugovor o reviziji mora biti zaključen u pisanom obliku i ne može se otkazati iz neopravdanih razloga. Razlika u mišljenju u vezi oblasti računovodstva i revizije između predstavnika pravnog lica kod kojeg se obavlja revizija i društva za reviziju, nije opravdan razlog za otkazivanje ugovora o reviziji.

Društvo za reviziju ne može ugovorene poslove revizije ustupiti drugom društvu za reviziju.

Za obavljenu reviziju plaća se naknada. Iznos naknade utvrđuje se ugovorom i ne može biti niži od tarife revizorskih usluga koje utvrđuje i donosi Komora uz saglasnost Ministarstva. Tarife se moraju objaviti u službenim glasilima Federacije.

Društvo za reviziju koje u toku obavljavanja revizije ostane bez minimalno jednog ovlaštenog revizora na neodređeno vrijeme sa punim radnim vremenom, dužno je da prekine dati rad i o toj promjeni obavijesti Ministarstvo i pravno lice - klijenta kod koga se obavlja revizija, u roku od osam dana, kako bi to pravno lice moglo reviziju povjeriti drugom društvu za reviziju.

Ako nastupi okolnost iz stava 8. ovog člana, društvo ne može zaključivati novi ugovor o obavljavanju usluga revizije dok se ne ispune uslovi propisani članom 50. ovog Zakona.

Član 53.

U izvještaju o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja izražava se mišljenje o tome da li finansijski izvještaji istinito i objektivno prikazuju po svim materijalno značajnim pitanjima finansijsko stanje i rezultate poslovanja pravnog lica, promjene na kapitalu i tokove gotovine u obračunskom periodu na koji se odnosi revidirani finansijski izvještaj, kao i da li su izvještaji sastavljeni u skladu sa MRS-a odnosno MSFI-a.

Mišljenje ovlaštenog revizora mora biti izraženo u skladu sa MSR i može biti pozitivno, mišljenje sa rezervom, negativno ili u formi u kojoj se revizor suzdržava od davanja mišljenja.

Revizorski izvještaj o obavljenoj reviziji za posebne namjene sastavlja se u skladu sa posebnim propisima.

Revizorski izvještaj sastavlja i potpisuje ovlašten revizor u svoje ime i ovlašten predstavnik u ime društva za reviziju.

Revizorskom izvještaju prilažu se finansijski izvještaji koji su bili predmet revidiranja.

Ovlašten revizor, koji je sastavljao revizorski izvještaj, na poziv ili na lični zahtjev može o svom trošku prisustvovati sjednici organa upravljanja pravnog lica kada se razmatra izvještaj o obavljenoj reviziji tog pravnog lica.

Član 54.

Radna dokumentacija i spisi nastali u toku revizije povjerljivi su prirode, vlasništvo su revizorskog društva i revizora koji je obavljao reviziju i mogu se koristiti samo za potrebe revizije i podliježu zaštiti i tajnosti podataka.

Ovlašten revizor, društvo za reviziju i druga lica koja su radila i kojima su na bilo koji način bili dostupni povjerljivi podaci u toku revizije ne smiju ih iznositi niti omogućiti trećim licima da se wima koriste. Izuzetno, mogu se koristiti za potrebe provjere kvalitete rada koju obavlja Komora.

Društvo za reviziju mora omogućiti uvid u podatke ako su oni potrebni za utvrđivanje istinitosti ili krivini postupcima. Podaci se mogu dostaviti na uvid samo na osnovu pisanog zahtjeva suda.

Licence za rad društva za reviziju i ovlaštenih revizora

Član 55.

Osniva~ dru{tva za reviziju podnosi Ministarstvu zahtjev za izdavanje licence za rad.

Uz zahtjev iz stava 1. ovog ~lana osniva~ podnosi:

- 1) odluku o osnivanju, odnosno drugi osniva~ki akt,
- 2) statut dru{tva,
- 3) interni akt kojim je urejena metodologija obavljanja usluge revizije,
- 4) podatke o osniva~u/osniva~ima dru{tva,
- 5) podatke o licu ili licima koji kod dru{tva za reviziju zasnivaju radni odnos i dokaz o zapo{tavanju ovla{tenog revizora sa va`enom licencom ili vi{e mjeseci na neodrejeno vrijeme sa punim radnim vremenom (fotokopija ugovora o radu, radne kartice i potvrde o prijavama za zdravstveno i penzijsko-invalidsko osiguranje),
- 6) podatke o drugim revizorima anga`ovanim od strane privrednog dru{tva za reviziju,
- 7) akt o registraciji dru{tva za obavljanje revizije kod nadle`nog suda.

Ako je osniva~ privrednog dru{tva za reviziju strano pravno lice, pravno lice iz Republike Srpske ili Br~ko Distrikta uz zahtjev za izdavanje licence za rad, pored dokumenata iz stava 2. ovog ~lana, podnosi i dokumentaciju kojom se dokazuje da je u matičnoj državi ili entitetu, odnosno Br~ko Distriktu, registrovano za pru`anje usluga revizije.

Na osnovu potpunog i dokumentovanog zahtjeva iz st. 2. i 3. ovog ~lana Ministarstvo izdaje licencu za rad dru{tva za reviziju u roku 30 dana od dana prijema zahtjeva.

Kad se iz prilo`ene dokumentacije utvrdi da nisu ispunjeni uslovi za obavljanje revizije propisani zakonom, Ministarstvo je donijeti Rje{ewe o odbijanju zahtjeva za izdavanje licence za rad.

^lan 56.

Ministarstvo vodi Registar dru{tava za reviziju kojim su izdate dozvole za rad.

Registar dru{tava za reviziju obavezno sadr`i poslovno ime i adresu dru{tva za reviziju, oblik organizovanja, imena osniva~a i njihovo u~e`e u kapitalu dru{tva za reviziju, imena lica ovla{tenih za zastupanje dru{tva i imena stalno zaposlenih ili na drugi na~in anga`ovanih ovla{tenih revizora sa licencama.

Podaci koji se upisuju u Registar privrednih dru{tava za reviziju su javni.

U Registar dru{tava za reviziju, u roku od 30 dana, obavezno se prijavuju sve promjene u podacima iz st. 2. i 3. ~lana 55. ovog Zakona.

Ministar donosi Rje{ewe o oduzimanju dozvole za rad dru{tvu za reviziju ako:

- 1) obavlja oblik revizije koji nije u skladu sa odredbama ovog Zakona;
- 2) je dozvola za obavljanje poslova revizije izdata na osnovu neistinitih podataka,

- 3) nije u propisanom roku postupio u skladu sa članom 72. ovog Zakona;
- 4) ne ispunjava uslov iz člana 53. stav 2. ovog Zakona,
- 5) usluge revizije pruža povezanom pravnom licu ili u odnosu na to pravno lice postoje neke druge smetnje definisane Kodeksom,
- 6) se na način propisan u članu 50. st. 7. i 8. ovog Zakona ne obezbijedi od odgovornosti za štetu koju može prouzrokovati izražavanjem revizorskog mišljenja.

Rješenje iz stava 5. ovog člana konačno je u upravnom postupku, a protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Član 57.

Ministarstvo ovlaštenim revizorima izdaje, obnavlja i oduzima licence za obavljanje poslova revizije finansijskih izvještaja.

Ministar pravilnikom propisuje uslove za izdavanje, obnavljanje i oduzimanje licence ovlaštenim revizorima i društvima za reviziju.

Ministarstvo vodi Registar ovlaštenih revizora kojim je u skladu sa zakonom izdata licenca u zvanju ovlaštenog revizora.

Registar ovlaštenih revizora obavezno sadrži ime i prezime ovlaštenog revizora, adresu prebivališta, jedinstveni matični broj, naziv tijela koje je ovlaštenom revizoru izdalo sertifikat, broj i datum izdavanja licence, rok važenja licence i druge podatke od značaja za pravilnu identifikaciju ovlaštenog revizora.

Podaci koji se upisuju u Registar ovlaštenih revizora su javni.

Član 58.

Ministarstvo je donijeti Rješenje o oduzimanju licence za obavljanje poslova revizije i brisanju iz Registra ovlaštenih revizora:

- 1) na vlastiti zahtjev imao licence,
- 2) ako je prilikom podnoženja zahtjeva za izdavanje dozvole dao neistinite podatke,
- 3) ako nije postupio u skladu sa članom 72. stav 3. ovog Zakona ili po isteku roka važenja licence nije podnio zahtjev za obnavljanje licence,
- 4) ako je kažnjen za krivična djela protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja.

Rješenje iz stava 1. ovog člana konačno je u upravnom postupku, a protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Sukob interesa

Član 59.

Društvo za reviziju i ovlaštenim revizor ne mogu obavljati reviziju kod pravnog lica:

- 1) gdje je društvo ili ovlašten revizor vlasnik udjela ili dionica,
- 2) gdje je društvo učestvovalo u vođenju poslovnih knjiga ili izradi finansijskih izvještaja za godinu za koju se obavlja revizija,
- 3) ako su društvo i pravno lice povezani na način da bi mogla postojati sumnja u nezavisnost i nepristrasnost revizije,
- 4) gdje je ovlašten revizor član nadzornog odbora, uprave ili zaposlenik njegov braćuni drug, njegov rodnik po krvi u pravoj liniji do drugog stepena,
- 5) ako na bilo koji način postoje druge okolnosti koje dovode do sumnje u njegovu nezavisnost i nepristrasnost.

^lan 60.

Društva za reviziju i ovlašten revizor ne mogu obavljati reviziju kod pravnog lica kod kojeg je za godinu za koju se obavlja revizija bilo angažovano od pravnog lica za usluge:

- 1) u vezi sa procjenom vrijednosti preduzeća,
- 2) aktuarske usluge,
- 3) interne revizije,
- 4) menadžerske usluge i usluge ljudskih resursa,
- 5) pravne i stručne usluge koje se odnose na proces revizije,
- 6) savjetodavne, brokerske, dilerske ili investicione usluge.

VI. NADZOR KVALITETA RADA DRUŠTAVA ZA REVIZIJU I OVLAŠTENIH REVIZORA

Revizorska komora

^lan 61.

Društva za reviziju, koja imaju licence za rad Ministarstva, osnivaju Revizorsku komoru. Komora je stručna organizacija revizorskih društava i ovlaštenih revizora koji posluju na teritoriji Federacije. Komora ima svojstvo pravnog lica s javnim ovlaštenim ovim Zakonom. Komora ima nadležnost i obavlja zadatke na području usluga revizije i drugih stručnih područja u vezi sa revizijom, a naročito:

- 1) određuje visinu članarine i drugih prihoda,
- 2) brine se o ugledu revizorske profesije,
- 3) izrađuje minimalnu metodologiju obavljanja provjere kvaliteta rada revizorskih društava i ovlaštenih revizora,
- 4) nadzire kvalitet rada revizorskih društava i ovlaštenih revizora, prema potrebi vodi postupke te poduzima potrebne mjere da se utvrđene nepravilnosti uklone i sankcioniraju, o čemu svakih šest mjeseci obavještava Ministarstvo.

^lan 62.

Komora }e se osnovati u roku {est mjeseci od dana stupawa na snagu ovog Zakona , a najdu`e u roku od godinu dana od dana osnivawa Komore }e donijeti svoje akte kojima se ure|uje rad Komore.

Dru{tva za reviziju iz ~lana 61. ovog Zakona sazva}e osniva~ku skup{tinu u roku 90 dana od dana stupawa na snagu ovog Zakona.

^lan 63.

Komora je obavezna Statut i Odluku o iznosu ~lanarine objaviti u "Slu`benim novinama Federacije BiH".

Op{ti akti i drugi dokumenti koje Komora donosi, u skladu sa Statutom objavljuju se u glasilu Komore i na internetskoj stranici Komore.

^lan 64.

Tijela Komore su: Skup{tina, Upravno vije}e, predsjednik Komore i druga tijela Komore.

Nadle`nosti, zadaci i na~in rada tijela Komore odre|uju se ovim zakonom i Statutom.

Skup{tina:

- 1) donosi Statut uz prethodnu saglasnost Ministarstva i druge op{te akte Komore,
- 2) donosi Odluku o iznosu ~lanarine uz prethodnu saglasnost Ministarstva,
- 3) donosi Kodeks profesionalne etike revizora,
- 4) utvr|uje pravila nadzornog i kontrolnog postupka,
- 5) bira ~lanove Upravnog vije}a, predsjednika Komore i ~lanove drugih tijela odre|enih Statutom,
- 6) utvr|uje program i plan rada, finansijski plan Komore i usvaja finansijske izvje{taje, te utvr|uje godi{wi izvje{taj o radu i dostavlja ga Odboru iz ~lana 66. ovog Zakona na razmatrawe u roku od 15 dana od dana usvajawa na Skup{tini,
- 7) imenuje ~lanove Komisije za nadzor i vr{i provjeru kvalitete rada dru{tva za reviziju.

Skup{tina mo`e odlu~ivati i o drugim pitawima odre|enima Statutom.

Komorom upravqa Upravno vije}e. Upravno vije}e:

- 1) predla`e programe rada i razvoja Komore te prati wihovo provo|ewe,
- 2) predla`e iznos ~lanarine,
- 3) utvr|uje minimalni oblik i sadr`aj radne dokumentacije obavqawa revizije,
- 4) utvr|uje minimalnu metodologiju obavqawa provjere kvaliteta rada,

- 5) obavlja druge stručne zadatke i usluge povezane sa razvojem revizorske struke u skladu sa Statutom Komore,
- 6) daje članovima Komore stručna mišljenja i obrazloženja ako oni to zatraže,
- 7) donosi pravilnike i akte u skladu sa Statutom Komore,
- 8) obavlja i druge zadatke određene Statutom Komore.

Nadzor kvaliteta rada

Član 65.

Komora nadzire kvalitet rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora radi provjere posluju li i obavljaju li reviziju u skladu sa ovim Zakonom, MSR i drugim pravilima revizorske struke.

Komora nadzire kvalitet rada obavljenih revizija i izvještaja društava za reviziju, ugovore i naknade obavljenih revizija, ocjenjuje sistem unutrašnje kontrole kvaliteta revizorskog društva, provjerava vlasničke i upravljačke strukture, nadzire započevawe ovlaštenih revizora i provjerava druga područja u skladu s odredbama ovog Zakona (u daljnjem tekstu: nadzor kvaliteta rada).

Komora nadzire kvalitet rada najmanje jednom u tri godine kod revizora i društava za reviziju koje obavljaju reviziju pravnih lica od javnog interesa, odnosno najmanje jednom u šest godina kod ostalih pravnih lica.

Komora je dužna, prije početka obavljanja nadzora kvaliteta rada, pisanim putem obavijestiti društvo za reviziju.

Nadzor kvaliteta rada iz stava 1. ovog člana obavlja Komisija koju imenuje Skupština Komore, čiji članovi su ovlaštena revizori s najmanje pet godina iskustva na poslovima revizije. Imenovanje članova Komisije provodi se na objektivan način kako bi se spriječio sukob interesa između lica koja provode nadzor i provjeru kvaliteta rada i revizorskog društva koje je predmet provjere. Za svoj rad Komisija odgovara Skupštini.

Po okončanom nadzoru sastavlja se zapisnik koji obavezno sadrži nalaze i mišljenja o izvršenoj provjeri.

Ukoliko su u postupku nadzora utvrdene nepravilnosti u radu društava za reviziju i ovlaštenih revizora, zapisnik iz stava 6. ovog člana, mora sadržavati nalog za otklanawe utvrdjenih nepravilnosti s preciziranim rokom za otklanawe istih.

Društvo za reviziju, odnosno ovlaštena revizor ima pravo uložiti pisani prigovor na sadržaj zapisnika u roku od osam dana od dana njegovog prijema. O prigovoru odlučuje Komora u roku od tri dana od dana njegovog prijema.

Ukoliko društvo za reviziju, odnosno ovlaštena revizor u ostavšenom roku ne postupa po nalogu za otklanawe utvrdjenih nepravilnosti, Komora je Ministarstvu podnijeti prijedlog za oduzimanawe licence - odobrenja za rad i brisanawe iz Registra društava za reviziju.

Javni nadzor

Član 66.

Javni nadzor nad Komorom, dru{tvima za reviziju i ovla{tenim revizorima provodi Odbor za javni nadzor (u daqwm tekstu: Odbor).

Odbor ima pet ~lanova koje na prijedlog ministra imenuje i razrje{ava Vlada Federacije. Odbor donosi odluke konsenzusom. ^lanovi Odbora moraju biti eksperti iz oblasti revizije koji posjeduju znawe iz tog podru~ja i koji nisu profesionalno anga`ovani u provo|ewu revizije.

Odbor obavqa nadzor nad:

- 1) registracijom dru{tava za reviziju,
- 2) usvajawem standarda profesionalne etike, interne kontrole kvaliteta rada dru{tava za reviziju i revizije,
- 3) provo|ewem kontinuirane edukacije, osigurawa kvaliteta, te sistema discipline.

Odbor nadzire i:

- 1) zakonitost rada i postupawa Komore,
- 2) djelotvornost, ekonomi~nost i svrsishodnost rada Komore,
- 3) unutra{we ure|ewe i organizaciju Komore te osposobqenost ~lanova za obavqawe poslova iz nadle`nosti Komore,
- 4) odnos ~lanova Komore prema dru{tvima za reviziju i ovla{tenim revizorima i drugim strankama.

Odbor sara|uje sa nadzornim tijelima u Republici Srpskoj, Br~ko Distriktu, dr`avama ~lanicama Evropske unije i tre}im zemqama, posebno u slu~ajevima utvr|ivawa odre|enih nepravilnosti u radwama dru{tava za reviziju i ovla{tenih revizora.

U slu~aju potrebe Odbor }e provoditi naknadne provjere dru{tava za reviziju, te prema potrebi i rezultatima provjere poduzimati odre|ene mjere i akcije, o ~emu }e redovno informisati Ministarstvo.

Sredstva za finansirawe aktivnosti Odbora obezbje|uju se u Buxetu Federacije Bosne i Hercegovine.

Program rada i finansijski plan za narednu godinu Odbor je obavezan dostaviti Vladi Federacije najkasnije do 31. decembra teku}e godine, a Izvje{taj o radu za proteklu godinu i izvr{ewe finansijskog plana, zajedno sa Izvje{tajem o radu Komore do 31. marta teku}e godine, putem Ministarstva, na razmatrawe i prihvatawe.

Program rada i Izvje{taj o radu moraju se objaviti na internetskim stranicama Ministarstva i Vlade Federacije.

^lan 67.

U ciqu provo|ewa javnog nadzora Odbor mo`e, prema potrebi, zatra`iti odgovaraju}e izvje{taje i podatke o radu te izvr{enim zadacima Komore.

Ako u provedbi javnog nadzora Odbor ocijeni da postoje odre|ene nezakonitosti i nepravilnosti u radu Komore, preduze}e sqede}e radwe:

- 1) zatra`iti je izvje{taj i druge podatke o uo~enim nepravilnostima,
- 2) predlo`it je mjere Komori radi wihovog otklawawa,
- 3) poduzet je i druge mjere iz svoje nadle`nosti u ciqu provo|ewa postupka javnog nadzora.

^lan 68.

Ministarstvo je, na prijedlog Komore i uz prethodnu saglasnost Odbora, na osnovu iskazane potrebe u toku provedene naknadne provjere i rezultata provjere, donijeti Rje{ewe o brisawu iz registra dru{tva za reviziju i progla{ewu neva`e}om licence - odobrewa u slu~aju:

- 1) ako se na osnovu zapisnika o kontroli kvalitete rada utvrdi da revizija nije obavqena u skladu sa ovim Zakonom i provedbenim propisima, MRS, Kodeksom profesionalne etike revizora i prate}ih uputa i obja{wewa koje donosi MFR,
- 2) ako je odobrewa za rad - licenca izdana na osnovu neistinitih podataka osniva~a,
- 3) ako je ostao bez uposlenog ovla{tenog revizoras va`e}om licencijom koji je zaposlen u dru{tvu i obavqa usluge revizije,
- 4) ako se ne osigura od odgovornosti za {tetu koju mo`e prouzrokovati izra`enim revizijskim mi{qewem,
- 5) ako za vrijeme, za koje je revizijskom dru{tvu privremeno oduzeto pravo na obavqawe revizije, obavqa revizijske poslove ili na drugi na~in prelazi preko izre~ene mjere.

Rje{ewe iz stava 1. ovog ~lana objavljuje se u "Slu`benim novinama Federacije BiH". Protiv ovog Rje{ewa `alba nije dopu{tena, ali se protiv istog mo`e pokrenuti upravni spor.

VII. KAZNENE ODREDBE

^lan 69.

1. Nov~anom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM kazni}e se za prekr{aj pravno lice, ako:
  - a) ne otvori poslovne kwige, ne sastavqa kwigovodstvene isprave, ne kontroli{e kwigovodstvene isprave prije unosa u poslovne kwige, ne vodi poslovne kwige i/ili ne zakqu~i poslovne kwige u skladu sa ~l. 14. do 24. ovog Zakona,
  - b) ne ~uva kwigovodstvene isprave i poslovne kwige u rokovima i na na~in u skladu sa ~l. 31. i 32. ovog Zakona,
  - c) ne popi{e imovinu i obaveze u skladu sa odredbama iz ~l. 25. i 26. ovog Zakona,
  - d) ne odgovori na konfirmaciju u roku propisanom u ~lanu 28. stav 4. ovog Zakona.
  - e) ne ~uva godi{we finansijske izvje{taje u rokovima i na na~in iz ~lana 31. ovog Zakona,
  - f) ne sastavi konsolidovane finansijske izvje{taje i/ili ne ~uva konsolidovane godi{we finansijske izvje{taje u rokovima i na na~in u skladu sa odredbama iz ~l. 31. i 43. ovog Zakona,

g) ne ~uva izvje{taje o izvr{enoj reviziji u rokovima i na na~in u skladu sa odredbama ~lana 31. ovog Zakona,

h) ne izra|uje godi{wi izvje{taj o poslovawu u skladu sa ~l. 40. i 41. ovog Zakona,

i) ne dostavi godi{we finansijske izvje{taje i godi{we izvje{taje o poslovawu, te mi{qewe revizora, ako je du`an revidirati svoje godi{we finansijske izvje{taje, i druge dokumente ovla{tenoj organizaciji iz ~lana 44. ovog Zakona,

j) ne omogu}i nadzor ovla{tenom licu u skladu sa ~lanom 48. ovog Zakona,

k) ne otkloni utvrjene nepravilnosti i ne obavijesti Poreznu upravu o tome u skladu sa ~lanom 47. ovog Zakona.

Nov~anom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 3.000,00 KM kazni)e se za prekr{aj iz prethodnog stava ovog ~lana i odgovorno lice u pravnom licu.

2. Nov~anom kaznom u iznosu od 10.000,00 KM do 15.000,00 KM kazni)e se za prekr{aj pravno lice ako:

a) ne sastavqa i prezentira godi{we finansijske izvje{taje primjenom MSFI iz ~lana 33. ovog Zakona,

b) ne podnosi godi{we finansijske izvje{taje na obrascima propisanim ~l. 36. i 39. ovog Zakona,

c) ne osigura reviziju svojih finansijskih izvje{taja u skladu s ~l. 49. i 52. ovog Zakona i/ili ne revidira finansijske izvje{taje u skladu sa mi{qewem revizora.

Nov~anom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 3.000,00 KM kazni)e se za prekr{aj iz prethodnog stava ovog ~lana i odgovorno lice u pravnom licu.

3. Nov~anom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM kazni)e se za prekr{aj dru{tvo za reviziju:

a) ako usluge revizije obavqa suprotno odredbama ~lana 50. st. 5. i 6. ovog Zakona,

b) ako usluge revizije u revizorskom dru{tvu obavqaju lica koja ne ispuwavaju uslove odre|ene ~lanom 51. ovog Zakona,

c) ako usluge revizije obavqa suprotno odredbama ~lana 60. ovog Zakona,

d) ako ugovorene poslove revizije ustupa suprotno ~lanu 52. stav 6. ovog Zakona,

e) ako radnu dokumentaciju ne ~uva na na~in propisan ~lanom 32. ovog Zakona,

f) ako kr{i obavezu za{tite tajnosti podataka iz ~lana 54. ovog Zakona,

g) ako izvje{taj o izvr{enoj reviziji ne sastavqa na na~in propisan odredbama ~lana 49. st. 1. i 2. i ~lana 53. ovog Zakona,

h) ako se ne osigura na na~in propisan odredbama ~lana 50. st. 7. i 8. ovog Zakona,

i) ako u provođenju provjere kvaliteta rada od strane Komore ne postupi u skladu sa odredbama člana 65. ovog Zakona.

Za prekršaj iz prethodnog stava ovog člana novčanom kaznom od 500,00 KM do 3.000,00 KM kazni se odgovorno lice u društvu za reviziju.

4. Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM kazni se za prekršaj društvo za reviziju u kojem ovlaštene revizori obavljaju poslove revizije kod pravnog lica, suprotno odredbama člana 60. ovog Zakona.

Za prekršaj iz prethodnog stava ovog člana novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 3.000,00 KM kazni se odgovorno lice društva za reviziju i ovlaštene revizor.

5. Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 KM kazni se za prekršaj ovlaštene revizor:

a) ako krši obavezu zaštite tajnosti podataka suprotno članu 54. ovog Zakona;

b) ako sastavi i potpiše izvještaj o izvršenju reviziji koji nije sastavljen na način propisan članom 49. st. 1. i 2. i članom 53. ovog Zakona, odnosno ako propusti ili nepravilno ocijeni pojedine značajnije stavke u finansijskim izvještajima koji su bili predmet revizije, ili ako ne primjenjuje pravila revizije, što ima za posljedicu pogrešne informacije o finansijskim izvještajima, odnosno pogrešno obrazloženje toga mišljenja,

c) ako ne obavijesti društvo za reviziju o nastupajućim okolnostima o sukobu interesa u skladu sa odredbama člana 59. ovog Zakona.

6. Novčanom kaznom u iznosu od 2.500,00 KM do 7.500,00 KM kazni se za prekršaj Komora:

a) ako ne ispunjava zadatke propisane odredbama člana 61. ovog Zakona,

b) ako ne zatraži saglasnost Ministarstva na Statut, kako je propisano odredbama člana 64. stav 3. tačka 1) ovog Zakona,

c) ako ne objavi akte i dokumente na način propisan odredbama člana 63. ovog Zakona,

d) ako ne dostavi Odboru godišnje izvještaje o radu kako je propisano odredbama člana 64. stav 3. tačka 6) ovog Zakona,

e) ako ne provede provjeru kvaliteta rada nad revizorskim društvom najmanje jednom u šest, odnosno tri godine prema odredbama člana 65. stav 3. ovog Zakona.

Za prekršaj iz prethodnog stava ovog člana novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM kazni se predsjednik Komore.

VIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 70.

Licima koje su do stupanja na snagu ovog Zakona stekle stručna zvanja u skladu sa Zakonom o rašunovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/05) stežena zvanja se priznaju.

Član 71.

Lica koja su do stupawa na snagu ovog Zakona po~ela polagawe ispita po programu Komisije, nastavqaju po tom programu polagawe ispita i sticawe zvawa, a polo`eni ispiti i ste~ena zvawa im se priznaju.

^lan 72.

Dru{tva za reviziju, koja su do dana stupawa na snagu ovog Zakona dobila dozvolu za rad od Ministarstva du`na su, najkasnije u roku od 180 dana od dana stupawa na snagu ovog Zakona, svoj status i poslovawe uskladiti sa odredbama ovog Zakona i dostaviti Ministarstvu dokumentaciju (isprave) kao dokaz kojom potvr|uju da ispuwavaju uslove za rad, u skladu sa odredbama ovog Zakona.

Zahtjev za izdavawe dozvole za rad dru{tvu za reviziju koji je podnesen prije stupawa na snagu ovog Zakona rije{i}e se u skladu sa odredbama Zakona akona koji je va`io u vrijeme wegovog podno{ewa, s tim {to je isti obavezan izvr{iti usklajivawe iz stava 1. ovog ~lana u propisanom roku.

Ovla{teni revizori, koji su dobili licence od Ministarstva, prije stupawa na snagu ovog Zakona du`ni su u roku 90 dana od dana stupawa na snagu ovog Zakona podnijeti zahtjev Ministarstvu za obnavqawe licence.

Sertificirane ra~unovoje koje pru`aju ra~unovodstvene usluge trejim licima sa va`enom licencom ,a registrovane kao samostalna djelatnost, du`ne su svoj status i poslovawe uskladiti sa ~lanom 24.stav 2. ovog Zakona u roku od godinu dana od po}etka primjene ovog Zakona .

^lan 73.

Savez ra~unovoja, revizora i finansijskih radnika Federacije Bosne i Hercegovine - Savez ra~unovoja, revizora i finansijskih djelatnika Federacije Bosne i Hercegovine, registrovan kod Federalnog ministarstva pravde pod registarskim brojem 669 od 14. maja 2003. godine smatra se profesionalnim tijelom u smislu ovog Zakona, pod uslovom da ispuwava kriterije utvr|ene ovim Zakonom i Zakonom BiH.

Profesionalnim tijelom u smislu ovog Zakona smatra se i Udru`ewe revizora Federacije Bosne i Hercegovine, registrovano kod Federalnog ministarstva pravde pod registarskim brojem 04-05-2-1909/01 od 13. maja 2005. godine, pod uslovom da ispuwava uslove utvr|ene ovim Zakonom i Zakonom o ra~unovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine.

^lan 74.

U roku {est mjeseci od stupawa na snagu ovog Zakona ministar }e donijeti:

- kontne okvire i pravilnike o wihovoj primjeni (~lan 21. stav 2. ovog Zakona) i
- pravilnike o sadr`aju i formi finansijskih izvje{taja (~lan 39. stav 1.ovog Zakona).

Pravilnik kojim se ureluje izdavawe, obnavqawe i oduzimawe licenci ovla{tenim revizorima i dru{tvima za reviziju iz ~lana 57. stav 2. ovog Zakona ministar }e donijeti u roku 60 dana od dana stupawa na snagu ovog Zakona.

^lan 75.

Do dono{ewa podzakonskih akata na osnovu ovla{tewa iz ovog Zakona, primjewiva}e se podzakonski akti doneseni na osnovu zakona koji prestaje da va`i stupawem na snagu ovog Zakona.

^lan 76.

Stupawem na snagu ovog Zakona prestaje da va`i Zakon o ra~unovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Slu`bene novine Federacije BiH", broj 32/05).

^lan 77.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavqivawa u "Slu`benim novinama Federacije BiH", a primjewiva}e se od 1. januara 2010. godine.

Predsjedavaju}i
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Stjepan Kre{i}, s. r.

Predsjedavaju}i
Predstavni~kog doma
Parlamenta Federacije BiH
Safet Softi}, s. r.